



08.10.2014

Kj/10

§ 322

Organisering av affärsverket Palmias verksamhets- och förvaltningsmodeller

HEL 2014-001702 T 00 01 00

Framställning

Stadsfullmäktige beslutade i enlighet med stadsstyrelsens förslag

- godkänna att affärsverket Palmias mattjänstverksamhet (frånsett personalmåltiderna) och funktioner med telefon- och välbefinnandetjänster fortsätter i affärsverksform på ett sätt som uppfyller kraven i föreskrifterna om konkurrensneutralitet
- godkänna att det bildas ett aktiebolag (servicebolag) i stadens ägo som omedelbart fortsätter affärsverket Palmias funktioner med personalmåltids-, fastighets-, städ- och säkerhetstjänster
- godkänna att affärsverket Palmias funktioner med personalmåltids-, fastighets-, städ- och säkerhetstjänster överförs till servicebolaget senast 31.12.2014.
- godkänna att servicebolagets verksamhet organiseras enligt principerna i det arrangemang för en övergångstid som beskrivs i motiveringarna till detta beslut och att staden under övergångstiden kontrollerar och etappvis börjar konkurransutsätta de tjänster som överförs till servicebolaget och som staden behöver
- godkänna de kapitalarrangemang som hänför sig till bildandet av servicebolaget och verksamheten i detta
- uppmana utbildningsnämnden att inom fem år öka volymen för konkurransutsättningen kontrollerat och etappvis till högst ungefär 30 procent av de mattjänster som utbildningsverket behöver, varvid de konkurransutsatta objekten väljs jämbördigt och ändamålsenligt och det i villkoren för konkurransutsättningen upptas ett krav på att den serviceproducent som ger det vinnande anbudet är skyldig att i enlighet med principen för överlåtelse av rörelse anställa den personal vid det konkurransutsatta objektet som eventuellt blir arbetslös
- uppmana social- och hälsovårdsnämnden och barnomsorgsnämnden att inom fem år öka volymen för konkurransutsättningen kontrollerat och etappvis till högst



ungefär 20 procent av de mattjänster som verken under nämnderna behöver, varvid de konkurrensutsatta objekten väljs jämbördigt och ändamålsenligt och det i villkoren för konkurrensutsättningen upptas ett krav på att den serviceproducent som ger det vinnande anbudet är skyldig att i enlighet med principen för överlåtelse av rörelse anställa den personal vid det konkurrensutsatta objektet som eventuellt blir arbetslös

- uppmana utbildningsnämnden, social- och hälsovårdsnämnden och barnomsorgsnämnden att noga följa effekterna av att mattjänsterna konkurrensutsätts i synnerhet på priset och kvaliteten på tjänsterna och på personalens ställning och att utifrån erfarenheterna vid behov framställa förslag om behövliga ändringar i konkurrensutsättningen
- godkänna att en helhetsutredning om stadens mattjänstkoncept inleds och genomförs
- bemyndiga stadsstyrelsen att besluta om arrangemangen i anslutning till överföringen av affärsverket Palmias verksamhet, egendom och personal, om arrangemangen under övergångstiden i anslutning till servicebolagets verksamhet och den ökade konkurrensutsättningen av mattjänster och om specialvillkoren i helhetsutredningen om stadens mattjänstkoncept.
- bestämma att personalens anställningsvillkor inte ändras då servicebolaget bildas. Helsingfors strategiska avsikt är att anställningsvillkoren för personalen i servicebolaget som helhet granskat ska motsvara minst villkoren i kollektivavtalet för AVAINTA Arbetsgivarna rf.

Samtidigt godkände stadsfullmäktige följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter att det utreds om det är möjligt att använda sysselsättning av partiellt arbetsföra som ett kriterium vid konkurrensutsättning. (Mari Holopainen)

Behandling

Efter att diskussion hade förts i ärendet, konstaterade ordföranden att det under diskussionen hade framställts ett understött förslag, vars godkännande hade inneburit att behandlingen av ärendet avbryts. Ordföranden uppmanade därför de följande talarna att inskränka sina yttranden till frågan om återremiss av ärendet till stadsstyrelsen.



Eventuella förslag till återremiss på andra grunder skulle framställas under denna diskussion.

Efter att ha förklarat diskussionen om återremiss avslutad anförde ordföranden såsom redogörelse att ledamoten Pilvi Torsti understödd av ledamoten Thomas Wallgren under diskussionen hade föreslagit att stadsfullmäktige skulle besluta återremittera ärendet till stadsstyrelsen för ny beredning med följande anvisningar:

- Stadsfullmäktige uppmanar stadskansliet i enlighet med kraven i kommunallagens paragraf om konkurrensneutralitet att under år 2014 bereda en ändring av instruktionen för Palmia, i vilken det bestäms att Palmia ska producera tjänster inom sitt verksamhetsområde för stadskoncernens förvaltningar och sammanslutningar och det konstateras att Palmia verkar på marknaden i obetydlig utsträckning på det sätt som avses i kommunallagen. Det nya Palmia fungerar på det sätt som föreskrifterna om konkurrensneutralitet förutsätter genom att antingen dra sig från marknaden eller också bilda ett särskilt bolag för verksamheten på marknaden. Detta uppfyller passusen i fullmäktigestrategin: "Palmia, Helsingfors Energi och Helsingfors Hamn får verksamhets- och förvaltningsmodeller som baserar sig på bestämmelserna om konkurrensneutralitet."
- Stadsfullmäktige uppmanar stadskansliet att av Palmia kräva en framställning om mätare med vilka det i fortsättningen följs hur konkurrenskraftigt och effektivt Palmias arbete är, när Palmia inte längre konkurrerar på marknaden. Palmia uppmanas att för staden presentera också andra mätbara mål som hänför sig till sysselsättningen av handikappade, invandrare, partiellt arbetsföra och andra svårssysselsatta.
- Stadsfullmäktige uppmanar stadskansliet att i samråd med de verk som lyder under utbildningsnämnden och social- och hälsovårdsnämnden utarbeta en plan för upphandlingen av mattjänster före april 2015.
- Stadsfullmäktige uppmanar stadskansliet att bereda en framställning om konkurrensutsättningens omfattning, när det finns en utredning och ett avgörande om upphandlingen av mattjänster.
- Stadsfullmäktige uppmanar stadskansliet att följa hur den nya upphandlingslag som är under beredning påverkar Palmias verksamhet och dryfta hur Palmias verksamhet ska utvecklas i fortsättningen i takt med ändringarna i upphandlingslagen.

Redogörelsen befanns vara riktig.



08.10.2014

Kj/10

Ordföranden framställde och fullmäktige godkände följande omröstningsproposition: Den som vill fortsätta behandlingen av ärendet röstar ja; vinner nej, har ledamoten Pilvi Torstis förslag om återremiss godkänts.

4 omröstningen

JA-förslag: Fortsättning

NEJ-förslag: Stadsfullmäktige beslutar återremittera ärendet för ny beredning med följande anvisningar: Stadsfullmäktige uppmanar stadskansliet i enlighet med kraven i kommunallagens paragraf om konkurrensneutralitet att under år 2014 bereda en ändring av instruktionen för Palmia, i vilken det bestäms att Palmia ska producera tjänster inom sitt verksamhetsområde för stadskoncernens förvaltningar och sammanslutningar och det konstateras att Palmia verkar på marknaden i obetydlig utsträckning på det sätt som avses i kommunallagen. Det nya Palmia fungerar på det sätt som föreskrifterna om konkurrensneutralitet förutsätter genom att antingen dra sig från marknaden eller också bilda ett särskilt bolag för verksamheten på marknaden. Detta uppfyller passusen i fullmäktigestrategin: "Palmia, Helsingfors Energi och Helsingfors Hamn får verksamhets- och förvaltningsmodeller som baserar sig på bestämmelserna om konkurrensneutralitet." Stadsfullmäktige uppmanar stadskansliet att av Palmia kräva en framställning om mätare med vilka det i fortsättningen följs hur konkurrenskraftigt och effektivt Palmias arbete är, när Palmia inte längre konkurrerar på marknaden. Palmia uppmanas att för staden presentera också andra mätbara mål som hänför sig till sysselsättningen av handikappade, invandrare, partiellt arbetsföra och andra svårssysselsatta. Stadsfullmäktige uppmanar stadskansliet att i samråd med de verk som lyder under utbildningsnämnden och social- och hälsovårdsnämnden utarbeta en plan för upphandlingen av mattjänster före april 2015. Stadsfullmäktige uppmanar stadskansliet att bereda en framställning om konkurrensutsättningens omfattning, när det finns en utredning och ett avgörande om upphandlingen av mattjänster. Stadsfullmäktige uppmanar stadskansliet att följa hur den nya upphandlingslag som är under beredning påverkar Palmias verksamhet och dryfta hur Palmias verksamhet ska utvecklas i fortsättningen i takt med ändringarna i upphandlingslagen.

Ja-röster: 43

Mukhtar Abib, Hennariikka Andersson, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Patrik Gayer, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Fatbardhe Hetemaj, Mari Holopainen, Suzan Ikävalko, Jessica Karhu, Otso Kivekäs, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Otto Lehtipuu, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Seija Muurinen, Björn Månsson, Lasse Männistö, Matti Niiranen, Jan D Oker-



Blom, Hannu Oskala, Anniina Palm, Jaana Pelkonen, Erkki Perälä, Mari Puoskari, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Jukka Relander, Laura Rissanen, Wille Rydman, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Päivi Storgård, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Ulla-Marja Urho, Sanna Vesikansa

Nej-röster: 41

Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Mika Ebeling, Yrjö Hakanen, Eero Heinäluoma, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Seppo Kanerva, Helena Kantola, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Timo Laaninen, Harri Lindell, Päivi Lipponen, Eija Loukoila, Jape Lovén, Silvia Modig, Sami Mutttilainen, Terhi Mäki, Sari Mäkimmattila, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Terhi Peltokorpi, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Nasima Razmyar, Pekka Saarnio, Tomi Sevander, Johanna Sumuvuori, Pilvi Torsti, Thomas Wallgren, Tuomo Valokainen, Anna Vuorjoki

Blanka: 1

Tom Packalén

Stadsfullmäktige hade beslutat fortsätta behandlingen av ärendet.

Efter att ordföranden förklarat diskussionen i själva ärendet avslutad anförde ordföranden såsom redogörelse att följande motförslag hade framställts under diskussionen:

Ledamoten Helena Kantola understödd av ledamoten Nina Huru hade föreslagit att stadsfullmäktige förutsätter att stadsstyrelsen utreder de interna behoven att utveckla Palmias verksamhets- och förvaltningsmodell och vid behov ändrar dessa utgående från att Palmias personalmåltids-, fastighets-, städ- och säkerhetstjänster avvecklas och överförs under den aktuella nämnden och dess styrning inom Helsingfors stad. Härigenom bevaras Palmias funktioner som stadens egen verksamhet och utom räckhåll för EU-föreskrifterna.

Dessutom hade ledamoten Dan Koivulaakso understödd av ledamoten Jape Lovén under diskussionen föreslagit att stadsfullmäktige skulle besluta förkasta stadsstyrelsens förslag på följande grunder:

En bolagisering av affärsverket Palmia bör inte godkännas på det av stadsstyrelsen föreslagna sättet, som innebär att den nuvarande verksamheten indelas i ett aktiebolag och ett affärsverk.

Förvaltningen är mindre öppen och transparent i ett aktiebolag än i ett affärsverk. Stadsfullmäktige skulle ha ytterst begränsade möjligheter att få uppgifter och att



08.10.2014

Kj/10

påverka aktiebolagets verksamhet.

Den verksamhet som affärsverket Palmia bedriver under lagstiftningen om konkurrensneutralitet är obetydlig och kräver inte att affärsverket spjälkas på det föreslagna sättet. Som en följd av spjälkningen äventyras affärsverket Palmias lönsamhet och flera hundra jobb.

Den verksamhet som affärsverket Palmia bedriver under lagstiftningen om konkurrensneutralitet är obetydlig, och affärsverket Palmia kan därför avstå från eller bolagisera denna verksamhet. Dessa alternativ bör utredas med målet att garantera funktionernas lönsamhet och undvika att jobb går förlorade.

I detta sammanhang finns det inget behov att bestämma om en konkurrensutsättning av utbildningsverkets, social- och hälsovårdsverkets eller barnomsorgsverkets tjänster. Det är inte ändamålsenligt att konkurrensutsättningen av de stödtjänster som verken producerar kopplas till avgörandet om Palmia.

I anslutning till avgörandet om Palmia kan det godkännas att en helhetsutredning av mattjänstkonceptet inleds och genomförs. I detta sammanhang bör det beaktas hurdana förutsättningar det finns inom affärsverket Palmias verksamhet att genomföra stadens mattjänster så att bland annat det redan befintliga köksnätet på olika verksamhetsställen utnyttjas.

Vidare hade ledamoten Mari Holopainen understödd av ledamoten Otso Kivekäs under diskussionen föreslagit följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter att det utreds om det är möjligt att använda sysselsättning av partiellt arbetsföra som ett kriterium vid konkurrensutsättning.

Redogörelsen befanns vara riktig.

Ordföranden föreslog och fullmäktige godkände följande omröstningsförfarande: Först tas ledamoten Helena Kantolas motförslag upp till omröstning. Därefter tas ledamoten Dan Koivulaaksos förslag om förkastande upp till omröstning. Vinner ledamoten Dan Koivulaaksos förslag, förfaller den föreslagna hemställningsklämmen.

5 omröstningen



Ordföranden framställde och fullmäktige godkände följande omröstningsproposition: Den som godkänner stadsstyrelsens förslag röstar ja; vinner nej, har ledamoten Helena Kantolas motförslag godkänts.

JA-förslag: Stn

NEJ-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter att stadsstyrelsen utreder de interna behoven att utveckla Palmias verksamhets- och förvaltningsmodell och vid behov ändrar dessa utgående från att Palmias personalmåltids-, fastighets-, städ- och säkerhetstjänster avvecklas och överförs under den aktuella nämnden och dess styrning inom Helsingfors stad. Härigenom bevaras Palmias funktioner som stadens egen verksamhet och utom räckhåll för EU-föreskrifterna.

Ja-röster: 43

Mukhtar Abib, Hennariikka Andersson, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Patrik Gayer, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Fatbardhe Hetemaj, Mari Holopainen, Suzan Ikävalko, Jessica Karhu, Otso Kivekäs, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Otto Lehtipuu, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Seija Muurinen, Björn Månsson, Lasse Männistö, Matti Niiranen, Jan D Oker-Blom, Hannu Oskala, Anniina Palm, Jaana Pelkonen, Erkki Perälä, Mari Puoskari, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Jukka Relander, Laura Rissanen, Wille Rydman, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Päivi Storgård, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Ulla-Marja Urho, Sanna Vesikansa

Nej-röster: 7

Mika Ebeling, Rene Hursti, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Helena Kantola, Sari Mäkimattila, Mika Raatikainen

Blanka: 33

Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Yrjö Hakanen, Eero Heinäluoma, Veronika Honkasalo, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Timo Laaninen, Harri Lindell, Päivi Lipponen, Eija Loukoila, Jape Lovén, Sami Muttilainen, Terhi Mäki, Sara Paavolainen, Tom Packalén, Osku Pajamäki, Terhi Peltokorpi, Sirpa Puhakka, Nasima Razmyar, Pekka Saarnio, Tomi Sevander, Johanna Sumuvuori, Pilvi Torsti, Thomas Wallgren, Tuomo Valokainen, Anna Vuorjoki

Frånvarande: 2

Seppo Kanerva, Silvia Modig

Stadsfullmäktige hade inte godkänt ledamoten Helena Kantolas motförslag.



08.10.2014

Kj/10

6 omröstningen

Ordföranden framställde och fullmäktige godkände följande omröstningsproposition: Den som godkänner stadsstyrelsens förslag röstar ja; vinner nej, har ledamoten Dan Koivulaaksos förslag om förkastande godkänts.

JA-förslag: Stn

NEJ-förslag: En bolagisering av affärsverket Palmia bör inte godkännas på det av stadsstyrelsen föreslagna sättet, som innebär att den nuvarande verksamheten indelas i ett aktiebolag och ett affärsverk. Förvaltningen är mindre öppen och transparent i ett aktiebolag än i ett affärsverk. Stadsfullmäktige skulle ha ytterst begränsade möjligheter att få uppgifter och att påverka aktiebolagets verksamhet.

Den verksamhet som affärsverket Palmia bedriver under lagstiftningen om konkurrensneutralitet är obetydlig och kräver inte att affärsverket spjälkas på det föreslagna sättet. Som en följd av spjälkningen äventyras affärsverket Palmias lönsamhet och flera hundra jobb.

Den verksamhet som affärsverket Palmia bedriver under lagstiftningen om konkurrensneutralitet är obetydlig, och affärsverket Palmia kan därför avstå från eller bolagisera denna verksamhet. Dessa alternativ bör utredas med målet att garantera funktionernas lönsamhet och undvika att jobb går förlorade.

I detta sammanhang finns det inget behov att bestämma om en konkurrensutsättning av utbildningsverkets, social- och hälsovårdsverkets eller barnomsorgsverkets tjänster. Det är inte ändamålsenligt att konkurrensutsättningen av de stödtjänster som verken producerar kopplas till avgörandet om Palmia.

I anslutning till avgörandet om Palmia kan det godkännas att en helhetsutredning av mattjänstkonceptet inleds och genomförs. I detta sammanhang bör det beaktas hurdana förutsättningar det finns inom affärsverket Palmias verksamhet att genomföra stadens mattjänster så att bland annat det redan befintliga köksnätet på olika verksamhetsställen utnyttjas.

Ja-röster: 43

Mukhtar Abib, Hennariikka Andersson, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Patrik Gayer, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Fatbardhe Hetemaj, Mari Holopainen, Suzan Ikävalko, Jessica Karhu, Otso Kivekäs, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Otto Lehtipuu, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Seija Muurinen, Björn Månsson, Lasse Männistö, Matti Niiranen, Jan D Oker-Blom, Hannu Oskala, Anniina Palm, Jaana Pelkonen, Erkki Perälä, Mari Puoskari, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Jukka Relander, Laura Rissanen, Wille Rydman, Anni



08.10.2014

Kj/10

Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Päivi Storgård, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Ulla-Marja Urho, Sanna Vesikansa

Nej-röster: 39

Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Mika Ebeling, Yrjö Hakanen, Eero Heinäluoma, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Helena Kantola, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Timo Laaninen, Päivi Lipponen, Eija Loukoila, Jape Lovén, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Terhi Mäki, Sari Mäkimattila, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Terhi Peltokorpi, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Nasima Razmyar, Pekka Saarnio, Tomi Sevander, Johanna Sumuvuori, Pilvi Torsti, Thomas Wallgren, Tuomo Valokainen, Anna Vuorjoki

Blanka: 2

Harri Lindell, Tom Packalén

Frånvarande: 1

Seppo Kanerva

Stadsfullmäktige beslutade därmed godkänna stadsstyrelsens förslag.

7 omröstningen

Ordföranden framställde och fullmäktige godkände följande omröstningsproposition: Den som godkänner ledamoten Mari Holopainens förslag till hemställningskläm röstar ja; den som motsätter sig klämman röstar nej.

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter att det utreds om det är möjligt att använda sysselsättning av partiellt arbetsföra som ett kriterium vid konkurrensutsättning.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 51

Zahra Abdulla, Mukhtar Abib, Outi Alanko-Kahiluoto, Hennariikka Andersson, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Mika Ebeling, Patrik Gayer, Yrjö Hakanen, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Fatbardhe Hetemaj, Mari Holopainen, Suzan Ikävalko, Sirkku Ingervo, Helena Kantola, Jessica Karhu, Otso Kivekäs, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Otto Lehtipuu, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Seija Muurinen, Björn Månsson, Sari Mäkimattila, Lasse Männistö, Matti Niiranen, Jan D Oker-Blom, Hannu Oskala, Anniina Palm, Jaana Pelkonen, Erkki Perälä, Mari Puoskari, Mika Raatikainen, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Jukka Relander, Laura Rissanen, Wille Rydman, Anni Sinnemäki, Osmo



Soininvaara, Päivi Storgård, Leo Stranius, Johanna Sumuvuori,
Johanna Sydänmaa, Ulla-Marja Urho, Sanna Vesikansa

Nej-röster: 6

Maija Anttila, Veronika Honkasalo, Kauko Koskinen, Terhi Mäki, Pekka Saarnio, Tomi Sevander

Blanka: 26

Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Eero Heinäluoma, Rene Hursti, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Timo Laaninen, Harri Lindell, Päivi Lipponen, Eija Loukoila, Jape Lovén, Silvia Modig, Sara Paavolainen, Tom Packalén, Osku Pajamäki, Terhi Peltokorpi, Sirpa Puhakka, Nasima Razmyar, Pilvi Torsti, Thomas Wallgren, Tuomo Valokainen, Anna Vuorjoki

Frånvarande: 2

Seppo Kanerva, Sami Muttilainen

Stadsfullmäktige hade godkänt ledamoten Mari Holopainens förslag till hemställningskläm.

Följande ledamöter anmälde avvikande mening för protokollet i enlighet med förslaget om förkastande .

Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Eija Loukoila, Pentti Arajärvi, Dan Koivulaakso, Jape Lovén, Nina Huru, Sara Paavolainen, Pekka Saarnio, Tomi Sevander, Helena Kantola, Nasima Razmyar, Nuutti Hyttinen, Eero Heinäluoma, Osku Pajamäki, Mika Raatikainen, Laura Kolbe, Sirkku Ingervo, Silvia Modig, Terhi Peltokorpi, Pilvi Torsti, Päivi Lipponen, Paavo Arhinmäki, Timo Laaninen, Rene Hursti, Thomas Wallgren, Maija Anttila, Jukka Järvinen, Anna Vuorjoki, Yrjö Hakanen, Zahra Abdulla, Terhi Mäki, Sami Muttilainen, Sirpa Puhakka, Tuomo Valokainen

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Atte Malmström, chef för koncernstyrningen, telefon: 310 25472

atte.malmstrom(a)hel.fi

Matti Malinen, budgetchef, telefon: 310 36277

matti.malinen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Jatkovalmistelun loppuraportti
- 2 Sekretessbelagd (MyndOffL 24 § 1 mom. 17 p., MyndOffL 24 § 1 mom. 20 p.)
- 3 Perustamissopimusluonnos



- 4 Yhtiöjärjestysluonnos
- 5 Selvitystyöryhmän loppuraportti
- 6 Sekretessbelagd (MyndOffL 24 § 1 mom. 17 p.)
- 7 Catering-markkinoiden tarkastelu
- 8 Palmian edustajien eriävä mielipide_allekirjoittamaton
- 9 Eriävä mielipide loppuraporttiin_liite
- 10 Palmia-liikelaitoksen johtokunnan kannanotto hallintomalliasiaan
- 11 Palmia-liikelaitoksen henkilöstötoimikunnan lausunto
19.5.2014_allekirjoittamaton
- 12 JHL:n lausunto_allekirjoittamaton
- 13 JHL-Pääkaupunkiseudun maahanmuuttajaos KAMUT:n kannanotto
- 14 Soten henkilöstö JHL 015 ry kannanotto
- 15 Henkilöstötoimikunnan pöytäkirjanote 2014-6-10
- 16 Palmian eriävä mielipide liitteeseen allekirjoittamaton versio 25.8.2014
- 17 Henkilöstötoimikunnan lausunto_allekirjoittamaton
- 18 Opetusviraston virastotoimikunnan pöytäkirja_allekirjoittamaton
- 19 Palmian henkilöstötoimikunnan muistio_allekirjoittamaton
- 20 Sosiaali- ja terveystieteiden viraston henkilöstötoimikunnan
pöytäkirjanote_allekirjoittamaton
- 21 Sosiaali- ja terveystieteiden viraston järjestöneuvottelukunnan
lausunto_allekirjoittamaton
- 22 Varhaiskasvatusviraston henkilöstötoimikunnan pöytäkirja_allekirjoitettu
- 23 Opetusviraston virastotoimikunnan kokous 22 9 2014_allekirjoitettu

Beslutsförslag

Framställningen stämmer överens med förslaget.

Sammandrag

Utredningsarbetsgruppens slutsatser

Enligt en ändring i kommunallagen som trädde i kraft 1.9.2013 ska en kommun när den sköter uppgifter i ett konkurrensläge på marknaden överföra skötseln av uppgifterna till ett aktiebolag, ett andelslag, en förening eller en stiftelse (bolagiseringssskyldighet). Övergångstiden för bolagiseringssskyldigheten utgår 31.12.2014.

På uppmaning av stadsstyrelsen har en utredningsarbetsgrupp med företrädare för stadskansliet och affärsverket Palmia (nedan Palmia) berett förslag till organisering av verksamhets- och förvaltningsmodellerna på det sätt som kommunallagens föreskrifter om konkurrensneutralitet förutsätter.

Enligt utredningsarbetsgruppens förslag ska Palmias verksamhet bli sådan att den motsvarar föreskrifterna om konkurrensneutralitet genom att Palmias funktioner med mattjänster och telefon-/välbefinnandetjänster stannar kvar vid affärsverket, medan funktionerna med fastighets-, städ- och säkerhetstjänster överförs till ett bolag som bildas. Personalmåltidsverksamheten bolagiseras i den mån det är funktionellt ändamålsenligt.



08.10.2014

Kj/10

Den föreslagna verksamhets- och förvaltningsmodellen baserar sig på att staden i fråga om funktionerna med mat- och telefon-/välbefinnandetjänster har ett strategiskt intresse av att säkra att tjänsterna är tillförlitliga och fungerar. Ett läge som motsvarar regleringen av konkurrensneutraliteten kan nås genom att verksamheten i ett konkurrensläge på marknaden avslutas, dvs. den externa försäljningen i anslutning till funktionerna i fråga slopas, likaså deltagandet i stadens egen konkurrensutsättning.

När det gäller funktionerna med fastighets-, städ- och säkerhetstjänster har staden inte motsvarande strategiska intresse, utan stadens intresse är ekonomiskt, dvs. kostnadseffektiva tjänster. Inte heller personalmåltiderna anses vara förknippade med stadens strategiska intresse, och verksamheten föreslås därför bli bolagiserad, fränsett de verksamhetsställen där personalmåltiderna utgör en del av förvaltningarnas kundmåltider (skol- och sjukhusmåltider o.dyl.)

En bolagisering av funktionerna med personalmåltids-, fastighets-, städ- och säkerhetstjänster gör det möjligt att i framtiden agera på en konkurrensutsatt marknad. Samtidigt betyder det att staden under en övergångstid etappvis bör öppna sina egna upphandlingar för konkurrens i fråga om dessa tjänster.

Beslut om fortsatt beredning

Stadsstyrelsens koncernsektion beslutade 26.5.2014, 96 §, uppmana stadskansliet att i samarbete med Palmia fortsätta beredningen av en organisering av Palmias verksamhets- och förvaltningsmodeller utifrån slutsatserna i utredningsarbetsgruppens rapport.

Den fortsatta beredningen av organiseringen av verksamhets- och förvaltningsmodellerna har gällt en fortsättning av mattjänstverksamheten (fränsett personalmåltiderna) och funktionerna med telefon- och välbefinnandetjänster i affärsverksform och ett förslag till bolagisering av Palmias funktioner med personalmåltids-, fastighets-, städ- och säkerhetstjänster och till en övergångstid för bolagiseringen.

Servicebolagets verksamhet och därtill hörande övergångstid

Som en del av den fortsatta beredningen har det gjorts ekonomiska utredningar om servicebolagets livsduglighet. Efter att ha blivit bildat utvecklar servicebolaget sin verksamhet från affärsekonomiska utgångspunkter i enlighet med stadens ägarpolitiska riktlinjer och mål. Bolaget bör ha verksamhetsförutsättningar som motsvarar konkurrenternas för att vara konkurrenskraftigt. Detta innebär bland annat möjligheten att övergå till att följa samma kollektivavtal som konkurrenterna.



Vid bolagiseringen av Palmias verksamhet med personalmåltids-, fastighets-, städ- och säkerhetstjänster bör det säkerställas att staden också i fortsättningen får behövliga högklassiga stödtjänster kostnadseffektivt. Dessutom bör det nya servicebolaget få en möjlighet att förbereda sig på att agera på en konkurrensutsatt marknad.

För att dessa mål ska nås har det planerats ett arrangemang under övergångstiden, där den centrala utgångspunkten är att de tjänster inom servicebolagets verksamhetsområde som staden behöver bildar fem ändamålsenliga helheter, var och en med ungefär 20 procent av den sammanlagda omsättningen för de funktioner som bolagiseras. Stadens förvaltningar ingår tidsbundna avtal med servicebolaget om tjänsterna inom varje helhet. Avtalen gäller i 3–7 år beroende på vilken helhet det är fråga om. När de tidsbundna avtalen har utlöpt upphandlar förvaltningarna tjänsterna genom konkurrensutsättning i enlighet med lagen om offentliga upphandlingar (348/2007, nedan upphandlingslagen).

De funktioner vid Palmia som ska bolagiseras överförs till servicebolaget inom ramen för övergångsbestämmelsen i kommunallagen, dvs. före 31.12.2014. Vid bolagiseringen tillämpas principen för överlåtelse av rörelse, dvs. personalen övergår till bolaget som s.k. gamla anställda. Ett övergångsavtal för de anställda som överförs förhandlas fram och utarbetas tillsammans med arbetstagarorganisationerna när beslutet om bolagisering har fattats.

Utredning om mattjänstkonceptet

Stadens nuvarande sätt att tillhandahålla mattjänster (mattjänstkoncept), som baserar sig på den gamla matfabriken, medger inte ett tillräckligt modernt och effektivt verksamhets- och produktionssätt. Staden måste planera och införa ett nytt mattjänstkoncept, som i den mattjänstverksamhet som blir kvar vid affärsverket gör det möjligt att i framtiden fungera effektivt och likaså att snabbt anpassa sig till förändringar i omvärlden och i kundernas och verksamhetsställenas behov.

Ett beslut om det ändamålsenligaste sättet att tillhandahålla mattjänsterna fordrar en helhetsutredning om i vilket skick stadens nuvarande köksnät är och vilka möjligheter det finns att utnyttja det effektivare än nu. Helhetsutredningen inleds efter att beslut fattats om organisering av Palmias verksamhets- och förvaltningsmodeller och om konkurrensutsättning av mattjänsterna. Utredningen görs under ledning av stadskansliet, och i arbetet medverkar företrädare för Palmia och för dess viktigaste kundförvaltningar och fastighetskontorets lokalcentral.



I utredningen ska beaktas särskilt framtidens behov av mattjänster och produktions/tillredningssätten, riktlinjerna för en hur stor del av mattjänsterna som ska konkurrensutsättas och ett effektivare utnyttjande av det befintliga köksnätet i syfte att minska investeringarna i anslutning till mattjänsterna.

Stadens behov av investeringar i mattjänsterna de kommande åren är synnerligen omfattande. Investeringsbehovet kan minskas genom att stadens mattjänstkoncept planeras så att stadens befintliga kökskapacitet utnyttjas effektivare än nu. Dessutom kan behovet av egen mattjänstkapacitet för staden och investeringar i denna minskas genom att mattjänster i större utsträckning än nu upphandlas på marknaden genom konkurrensutsättning.

Ökad konkurrensutsättning inom mattjänsterna

I dagens läge är ungefär 12,5 procent av utbildningsverkets och ungefär 6 procent av social- och hälsovårdsverkets mattjänster konkurrensutsatta. För att göra stadens mattjänstproduktion smidigare och kostnadseffektivare, begränsa investeringarna i mattjänster och kunna få jämförelsepriser bör staden i högre grad konkurrensutsätta sina mattjänster.

Med stöd av utbildningsverkets, social- och hälsovårdsverkets och barnomsorgsverkets ståndpunkter utgick utredningsarbetsgruppen i sin slutrapport från det kalkylmässiga antagandet att volymen för konkurrensutsättningen inom stadens mattjänster i framtiden kommer att ligga kring 30 procent.

Utbildningsnämnden föreslog i sitt utlåtande att minst 32,5 procent av utbildningsverkets mattjänster (sammanlagt ungefär 60 objekt) ska öppnas för konkurrens mot nuvarande 12,5 procent. Social- och hälsovårdsnämnden och barnomsorgsnämnden tillstyrkte också i sina utlåtanden en ökning av konkurrensutsättningen, men ansåg 30 procent vara en för stor andel. Social- och hälsovårdsnämnden konstaterade i sitt utlåtande att volymen för konkurrensutsättningen bör ökas till maximalt 10 procent av social- och hälsovårdsverkets mattjänster. Med beaktande av de effekter som eftersträvas med den ökade konkurrensutsättningen och av att ca 6 procent av social- och hälsovårdsverkets mattjänster redan nu är konkurrensutsatta, bör volymen för konkurrensutsättningen ökas till ca 20 procent också i fråga om social- och hälsovårdsverkets mattjänster.

Med beaktande av nämndernas utlåtanden föreslås konkurrensutsättningen bli ökad kontrollerat och etappvis till ungefär 32,5 procent av utbildningsverkets mattjänster och till ungefär 20



08.10.2014

Kj/10

procent av social- och hälsovårdsverkets och barnomsorgsverkets
mattjänster.

Centralisering av stödtjänster

En del av stadens stödtjänster har i enlighet med riktlinjerna centraliserats till Palmia. I det av stadsfullmäktige godkända strategiprogrammet 2013–2016 framhålls det att centraliseringen av stödtjänster fortsätter.

Det är ändamålsenligt att till servicebolaget centralisera de stödtjänster inom den svenska dagvården och materielunderhållstjänster för skolornas tekniska arbete som utbildningsverket nu producerar som egen verksamhet och de renhållningstjänster som barnomsorgsverket producerar som egen verksamhet.

Centraliseringen av stödtjänsterna till det nya servicebolaget genomförs så att funktionerna i fråga och de anställda som sköter dem överförs i servicebolagets tjänst i enlighet med principerna för överlåtelse av rörelse efter att bolaget har bildats. Tjänsterna blir dessutom en del av det ovan beskrivna arrangemanget under övergångstiden och av de därtill anslutna avtalshelheterna bestående av de tjänster inom servicebolagets verksamhetsområde som staden behöver.

När det gäller social- och hälsovårdsverkets lokalvårdstjänster är det ändamålsenligt att invänta riktlinjerna i lösningarna för hur social- och hälsovården ska ordnas på riksnivå innan ett beslut om centralisering av tjänsterna fattas. Före beslutet är det också skäl att granska det alternativ enligt vilket lokalvårdstjänsterna centraliseras till affärsverket HNS-Desiko inom samkommunen Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt. I sammanhanget utreds också en centralisering till servicebolaget av de vaktmästartjänster som social- och hälsovårdsverket producerar som egen verksamhet.

En centralisering av de fastighets-, städ- och säkerhetstjänster som stadens övriga förvaltningar producerar som egen verksamhet utreds separat under den övergångstid som hänför sig till att servicebolaget inleder sin verksamhet.

Föredragandens motiveringar

Bakgrund

Stadsfullmäktige beslutade 24.4.2013, 122 §, godkänna strategiprogrammet 2013–2016. Stadsstyrelsen beslutade 20.5.2013, 605 § i sitt verkställighetsbeslut om strategiprogrammet, uppmana



ekonomi- och planeringscentralen att i samarbete med Palmia bereda förslag till organisering av Palmias verksamhets- och förvaltningsmodeller på ett sätt som uppfyller kraven i föreskrifterna om konkurrensneutralitet.

För beredningen av ärendet tillsattes en utredningsarbetsgrupp med företrädare för ekonomi- och planeringscentralen, sedermera stadskansliet, och för Palmia. Som stöd för arbetet i arbetsgruppen anlätades konsulter från NAG Oy.

Utredningsarbetsgruppen hörde under sitt arbete Palmias största kundförvaltningar och företrädare för personalorganisationerna. Under beredningen informerades dessutom företrädare för Palmias anställda om hur arbetet fortskred.

Utredningsarbetsgruppens slutrapport, som utgör bilaga, presenterades 15.4.2014 för företrädare för personalorganisationerna. Ärendet presenterades för stadens personalkommitté 30.4.2014.

Stadsstyrelsens koncernsektion beslutade 26.5.2014, 96 §, anteckna utredningsarbetsgruppens slutrapport och uppmana stadskansliet att i samarbete med Palmia fortsätta beredningen av en organisering av Palmias verksamhets- och förvaltningsmodeller utifrån slutsatserna i utredningsarbetsgruppens rapport så att de behövliga ändringarna kan genomföras före 31.12.2014.

Enligt koncernsektionens beslut gäller den fortsatta beredningen av organiseringen av verksamhets- och förvaltningsmodellerna en fortsättning av mattjänstverksamheten (frånsett personalmältiderna) och funktionerna med telefon- och välbefinnandetjänster i affärsverksform och före 31.8.2014 bereds ett förslag till bolagisering av Palmias funktioner med personalmältids-, fastighets-, städ- och säkerhetstjänster och till en övergångstid för bolagiseringen.

Koncernsektionen beslutade också uppmana stadskansliet att i samarbete med Palmia och de centrala kundförvaltningarna bereda genomförandet av en helhetsutredning om stadens mattjänstkoncept.

Koncernsektionen beslutade dessutom inhämta utlåtande från direktionen för affärsverket Palmia, utbildningsnämnden, social- och hälsovårdsnämnden och barnomsorgsnämnden.

Den fortsatta beredningen av organiseringen av Palmias verksamhets- och förvaltningsmodeller har skett enligt de riktlinjer som koncernsektionen har bestämt. Slutrapporten från den fortsatta beredningen utgör bilaga.



Reglering av konkurrensneutraliteten

Riksdagen godkände 18.6.2013 en lag om ändring av kommunallagen (626/2013). Lagen förpliktar kommunerna att överföra skötseln av de uppgifter som de sköter i ett konkurrensläge på marknaden till ett aktiebolag, ett andelslag, en förening eller en stiftelse (bolagiseringsskyldighet) före 31.12.2014. Lagändringen, som huvudsakligen har samband med undanröjande av stödformer som enligt Europeiska kommissionen strider mot EU:s regler om statligt stöd, trädde i kraft 1.9.2013.

Målet med ändringen av kommunallagen är att eliminera problemen med konkurrensneutralitet och statliga stöd som kunde uppstå enligt den tidigare lagstiftningen på grund av sättet för hur verksamheten har organiserats i sådana fall då en kommun eller en samkommun bedriver verksamhet i ett konkurrensläge på marknaden.

Enligt de nya bestämmelserna i kommunallagen ska en kommun när den sköter uppgifter i ett konkurrensläge på marknaden i regel överföra skötseln av uppgifterna till ett aktiebolag, ett andelslag, en förening eller en stiftelse (bolagiseringsskyldighet). Bolagiseringsskyldigheten gäller också affärsverkens verksamhet i ett konkurrensläge på marknaden.

För verksamhet i ett konkurrensläge på marknaden som bedrevs när lagändringen trädde i kraft gäller en övergångstid till utgången av år 2014 (i fråga om tjänster producerade med stöd av lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice till utgången av år 2016). Kommunen eller samkommunen ska senast inom ramen för övergångstiden överföra uppgiften för att skötas i aktiebolagsform eller i form av ett andelslag, en förening eller en stiftelse eller annars ordna verksamheten så att den inte snedvrider konkurrensen. Syftet med övergångsbestämmelsen är att sörja för möjligheten till en kontrollerad övergång av verksamheten i ett konkurrensläge till drift på marknadsvillkor.

Ändringen i kommunallagen baserar sig delvis på ett preliminärt avgörande som Europeiska kommissionen gav 14.4.2010 i ärendet om ett klagomål som gällde Palmia. Enligt kommissionens uppfattning kan stödet betraktas som obegränsad statsgaranti som har beviljats kommunala affärsverk, eftersom de inte till följd av sin rättsliga ställning har någon affärsekonomisk risk vid konkurs. Kommissionen ansåg dessutom att skatteförmåner som har beviljats en kommun (befrielse från bolags-, fastighets- och kapitalskatt) är selektiva och inte förenliga med EU:s regler för statligt stöd.



Kommissionen meddelade 20.8.2013 att klagomålet rörande Palmia avgörs i och med ändringarna om konkurrensneutralitet i kommunallagen. Kommissionen framhöll dock att den kommer att följa hur ändringen i kommunallagen påverkar frågorna om statsunderstöd. Kommissionen meddelade dessutom 1.4.2014 att den hade avslutat behandlingen av klagomålet rörande Palmia, men påminde samtidigt om att det i september 2014 ordnas ett separat möte för en lägesrapport om hur föreskrifterna om konkurrensneutralitet i kommunallagen har följts. Kommissionen konstaterade också att ett nytt utredningsförfarande kan inledas om problemen i anslutning till konkurrensneutraliteten inte blir lösta.

Företrädare för Konkurrens- och konsumentverket, som är nationell övervakningsmyndighet, diskuterade 2.4.2014 med företrädare för stadskansliet om de konkurrensneutralitetsfrågor som gäller Palmia och om hur den i kommunallagen fastslagna övergångstiden ska följas.

Palmias verksamhet på marknaden

I kommunallagen eller motiveringen till denna (RP 32/2013 rd) är det inte tydligt angivet när det är fråga om ett konkurrensläge på marknaden. I regeringspropositionen anges dock vissa kriterier utifrån vilka det är möjligt att från fall till fall pröva om det är fråga om verksamhet i ett konkurrensläge på marknaden eller inte. Till dessa kriterier hör bland annat om tjänsten motsvarar en sådan som erbjuds av privata näringsidkare, tjänstens pris och inriktningen av verksamheten på en obegränsad kundkrets.

Föreskrifterna om konkurrensneutralitet gäller all verksamhet vid både stadens förvaltningar och stadens affärsverk. När det gäller de tjänster som Palmia producerar är det inte fråga om sådan verksamhet som uttryckligen står utanför bolagiseringsskyldigheten i kommunallagen, t.ex. en lagstadgad kommunal uppgift. Utredningsarbetsgruppen har därför för Palmias vidkommande bedömt i fråga om de olika funktionerna om Palmia bedriver verksamhet i ett konkurrensläge på marknaden, och om så är fallet, hur det är ändamålsenligt att avgöra frågan inom den övergångstid som anges i kommunallagen.

I fråga om Palmias funktioner kan det konstateras att det på marknaden finns privata näringsidkare som producerar motsvarande mat-, telefon-/välbefinnande-, fastighets-, städ- och säkerhetstjänster som Palmia.

Palmia har också deltagit i extern konkurrensutsättning och har verksamhet riktad till utomstående, dvs. en obegränsad kundkrets. Palmias funktioner uppfyller således flera av de i



08.10.2014

Kj/10

regeringspropositionen avsedda kriterierna för verksamhet i ett konkurrensläge på marknaden.

Trots att andelen extern försäljning vid Palmia har utgjort en mycket liten del av affärsverkets omsättning, är det inte fråga om i kommunallagen tillåten obetydlig, sporadisk försäljning. Palmias externa försäljning är inte sporadisk försäljning av överkapacitet, utan baserar sig på ingångna långvariga serviceavtal. Palmia kan alltså inte som affärsverk fortsätta med försäljning av det nuvarande slaget till utomstående. Med anledning av bestämmelserna i kommunallagen måste de behövliga ändringarna i Palmias verksamhet ske före utgången av övergångstiden 31.12.2014. Detta innebär antingen att affärsverket bolagiseras helt eller delvis eller också att försäljningen till utomstående slopas.

Till den del Palmia producerar tjänster för stadens förvaltningar utan konkurrensutsättning är det inte fråga om verksamhet i ett konkurrensläge på marknaden, utan om kommunens egen verksamhet. Kommunens egen verksamhet utgör inte en marknad, och bolagiseringskyldigheten i kommunallagen gäller inte för denna verksamhet.

Utredningsarbetsgruppens slutsatser

Utredningsarbetsgruppen med företrädare för stadskansliet och Palmia föreslog i sin slutrapport att Palmias

- funktioner med mattjänster och telefon-/välbefinnandetjänster fortsätter i affärsverksform
- fastighets-, städ- och säkerhetstjänster bolagiseras
- personalmåltidsverksamhet bolagiseras i den mån det är funktionellt ändamålsenligt.

Enligt verksamhetsmodellen i slutrapporten styrs verksamheten i det affärsverk som bedriver verksamhet med mattjänster och telefon-/välbefinnandetjänster av direktionen för affärsverket. Verksamheten i bolagsform styrs av koncernsektionen i enlighet med de principer för ägar- och koncernstyrning som gäller för stadens dotterbolag.

Arbetsgruppen föreslog vidare att staden bör dra upp riktlinjer för en eventuellt ökad konkurrensutsättning vid upphandlingen av mattjänster och för en eventuellt fortsatt centralisering av stödtjänsterna till Palmia eller till servicebolaget, om det beslutas att ett sådant ska bildas.

Utredningsarbetsgruppen föreslog dessutom i sin slutrapport att det efter riktlinjerna om konkurrensutsättningen bör inledas en täckande



helhetsutredning om stadens köksnät i syfte att bestämma stadens framtida koncept för mattjänster och minska investeringsbehoven i anslutning till detta.

Företrädarna för Palmia i utredningsarbetsgruppen anmälde avvikande mening om arbetsgruppens slutrapport.

Utredningsarbetsgruppens slutrapport och den därtill anslutna avvikande meningen utgör bilaga.

Organisering av den fortsatta verksamheten i affärsverket i enlighet med regleringen av konkurrensneutraliteten

Staden har ett strategiskt intresse i fråga om den bispisning vid läroinrättningar, daghem och sjukhus och de måltider för äldre som omfattas av Palmias verksamhet med mattjänster. Det strategiska intresset går ut på att mattjänsterna ska hålla hög kvalitet och vara driftsäker. Detta strategiska intresse stöds av att mattjänsterna också i fortsättningen produceras i affärsverksform.

Om verksamheten med mattjänster fortsätter i affärsverksform är det dessutom möjligt att bevara den ekonomiska fördel med elevbispisningen som hänför sig till mervärdesbeskattningen och som har beräknats uppgå till över en miljon euro om året. Elevbispisningen är momsfri verksamhet, och moms i upphandlingar som hänför sig till denna är inte avdragbar. Den moms som ingår i anskaffningen av råvaror m.m. för elevbispisningen i affärsverksform kan dock behandlas inom systemet med kommunåterbäring och blir då inte en kostnad för staden. I ett bolag blir moms däremot en kostnad för bolaget, eftersom systemet med kommunåterbäring inte tillämpas på aktiebolag.

Motsvarande momsfordel hänför sig i affärsverksform också till mattjänstinvesteringarna i den mån de gäller momsfri verksamhet (främst elevbispisning). Momsfordelen i anslutning till investeringar är av engångskaraktär och beror på storleken på den investeringsdel som den momsfria verksamheten gäller. Utredningsarbetsgruppen granskar i sin slutrapport en situation där den momsfordel av engångskaraktär som fås via systemet med kommunåterbäring för mattjänstinvesteringar i affärsverksform (när det gäller en investering i elevbispisning) blir 7–9 miljoner euro.

En överföring av den momsfria elevbispisningsverksamheten till ett bolag skulle också leda till en momskostnad av engångskaraktär, eftersom överföringen av varor och tjänster med stöd av mervärdesskattelagen (1501/1993) skulle anses utgöra försäljning.



Staden skulle bli tvungen att till staten betala det momsbelopp som ingår i försäljningen.

Staden har ett strategiskt intresse också i de telefon- och välbefinnandetjänster som Palmia tillhandahåller. Palmia ansvarar bland annat för stadens alla telefonväxeltjänster med hjälp av den strategiskt viktiga databasen Merex. Dessutom sköter Palmia verksamheten vid färdtjänstcentralen och erbjuder tjänster med trygghetstelefon och virtuell vård dygnet runt. Med anledning av det strategiska intresset är det också i fortsättningen motiverat att bedriva verksamheten med telefon- och välbefinnandetjänster i affärsverksform.

För att verksamheten ska kunna fortsätta i affärsverksform krävs det med stöd av bestämmelserna i kommunallagen dock att affärsverket inte bedriver verksamhet i ett konkurrensläge på marknaden, dvs. att det i praktiken slutar med extern försäljning och deltagande i anbudsförfaranden.

Enligt en uppskattning har Palmia extern försäljning för sammanlagt ca 3,8 miljoner euro (ungefär 4 procent av omsättningen) i de funktioner som blir kvar vid affärsverket. I volymen för den externa försäljningen ingår också den serviceproduktion som Palmia har fått vid stadens egen konkurrensutsättning. I affärsverksform är det enligt bestämmelserna i kommunallagen inte möjligt att delta ens i stadens egen konkurrensutsättning.

Den externa försäljningens andel i relation till Palmias totala omsättning är liten, och därför har den ingen väsentlig inverkan på Palmias verksamhet om den slopas. Däremot kan detta ha konsekvenser för personalen. Hur stora dessa blir beror utom på den naturliga personalomsättningen också på om de anställda för uppgifterna i fråga kan överföras till den nya serviceproducenten eller serviceproducenterna i anslutning till konkurrensutsättningen.

Om Palmias externa försäljning inom mattjänsterna slopas innebär det med den nuvarande verksamhetsmodellen för mattjänsterna en minskning på uppskattningsvis 50 årsverken. I den mån det är fråga om stadens egen konkurrensutsättning, som Palmia i affärsverksform inte längre kan delta i, är det möjligt att med konkurrensutsättnings- och avtalsvillkor förutsätta att den nya serviceproducenten anställer den personal som har skött uppgifterna i fråga. När det gäller de tjänster som Palmia producerar för utomstående är det inte möjligt att överföra personalen.

Bolagisering av personalmåltids-, fastighets-, städ- och säkerhetstjänsterna



08.10.2014

Kj/10

Staden har inget strategiskt intresse i fråga om Palmias fastighets-, städ- och säkerhetstjänster. Stadens intresse är ekonomiskt, dvs. att tjänsterna ska tillhandahållas kostnadseffektivt. Fastighets-, städ- och säkerhetstjänster erbjuds vid sidan av Palmia också av flera andra aktörer på marknaden.

När det gäller personalmåltidstjänsterna finns det inte något motsvarande strategiskt intresse som i fråga om de övriga mattjänsterna. Personalmåltiderna är en konkurrensutsatt bransch, och motsvarande tjänster finns att tillgå på marknaden i den utsträckning som staden behöver. Åtgärder som hänför sig till personalmåltiderna bör därför bedömas separat från den övriga mattjänstverksamheten med avseende på det ekonomiska intresset.

Aktiebolagsformen främjar kostnadseffektivt tillhandahållande av personalmåltids-, fastighets-, städ- och säkerhetstjänster och gör det möjligt att erbjuda tjänster på en konkurrensutsatt marknad. Ett bolag har också bättre förutsättningar än ett affärsverk att utveckla sin verksamhet från affärsekonomiska utgångspunkter och på marknadsvillkor. Dessutom går det i aktiebolagsform att bevara den befintliga omsättningen från extern försäljning. En mycket betydande del av omsättningen inom personalmåltiderna består av försäljning till externa kunder. Denna försäljning måste slopas om verksamheten med personalmåltider stannar kvar vid affärsverket. Utom de ekonomiska konsekvenserna skulle den minskade omsättningen ha betydande konsekvenser för personalen. Hur stora dessa blir påverkas i någon mån av den naturliga personalomsättningen.

Den utredningsarbetsgrupp som berett organiseringen av Palmias verksamhets- och förvaltningsmodell granskade också konsekvenserna för marknaden av en eventuell bolagisering av Palmias fastighets-, städ- och säkerhetstjänster. I de branscher som är relevanta för funktionerna i fråga verkar ett flertal stora företag i huvudstadsregionen och ett stort antal mindre företag. Det finns således konkurrens på marknaden. Omsättningen inom de av Palmias funktioner som eventuellt bolagiseras är inte heller så stor i relation till marknadens omfattning att bolagiseringen kan anses ha någon större inverkan på marknaden.

På de ovan relaterade grunderna ovan är det ändamålsenligt att bolagisera Palmias personalmåltids-, fastighets-, städ- och säkerhetstjänster. Det servicebolag som bildas bör ha motsvarande verksamhetsförutsättningar som sina konkurrenter för att vara konkurrenskraftigt. Detta innebär bland annat att det måste vara möjligt att börja tillämpa motsvarande kollektivavtal som bolagets



08.10.2014

Kj/10

konkurrenter. Servicebolagets styrelse beslutar i enlighet med stadens koncernanvisningar om det kollektivavtal som ska tillämpas i bolaget.

När servicebolaget har bildats utvecklar det sin verksamhet i enlighet med stadens ägarpolitiska riktlinjer och mål.

Bildande av ett servicebolag

Stadskansliet har i samarbete med Palmia utarbetat en plan för bolagisering av verksamheten med personalmåltids-, fastighets-, städ- och säkerhetstjänster. Ett utkast till avtal om bolagsbildning och till bolagsordning utgör bilaga.

Stadskansliet har dessutom i samarbete med Palmia gjort ekonomiska utredningar om servicebolagets konkurrenskraft. NAG Oy har medverkat som utomstående expert i arbetet på de ekonomiska utredningarna. De ekonomiska kalkylerna ingår i den bifogade slutrapporten om den fortsatta beredningen.

Överföring av personalen till servicebolaget

Personalen för de funktioner som överförs till servicebolaget övergår i servicebolagets tjänst. Överföringen av personalen genomförs i enlighet med principen för överlåtelse av rörelse.

Utgångspunkten är att alla personer som 31.12.2014 är anställda i ordinarie tjänste- eller arbetsavtalsförhållande inom de funktioner vid affärsverket som överförs till det nya servicebolaget övergår till detta. De som är anställda i arbetsavtalsförhållande på viss tid och vilkas grund för visstidsanställningen fortsätter efter 31.12.2014 övergår till bolaget för den tidigare avtalade tiden enligt samma princip som personalen i ordinarie anställningsförhållande. Villkoren för anställningsförhållandet bevaras oförändrade vid överföringen.

Servicebolaget beräknas vid ingången av år 2015 ha ungefär 1 400 anställda.

Ett avtal om överföring av anställda till servicebolaget förhandlas fram och bereds tillsammans med arbetstagarorganisationerna efter att beslutet om bolagisering av verksamheten med personalmåltids-, fastighets-, städ- och säkerhetstjänster har fattats.

De anställdas pensionsförmåner ordnas så att de motsvarar lagen om kommunala pensioner. Bolaget tar en pensionsförsäkring i Keva.

Stadens personalkommitté behandlade ärendet om organisering av Palmias verksamhets- och förvaltningsmodeller 21.8.2014 och 15.9.2014. Personalkommitténs utlåtande utgör bilaga.



Överföring av egendom och kapitalisering av servicebolaget

I anslutning till bolagiseringen är det motiverat att till servicebolaget överföra de anläggningstillgångar i affärsverkets balansräkning som är behövliga med tanke på affärsverksamheten, likaså de tillgångar och skulder som hänför sig till verksamheten. Anläggningstillgångarna överförs till bolaget till sitt verkliga värde.

Slutsumman i bolagets ingående balans blir enligt nuvarande beräkning ungefär 23 miljoner euro, varav det egna kapitalets andel är ca 14 miljoner euro. Det egna kapitalet fördelar sig i ett aktiekapital och i ett bundet fritt eget kapital. Det egna kapitalet betalas till bolaget delvis i pengar och delvis som apportegendom, dvs. genom överlåtelse av egendomsposter i affärsverkets balansräkning mot aktier i bolaget. De slutliga apportvärdena bestäms utifrån 2014 års bokslut.

Beskattning

Enligt lagen om överlåtelseskatt (931/1996) ska överlåtelseskatt betalas på överlåtelse av fastigheter och värdepapper. De anläggningstillgångar som överförs till servicebolaget utgör lös egendom, för vilken det inte behöver betalas överlåtelseskatt. Överföringen av egendom från affärsverket till servicebolaget har således inga följder med avseende på överlåtelseskatt.

Enligt 19 a § i mervärdesskattelagen betraktas som försäljning inte sådan överlåtelse av varor och tjänster i samband med att en rörelse överläts helt eller delvis som sker till den som fortsätter rörelsen och denne tar i bruk de överlåtna varorna och tjänsterna för ett ändamål som berättigar till avdrag. Överföringen av egendom från affärsverket till servicebolaget genomförs som apportöverlåtelse, vilket innebär sådan överlåtelse av rörelse som avses i 19 a § i mervärdesskattelagen. Servicebolaget börjar dessutom använda alla varor och tjänster som ingår i apportegendomen för ändamål som berättigar till avdrag vid mervärdesbeskattningen. Överföringen av egendom från affärsverket till servicebolaget har således inga följder med avseende på mervärdesskatt.

Under sin verksamhet i affärsverksform har Palmia inte betalat inkomstskatt på sitt resultat. Servicebolaget måste likt andra aktiebolag betala inkomstskatt på sitt årliga beskattningsbara resultat enligt samfundsskattesatsen (för närvarande 20 procent).

Inledande av verksamheten i servicebolaget

Enligt planerna ska verksamheten i det nya servicebolaget inledas i två etapper. Först bildas själva bolaget och de praktiska åtgärderna då



verksamheten inleds vidtas, dessutom sköts de förpliktelser som hänför sig till detta. För inledningen av verksamheten väljs det en temporär styrelse för bolaget med tre medlemmar som väljs bland stadens tjänsteinnehavare och arbetstagare, likaså en temporär verkställande direktör som sköter uppgiften vid sidan av sin befattning.

Ärendet om utnämning av styrelsemedlemmar och verkställande direktör föreläggs stadsstyrelsens koncernsektion efter att besluten om organisering av verksamhets- och förvaltningsmodellerna har fattats.

Bolaget inleder sin verksamhet i full skala vid ingången av år 2015. För denna andra etapp är det meningen att bolaget i december 2014 ska hålla en extra bolagsstämma, där det bland annat fattas beslut om en aktieemission till Helsingfors stad och om andra behövliga ärenden som bolagsstämman ska besluta om i anslutning till att verksamheten överförs och bolaget kommer i gång.

Vid extra bolagsstämman väljs det i stället för den temporära styrelsen en ordinarie styrelse för bolaget i enlighet med bolagsordningen (tre till fem medlemmar). Vid valet av medlemmar i den ordinarie styrelsen bör det beaktas att servicebolaget verkar på en konkurrensutsatt marknad och säkerställas att styrelsen kollektivt har tillräcklig sakkännedom, kompetens och erfarenhet i frågor som hör till bolagets verksamhetsområde och affärsverksamhet.

Den ordinarie styrelsen utser en heltidsanställd verkställande direktör för bolaget när verksamheten har inletts i full skala.

Arrangemang under övergångstiden vid bolagiseringen

Vid bolagiseringen av Palmias verksamhet med personalmåltids-, fastighets-, städ- och säkerhetstjänster bör det säkerställas att staden också i fortsättningen får behövliga högklassiga stödtjänster kostnadseffektivt. Dessutom bör det nya servicebolaget få en möjlighet att förbereda sig på att agera på en konkurrensutsatt marknad innan staden börjar konkurrensutsätta de tjänster som servicebolaget producerar. På motsvarande sätt behöver stadens förvaltningar och affärsverk tid för att förbereda sig på att konkurrensutsätta de tjänster som de behöver.

För att målen ovan ska nås har det under den fortsatta beredningen utarbetats principer för arrangemang under övergångstiden, vilka beskrivs närmare i en bilaga. Den centrala utgångspunkten för arrangemanget under övergångstiden är att de tjänster inom servicebolagets verksamhetsområde som staden behöver bildar fem ändamålsenliga helheter, var och en med ungefär 20 procent av den sammanlagda omsättningen för de funktioner som bolagiseras. När



dessa helheter bildas beaktas utom omsättningen också bland annat längden på de nuvarande interna avtalen inom staden, kundförvaltningen och det geografiska området. Avtalshelheterna bestäms under hösten 2014 i samverkan mellan stadskansliet och Palmia med beaktande av kundförvaltningarnas behov.

Med tanke på arrangemanget under övergångstiden ingår stadens förvaltningar tidsbundna avtal med servicebolaget om tjänsterna inom varje helhet. Avtalen gäller i 3–7 år beroende på vilken helhet det är fråga om. När de tidsbundna avtalen har utlöpt upphandlar förvaltningarna tjänsterna genom offentlig upphandling i enlighet med lagen om offentliga upphandlingar. När avtalen för de olika enheterna upphör att gälla blir således alltid 20 procent av de tjänster som servicebolaget börjar producera och som staden behöver konkurrensutsatta. Servicebolaget kan om det så vill delta i de framtida konkurrensutsättningarna, men stadens förvaltningar upphandlar inte längre tjänster av bolaget utan konkurrensutsättning när de tidsbundna avtalen har utlöpt.

I fråga om den planerade övergångsmodellen är det tillräckligt att servicebolaget är en i upphandlingslagen avsedd enhet anknuten till staden vid den tidpunkt då tidsbundna avtal ingås för de olika helheterna. Ställningen som enhet anknuten till staden förutsätter att servicebolaget bedriver huvuddelen av sin verksamhet tillsammans med staden. I rättspraxis har det tolkats att detta innebär att den externa försäljningens andel är högst ca 10 procent.

Palmias externa försäljning inom verksamheten med personalmåltids-, fastighets-, städ- och säkerhetstjänster uppgår för närvarande till under 10 procent av omsättningen. För att ställningen som enhet anknuten till staden ska bevaras vid bolagiseringen krävs det därför inte att den nuvarande externa försäljningen slopas.

Det har med Konkurrens- och konsumentverket, som är övervakningsmyndighet, förts preliminära diskussioner om huruvida arrangemanget under övergångstiden är acceptabelt med hänsyn till bestämmelserna om konkurrensneutralitet.

Konceptet för stadens mattjänster och behovet av investeringar för en centraliserad produktion

Den nuvarande verksamhetsmodellen för stadens mattjänster baserar sig särskilt i fråga om elev- och daghemsbespisningen på den gamla matfabriken i Backas. Trots Palmias utvecklingsåtgärder medger matfabriken i dag inte ett tillräckligt tillräckligt modernt och effektivt verksamhets- och produktionssätt. Staden måste planera och införa ett nytt mattjänstkoncept, som i den mattjänstverksamhet som blir kvar vid affärsverket gör det möjligt att i framtiden fungera effektivt och likaså att



snabbt anpassa sig till förändringar i omvärlden och i kundernas och verksamhetsställets behov.

Behovet att uppdatera mattjänstkonceptet påverkas också av att investeringsbehovet i fråga om stadens mattjänster är synnerligen stort de kommande åren. Volymen för de investeringar i matfabriken och centralköket (Backas, Stensböle) som den centraliserade produktionsmodellen för mattjänsterna kräver har i utredningsarbetsgruppens slutrapport beräknats bli 150–200 miljoner euro beroende på hur arbetena genomförs och hur omfattande de blir. Investeringarna i fråga ingår inte i stadens investeringsram på tio år och kan därför inte göras av staden. Palmia kan inte heller finansiera investeringarna i matfabriken och centralköket med sina egna tillförda medel. Vid planeringen av stadens mattjänstkoncept måste det därför granskas vilka möjligheter det finns att minska de mattjänstinvesteringar som behövs.

Att fatta beslut om det ändamålsenligaste sättet att tillhandahålla mattjänster som stadens egen verksamhet (mattjänstkonceptet) är ett viktigt avgörande, som fordrar en helhetsutredning om i vilket skick stadens nuvarande köksnät är och vilka möjligheter det finns att utnyttja det effektivare än nu.

Det är skäl att inleda helhetsutredningen efter att beslut fattats om organisering av Palmias verksamhets- och förvaltningsmodeller och om volymen för konkurrensutsättningen av mattjänsterna. Utredningen bör göras under ledning av stadskansliet, och i arbetet medverkar företrädare för Palmia och för dess viktigaste kundförvaltningar och fastighetskontorets lokalcentral, så att det går att bilda en heltäckande uppfattning om det ändamålsenligaste mattjänstkonceptet.

I utredningen om mattjänstkonceptet ska beaktas särskilt framtidens behov av mattjänster och de tillbudsstående produktions/tillredningssätten, riktlinjerna för en hur stor del av mattjänsterna som ska konkurrensutsättas och en effektivare användning av det befintliga köksnätet i syfte att minska investeringarna i anslutning till mattjänsterna. Först efter utredningen går det att bilda en välgrundad uppfattning om det framtida behovet av investeringar i mattjänsterna och att besluta om ett ändamålsenligt sätt att finansiera och genomföra investeringarna.

Det är skäl att inleda och genomföra helhetsutredningen om stadens mattjänstkoncept så att resultaten kan beaktas vid beredningen av stadens budget för år 2016 och ekonomiplan för åren 2016–2018.

Konkurrensutsättning av de mattjänster som staden behöver



08.10.2014

Kj/10

Vid organiseringen av Palmias verksamhets- och förvaltningsmodeller bör det också tas ställning till en hur stor del av stadens mattjänster som upphandlas genom konkurrensutsättning. Riktlinjer för konkurrensutsättningsvolymen är nödvändiga med tanke på planeringen av stadens framtida mattjänstkoncept, som är flexiblare än det nuvarande.

I dagens läge är mattjänster främst vid utbildningsverket konkurrensutsatta, ungefär 12,5 procent av de tjänster som behövs (baserat på antalet elever/studerande). Palmia har fått hälften av de konkurrensutsatta tjänsterna. Dessutom har utbildningsverket i samråd med barnomsorgsverket konkurrensutsatt mattjänsterna vid fyra daghem som har gemensamma kök med skolor. Social- och hälsovårdsverket konkurrensutsatte år 2010 mattjänsterna vid tre servicehus, vilket motsvarar ungefär 6 procent av verkets behov av mattjänster. Ett nytt anbudsförfarande för dessa servicehus har nyligen avslutats och social- och hälsovårdsnämnden fattade ett upphandlingsbeslut 17.6.2014 (265 §).

Med stöd av utbildningsverkets, social- och hälsovårdsverkets och barnomsorgsverkets ståndpunkter utgick utredningsarbetsgruppen i sin slutrapport från det kalkylmässiga antagandet att volymen för konkurrensutsättningen inom stadens mattjänster i framtiden kommer att ligga kring 30 procent. Detta skulle med 2013 års utfall innebära ungefär 7,5 miljoner måltidsprestationer på årsnivå. Antalet måltidsprestationer år 2013 var ca 24,9 miljoner, varav 1,8 miljoner prestationer inom den konkurrensutsatta produktionen (där Palmia fått en del av de konkurrensutsatta tjänsterna). Under de närmaste åren beräknas behovet av måltider öka i och med att antalet elever och studerande, daghemsbarn och äldre blir fler.

I anslutning till utredningsarbetsgruppens arbete har de ovan nämnda med tanke på mattjänsterna viktigaste kundförvaltningarna som huvudsakliga motiveringar för att öka konkurrensutsättningen angett en smidigare serviceproduktion (beaktande av kundernas behov, anpassning till förändringar), kostnadseffektivitet och tillgång till jämförelsepriser. Utbildningsnämnden föreslog i sitt utlåtande att konkurrensutsättningen ska ökas till minst 32,5 procent. Social- och hälsovårdsnämnden och barnomsorgsnämnden tillstyrkte också i sina utlåtanden en ökning av konkurrensutsättningen, men ansåg 30 procent vara en för stor andel. Social- och hälsovårdsnämnden konstaterade i sitt utlåtande att volymen för konkurrensutsättningen bör ökas till maximalt 10 procent av social- och hälsovårdsverkets mattjänster.



Utöver de orsaker som är motiverade med tanke på kundförvaltningarnas verksamhet är det nödvändigt att öka konkurrensutsättningen också för att minska de framtida investeringarna i mattjänster. Genom en nedskärning i den kapacitet som staden behöver för sin egen centraliserade produktion kan investeringsbehovet under kommande år minskas. Detta kräver utom ett nytt slags mattjänstkoncept också att en större andel än nu av de mattjänster som staden behöver upphandlas på marknaden. Med beaktande av de effekter som eftersträvas med ökningen av konkurrensutsättningen och av att ungefär 6 procent av social- och hälsovårdsverkets mattjänster redan nu är konkurrensutsatta, bör den konkurrensutsatta andelen ökas till ungefär 20 procent också när det gäller social- och hälsovårdsverkets mattjänster.

Med beaktande av nämndernas utlåtanden föreslås konkurrensutsättningen bli ökad kontrollerat och etappvis till ungefär 32,5 procent av utbildningsverkets mattjänster och till ungefär 20 procent av social- och hälsovårdsverkets och barnomsorgsverkets mattjänster.

En ökad konkurrensutsättning innebär att Palmias omsättning minskar och att det därmed inte behövs lika många anställda, eftersom Palmia som affärsverk av konkurrensneutralitetsskäl inte kan delta i stadens konkurrensutsättningar. Staden kan i alla fall med konkurrensutsättnings- och avtalsvillkor se till att de som övertar de olika konkurrensutsatta mattjänsterna är skyldiga att anställa den personal som har skött uppgifterna i fråga vid Palmia i enlighet med principen för överlåtelse av rörelse. Den ordinarie och visstidsanställda personalen inom den konkurrensutsatta funktionen övergår då till det bolag som gett det vinnande anbudet som s.k. gamla anställda. Kostnaderna och ansvaret i fråga om anställningsförmånerna för den personal som överförs, såsom semesterersättning, semesterpengar och sparledighet, bestäms entydigt i anbudsförfrågan vid konkurrensutsättningen.

Utbildningsnämnden föreslog i sitt utlåtande att vid sidan av mattjänsterna också konkurrensutsättningen av städtjänsterna småningom ska ökas till 32,5 procent. På det sätt som närmare beskrivits ovan kommer städtjänsterna dock att etappvis öppnas helt och hållet för konkurrens som en del av arrangemanget under övergångstiden i anslutning till servicebolagets verksamhet.

Utredningar i anslutning till den ökade konkurrensutsättningen av mattjänster

Beslut om konkurrensutsättning av uppgifter som staden sköter själv fattas av stadsfullmäktige på förslag av den beställande förvaltningen



eller centralförvaltningen. Principerna för konkurrensutsättning av stadens egen verksamhet (stadsstyrelsen 11.2.2008, 170) kräver att det som är väsentligt för beslutsfattandet utreds innan beslut om konkurrensutsättning fattas. Till detta hör en utredning av hur marknaden på verksamhetsområdet i fråga fungerar, en bedömning av konkurrenskraften hos den av stadens enheter som är föremål för konkurrensutsättning, en bedömning av fördelarna med och kostnaderna för konkurrensutsättningen och en bedömning av konkurrensutsättningens inverkan på stadens egen producentenhets värde. Den förvaltning som genomför konkurrensutsättningen ska dessutom ha tillräckligt med sakkännedom och resurser för konkurrensutsättningen.

I fråga om Palmias mattjänster har omständigheterna ovan bedömts under utredningsarbetsgruppens arbete och den fortsatta beredningen.

När det gäller mattjänsterna finns det en fungerande marknad, där en del av de mattjänster som staden behöver kan upphandlas. På marknaden verkar många stora företag med kapacitet att producera de mattjänster som staden konkurrensutsätter. Å andra sidan går det genom en ändamålsenlig uppbyggnad av de helheter med verksamhetsställen som konkurrensutsätts att försöka skapa förutsättningar för också mindre serviceproducenter att delta i anbudsförfarandena.

Med anledning av bestämmelserna om konkurrensneutralitet i kommunallagen kan den mattjänstfunktion vid Palmia som bevaras i affärsverksform inte delta i stadens anbudsförfaranden, och affärsverkets omsättning baserar sig därför i fortsättningen enbart på serviceproduktion för staden. Affärsverkets konkurrenskraft i förhållande till aktörerna på marknaden är betydelsefull för att säkerställa att affärsverket kostnadseffektivt kan tillhandahålla de tjänster som staden behöver. Också efter att konkurrensutsättningen har ökat har Palmia kvar en omfattande mattjänstehelhet att sköta. Den ökade konkurrensutsättningen hindrar inte att denna verksamhet organiseras kostnadseffektivt och på ett från stadens synpunkt ändamålsenligt sätt, som gör det möjligt att beakta kundernas behov och förändringarna i omvärlden bättre än nu.

Konkurrensutsättningens omfattning har en stor inverkan utom på kostnadseffektiviteten också på stadens framtida mattjänstkoncept och på behovet att investera i mattjänsterna. Om konkurrensutsättningen utvidgas från nuläget, kan mattjänstkonceptet göras flexibla än nu och det framtida investeringsbehovet minskas. Vid sidan av kostnadseffektiviteten är dessa centrala utgångspunkter och mål för den ökade konkurrensutsättningen.



08.10.2014

Kj/10

Den ökade konkurrensutsättningen av de mattjänster som staden behöver minskar Palmias omsättning. Den servicehelhet som affärsverket fortfarande sköter kan dock organiseras så att verksamheten är konkurrenskraftig, speciellt när stadens mattjänstkoncept efter helhetsutredningen har uppdaterats så att det är modernare, flexiblare och effektivare.

Hur den ökade konkurrensutsättningen av mattjänsterna genomförs

Ansvaret för hur den ökade konkurrensutsättningen av mattjänsterna genomförs bärs av varje förvaltning som upphandlar tjänster. Förvaltningarna måste i förväg försäkra sig om att de har tillräckligt med sakkännedom och resurser för att genomföra konkurrensutsättningen. Enligt utbildningsnämndens ståndpunkt har utbildningsverket i dagens läge sakkännedom och resurser för att kunna öka konkurrensutsättningen. Barnomsorgsnämnden anser däremot att anskaffningscentralens resurser i fortsättningen bör utnyttjas allt mer vid konkurrensutsättningen av mattjänster.

Konkurrensutsättningen bör ökas gradvis i enlighet med en plan. Detta förutsätter att såväl kundförvaltningarna, Palmia och stadskansliet som anskaffningscentralen tillsammans fortsätter beredningen så att de konkurrensutsatta objekten kan bilda helheter som från stadens synpunkt är ändamålsenliga, mångsidiga och jämförbara och så att det finns tillräckliga expertresurser att tillgå för konkurrensutsättningen. Detta kan innebära att också sakkänedom om konkurrensutsättning av mattjänster helt eller delvis centraliseras till anskaffningscentralen.

Kundförvaltningarna bör dessutom se till att det utvecklas adekvata uppföljnings- och rapporteringssystem, så att de noga kan följa hur den ökade konkurrensutsättningen påverkar i synnerhet priset och kvaliteten på tjänsterna liksom också personalens ställning. Utifrån erfarenheterna kan kundförvaltningarna sedan vid behov framställa förslag om behövliga ändringar i konkurrensutsättningen.

Centralisering av stödtjänsterna

Enligt det av stadsfullmäktige godkända strategiprogrammet 2013–2016 ska staden fortsätta att centralisera stödtjänster.

En stor del av stadens stödtjänster är centraliserade till Palmia, men förvaltningarna producerar ännu också stödtjänster delvis som sin egen verksamhet. Den största enskilda stödtjänsten som inte har centraliserats till Palmia är den lokalvård som social- och hälsovårdsverket producerar som egen verksamhet (ca 670 anställningar).



Utredningsarbetsgruppen framhöll i sin slutrapport att det är förnuftigt att centralisera stödtjänster till Palmia i syfte att säkerställa en effektiv verksamhet oberoende av verksamhets- och förvaltningsmodellerna. Genom en centralisering går det att nå bland annat volymfördelar, och dessutom kan förvaltningarna koncentrera sig på sin kärnverksamhet.

Trots att centraliseringen av stödtjänster inte direkt hänför sig till beslutet om Palmias verksamhets- och förvaltningsmodeller bör det beaktas att eventuella centraliseringsåtgärder kan genomföras bara om funktionerna i fråga bedrivs i affärsverksform eller som ett inhouse-bolag. Centraliseringen av stödtjänsterna till servicebolaget bör därmed genomföras innan bolaget förlorar sin ställning som en enhet anknuten till staden.

Med tanke på riktlinjer inför centraliseringen av stödtjänsterna har det begärts utlåtanden i saken från de nämnder som är väsentliga i sammanhanget.

Enligt utbildningsnämndens uppfattning är det ändamålsenligt att centralisera de städtjänster inom den svenska dagvården som utbildningsverket nu producerar som egen verksamhet (11 anställningar) och materielunderhållstjänsterna för skolornas tekniska arbete (20 anställningar).

Barnomsorgsnämnden tillstyrker en centralisering till Palmia av de renhållningstjänster som barnomsorgsverket producerar som egen verksamhet. Centraliseringen gäller ca 280 anställningar, av vilka ca 250 för tillfället är tillsatta. Vad beträffar de kombinerade anställningar som är angivna i städ- och mattjänstavtalet och som år 2010 centraliserades till Palmia, anser nämnden att anställningarna i fortsättningen bör bevaras så att beställaren kan skaffa tjänster efter dagvårdens behov från cateringsidan. Nämnden framhåller dessutom i sitt utlåtande att det bör säkerställas att städtjänsterna bevaras som en helgjuten del av daghemsverksamheten. Centraliseringen får inte leda till en situation där beställarens och utförarens roller i onödan begränsar uppgiftsbeskrivningarna och ett meningsfullt samarbete inte blir av.

Utöver de underhållsstädtjänster som barnomsorgsverket producerar som egen verksamhet bör också de basstädtjänster som verket nu skaffar hos externa serviceproducenter enligt barnomsorgsnämndens mening centraliseras till Palmia.

När det gäller social- och hälsovårdsverkets lokalvårdstjänster är det ändamålsenligt att såsom social- och hälsovårdsnämnden föreslår invänta riktlinjerna i lösningarna för hur social- och hälsovården ska ordnas på riksnivå innan det fattas slutliga beslut om centralisering av



08.10.2014

Kj/10

tjänsterna. Före de slutliga centraliseringsbesluten är det också skäl att granska det alternativ enligt vilket lokalvårdstjänsterna centraliseras till affärsverket HNS-Desiko inom samkommunen Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt. Granskningen kan göras under övergångstiden i anslutning till att servicebolaget inleder sin verksamhet, innan bolaget i och med att den externa försäljningen ökar förlorar sin ställning som en enhet anknuten till staden.

Med avvikelse från social- och hälsovårdsnämndens ståndpunkt är det ändamålsenligt att samtidigt med utredningen om en centralisering av lokalvårdstjänsterna också granska en centralisering av social- och hälsovårdsverkets vaktmästartjänster (97 anställningar) till servicebolaget.

I enlighet med utlåtandet från social- och hälsovårdsnämnden är det ändamålsenligt att också i fortsättningen skaffa social- och hälsovårdsverkets säkerhetstjänster genom konkurrensutsättning. Säkerhetstjänsterna utgör inte sådan strategisk service som bör produceras som stadens egen verksamhet. Enligt nämndens uppfattning har det genom konkurrensutsättning gått att trygga ändamålsenliga och kostnadseffektiva tjänster med tanke på verkets behov.

Fastighetstjänster ordnas som stadens egen verksamhet vid fastighetskontorets lokalcentral (65 anställningar) och vid idrottsverket, räddningsverket och byggnadskontoret. Dessutom producerar vissa andra av stadens förvaltningar i någon mån fastighets-, städ- och säkerhetstjänster som egen verksamhet. Det är skäl att överväga separat om det är ändamålsenligt att centralisera dessa stödtjänster.

Staden kan av enheter anknutna till staden skaffa sådana tjänster som den behöver utan konkurrensutsättning och samtidigt komma överens om att den personal som producerar tjänsterna ska överföras till bolaget. En eventuell centralisering till servicebolaget av de fastighetstjänster som stadens förvaltningar producerar som egen verksamhet bör därför ske under övergångstiden i anslutning till att servicebolaget inleder sin verksamhet, innan bolaget i och med att den externa försäljningen ökar förlorar sin ställning som en enhet anknuten till staden. Innan beslutet om centralisering fattas är det skäl att inhämta de berörda förvaltningarnas och nämndernas ställningstaganden om centraliseringen.

Centraliseringen till det nya servicebolaget av de stödtjänster som förvaltningarna och affärsverken producerar som egen verksamhet genomförs så att tjänsterna blir en del av det ovan beskrivna arrangemanget under övergångstiden och av de därtill anknutna



avtalshelheterna med tjänster som staden behöver och som hör till servicebolagets verksamhetsområde. Dessutom övergår de anställda som sköter uppgifterna i servicebolagets tjänst i enlighet med principerna för överlåtelse av rörelse när bolaget har bildats. När det tidsbundna serviceavtal som ingås vid överföringen har utlöpt konkurrensutsätter förvaltningarna stödtjänsterna i fråga.

Av staden producerade tjänster som servicebolaget behöver

Enligt en ändring i kommunallagen, som trädde i kraft 1.9.2013, får kommunen trots bolagiseringsskyldigheten producera stödtjänster som egen verksamhet för dottersamfund som ingår i kommunkoncernen. Helsingfors stad och dess affärsverk Palmia kan därmed producera stödtjänster som det nya servicebolaget behöver utan skyldighet att bolagisera. Till sådana stödtjänster räknas enligt motiveringen till kommunallagen exempelvis bokföring, löneadministration, IT-system och IT-underhållstjänster.

Enligt 66 a § i kommunallagen ska kommunen tillämpa en marknadsmässig prissättning av stödtjänsterna till dottersamfund. Syftet är att se till att konkurrensen inte snedvrids, trots att kommunen med stöd av undantagsbestämmelsen kan producera stödtjänster i ett konkurrensläge på marknaden som egen verksamhet.

Med marknadsmässig prissättning avses den prisnivå som motsvarande privata aktör skulle ha. Därmed ska priserna i princip bestämmas med beaktande av inkomsterna från verksamheten, de rörliga kostnaderna för denna och den del av de fasta kostnaderna som kan hänföras till verksamheten. Dessutom ska kostnaderna för nödvändiga investeringar och en rimlig avkastning på det bundna kapitalet beaktas vid prissättningen.

De stödtjänster som staden eventuellt erbjuder servicebolaget bör bedömas med tanke på bolagets behov så att bolaget om möjligt kan utnyttja de behövliga stödtjänster som staden erbjuder till ett marknadsmässigt pris.

I utredningsarbetsgruppens slutrapport och i bilagorna till denna beskrivs eventuella servicebehov mellan affärsverket och servicebolaget.

Utlåtanden från direktionen för affärsverket Palmia och från nämnderna

Stadsstyrelsens koncernsektion beslutade 26.5.2014 begära utlåtande från direktionen för affärsverket Palmia om verksamhets- och förvaltningsmodellerna och från nämnderna för Palmias viktigaste kundförvaltningar om utgångspunkterna och specialvillkoren i



08.10.2014

Kj/10

anslutning till helhetsutredningen om stadens mattjänstkoncept, om omfattningen för konkurrensutsättningen av mattjänsterna och om centraliseringen av de stödtjänster som förvaltningarna producerar som egen verksamhet. Utlåtandena ingår i sin helhet i ärendets beslutshistoria.

Direktionen för affärsverket Palmia framhåller i sitt utlåtande bland annat att utredningsarbetsgruppens rapport inte ger anledning att ändra den välfungerande affärsverksmodellen. Palmia har som affärsverk producerat tjänster på sitt verksamhetsområde högklassigt, effektivt och tillförlitligt, och det är motiverat att Palmia fortsätter med sin verksamhet i nuvarande utsträckning i form av ett affärsverk. De ekonomiska förutsättningarna för Palmias verksamhet kan säkerställas genom att godkänna en strategi för stadens upphandling av tjänster, i vilken det bestäms att en betydande del av tjänsterna för stadens förvaltningar och affärsverk ska upphandlas i form av intern direktupphandling från Palmia. Direktionen föreslår att stadskansliet ska uppmanas att under år 2014 bereda en ändring av instruktionen för Palmia, i vilken det bestäms att Palmia producerar tjänster på sitt verksamhetsområde för förvaltningarna, affärsverken och sammanslutningarna inom stadskoncernen och att Palmia i enlighet med kommunallagen bara i obetydlig utsträckning verkar på marknaden.

Utbildningsnämnden konstaterar i sitt utlåtande när det gäller utgångspunkterna i helhetsutredningen om mattjänstkonceptet bland annat

- att produkt- och serviceurvalet i mattjänsterna, tillredningen av mat och serviceprocessen genomförs utgående från behovet och driftsäkert med lyhördhet för kunden och beställaren,
- att det utreds om utbildningsverkets och barnomsorgsverkets kökskapacitet kan utnyttjas då konceptet genomförs
- att konceptet snabbt anpassar sig till oförutsedda förändringar i omvärlden och kundsegmenten.

Utbildningsnämnden konstaterar dessutom i sitt utlåtande när det gäller omfattningen av konkurrensutsättningen av mattjänsterna och tidsschemat bland annat

- att konkurrensutsättningen av mat- och städtjänsterna etappvis och kontrollerat ökas till minst 32,5 procent
- att konkurrensutsättningen utvidgas som utbildningsverkets eget arbete om med de befintliga resurserna



- att de objekt som konkurrensutsätts om möjligt väljs på ett sätt som beskriver skol-, läroanstalts- och daghemsnätet i miniatyrformat
- att utvidgningen av konkurrensutsättningen periodiseras i exempelvis två delar under fem år.

Utbildningsnämnden konstaterar när det gäller centraliseringen av stödtjänsterna bland annat

- att den tillstyrker en centralisering av de städtjänster som den svenska dagvården producerar som egen verksamhet så att beställaren och serviceproducenten hör till olika organisationer
- att de materielunderhållstjänster som utbildningsverket producerar som egen verksamhet kan centraliseras i enlighet med stadens strategiprogram
- att det vid centraliseringen måste utredas var de anslag som materielunderhållstjänsterna kräver finns i stadens organisation.

Social- och hälsovårdsnämnden konstaterar i sitt utlåtande när det gäller utgångspunkterna i helhetsutredningen om mattjänstkonceptet och omfattningen av konkurrensutsättningen av mattjänsterna bland annat

- att nämnden förespråkar att mattjänstverksamheten ska fortsätta i affärsverksform och konkurrensutsättningen gradvis ökas, men anser att en konkurrensutsatt andel på 30 procent är för hög
- att mattjänsterna kan konkurrensutsättas maximalt till 10 procent för att uppgifter om jämförelsepriser ska fås och den egna verksamheten utvecklas
- att produktionssätten inom mattjänstservicen vid behov bör anpassa sig snabbt till förändringar och krav i verkets verksamhet
- att driftsäkerheten måste garanteras vid konkurrensutsättningen
- att det är motiverat att välja objekt av olika typ för att få uppgifter om jämförelsepriser vid konkurrensutsättningen.

Social- och hälsovårdsnämnden konstaterar när det gäller centraliseringen av de stödtjänster som verket producerar som egen verksamhet bland annat



- att lokalvårdstjänsterna är en mer omfattande och krävande helhet än städverksamheten
- att det innan beslut om hur lokalvården ska ordnas är viktigt att se vilka riktlinjerna blir i lösningen för hur social- och hälsovården ska ordnas på riksnivå och att utifrån dessa bedöma om lokalvårdstjänsterna ska bevaras som verkets egen verksamhet eller överföras till HNS-Desiko
- att en överföring av lokalvårdstjänsterna till bolaget kan inverka negativt på patientsäkerheten och kontrollen av sjukhusinfektioner och att verkets möjligheter att styra innehållet i tjänsterna försämras jämfört med nuläget
- att vaktmästartjänsterna också i fortsättningen bör bevaras som verkets egen verksamhet
- att det också i fortsättningen är nödvändigt att skaffa säkerhetstjänster genom konkurrensutsättning.

Barnomsorgsnämnden konstaterar i sitt utlåtande när det gäller utgångspunkterna i helhetsutredningen om mattjänstkonceptet bland annat

- att nämnden inte anser det vara förnuftigt att verksamhetsmodellen för mattjänsterna ändras från en utlokaliserad till en helt centraliserad, eftersom staden har investerat i ett omfattande köksnät vid daghemmen
- att bespisningen är en helhetstjänst som serviceproducentens personal ansvarar för efter daghemmet behov
- att maten ska tillredas på nära håll och produkturvalet bestå av så ekologisk och färsk mat som möjligt
- att serviceproducenten ska ordna verksamheten enligt de lokaler som verksamhetsställena förfogar över, eftersom det inte är möjligt med tilläggsinvesteringar.

Barnomsorgsnämnden konstaterar dessutom i sitt utlåtande när det gäller omfattningen av konkurrensutsättningen av mattjänsterna bland annat

- att nämnden anser att en konkurrensutsatt andel på 30 procent är för hög för barnomsorgsverket
- att frågan om konkurrensutsättning bör övervägas separat för varje objekt



- att de daghem som konkurrensutsatts i anslutning till skolor är förmånligare än sådana som inte konkurrensutsatts. Det förmånliga priset påverkas av den skol- och daghemshelhet som är med i konkurrensutsättningen
- att den gradvisa lokala konkurrensutsättningen kan ökas i enlighet med nuvarande praxis i samråd med utbildningsverket under de fem följande åren
- att de objekt som konkurrensutsatts kan bilda delhelheter med flera objekt (s.k. skol- och daghemskluster) utifrån gemensamma planer för verken.
- att anskaffningscentralens expertresurser måste utnyttjas allt mer då konkurrensutsättningen ökar
- att genomförandet av konkurrensutsättningen kräver en övergångstid.

Barnomsorgsnämnden konstaterar när det gäller centraliseringen av renhållningstjänsterna bland annat

- att nämnden tillstyrker att de renhållningstjänster som barnomsorgsverket producerar som egen verksamhet centraliseras till Palmia
- att de kombinerade anställningar som är angivna i städ- och mattjänstavtalet (och som år 2010 överfördes till Palmia) i fortsättningen bör bevaras så att verket kan skaffa tjänster efter dagvårdens behov från cateringsidan
- att det om städningen centraliseras till Palmia måste säkerställas att städningen bevaras som en helgjuten del av daghemsverksamheten och att centraliseringen inte heller får leda till en situation där beställarens och utförarens roller i onödan begränsar uppgiftsbeskrivningarna
- att utöver underhållsstädtjänsterna bör också de basstädtjänster som nu skaffas hos externa serviceproducenter ingå i de renhållningstjänster som centraliseras till Palmia
- att tillräckliga expertresurser inom barnomsorgsverkets renhållningstjänster måste garanteras också i fortsättningen
- att ärendet bör återremitteras till nämnden för utlåtande före fullmäktigebehandlingen, när beslut om Palmias förvaltningsmodell har fattats i stadsstyrelsens koncernsektion.



Föredragandens ställningstagande

Utredningen ger vid handen att det är klart att Palmia till följd av bestämmelserna i kommunallagen inte kan fortsätta med sin verksamhet i nuvarande form. Såsom läget nu är omfattas affärsverkets verksamhet av bolagiseringsskyldigheten i fråga om den externa försäljningen.

Till beslutet om Palmias verksamhets- och förvaltningsmodeller hänförs ett flertal olika aspekter som är betydelsefulla med tanke på hela staden. Dessutom ställer bolagiseringsskyldigheten och bestämmelserna om statsunderstöd i kommunallagen sina egna specialvillkor för de alternativ som finns att tillgå.

I syfte att reagera bättre på förändringar i förhållandena för stadens mattjänster och i kundernas och verksamhetsställets behov och för att minska de betydande investeringsbehov som gäller för mattjänsterna i framtiden är det behövligt med en totalutredning om mattjänstkonceptet, där det som en del av planeringen av det framtida produktionssättet granskas hur det befintliga köksnätet kan utnyttjas effektivare än nu. För att göra mattjänsterna kostnadseffektivare och smidigare, minska investeringsbehovet och kunna få jämförelsepriser bör staden i högre grad konkurrensutsätta sina mattjänster.

I fråga om Palmias personalmåltids-, fastighets-, städ- och säkerhetstjänster är stadens intresse ekonomiskt. Med beaktande av den befintliga fungerande marknaden för tjänsterna i fråga är det motiverat att bolagisera dessa av Palmias tjänster genom att bilda ett eget servicebolag. Servicebolaget kan utveckla sin verksamhet från affärsekonomiska utgångspunkter i enlighet med stadens ägarpolitiska riktlinjer och mål.

Vid bolagiseringen av verksamheten med personalmåltids-, fastighets-, städ- och säkerhetstjänster bör det säkerställas att staden också i fortsättningen får behövliga högklassiga stödtjänster kostnadseffektivt. Vidare bör det nya servicebolaget få en möjlighet att förbereda sig på att agera på en konkurrensutsatt marknad innan staden börjar konkurrensutsätta de tjänster som servicebolaget producerar. Dessutom bör stadens förvaltningar för sin del kunna förbereda sig på att konkurrensutsätta de tjänster som de behöver, så att en oavbruten tillgång till behövliga tjänster inte äventyras. För att dessa mål ska nås är det nödvändigt att övergå till konkurrensutsättning av de tjänster som hör till servicebolagets verksamhetsområde kontrollerat genom ett arrangemang under övergångstiden.

Vid organiseringen av Palmias verksamhets- och förvaltningsmodeller bör det också tas ställning till en hur stor del av stadens mattjänster



som upphandlas genom konkurrensutsättning. Riktlinjer för konkurrensutsättningsvolymen är nödvändiga med tanke på planeringen av stadens framtida mattjänstkoncept, som är flexiblare än det nuvarande.

Att utvidga konkurrensutsättningen är nödvändigt för en smidigare serviceproduktion (beaktande av kundernas behov, anpassning till förändringar), bättre kostnadseffektivitet och tillgång till jämförelsepriser.

Med beaktande av utbildningsnämndens och barnomsorgsnämndens utlåtanden bör konkurrensutsättningen ökas till ungefär 32,5 procent av utbildningsverkets mattjänster och till ungefär 20 procent av barnomsorgsverkets mattjänster. Social- och hälsovårdsnämnden konstaterade i sitt utlåtande att volymen för konkurrensutsättningen bör ökas till maximalt 10 procent av social- och hälsovårdsverkets mattjänster. Med beaktande av de effekter som eftersträvas med ökningen av konkurrensutsättningen och av att ungefär 6 procent av social- och hälsovårdsverkets mattjänster redan nu är konkurrensutsatta, bör den konkurrensutsatta andelen dock ökas till ungefär 20 procent också när det gäller social- och hälsovårdsverkets mattjänster. För ökningen av konkurrensutsättningen är det behövligt att med stöd av utbildningsnämndens utlåtande sätta ut en tid på fem år.

Det material som med stöd av 24 § 1 mom. 17 och 20 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) är sekretessbelagt är tillgängligt för fullmäktigeledamöterna hos ärendets beredare på stadskansliet före stadsfullmäktiges sammanträde. Materialet är också tillgängligt för ledamöterna under sammanträdet.

Verkställighet

Om stadsfullmäktige godkänner framställningen kommer stadsstyrelsens i ett separat verkställighetsbeslut

- att uppmana affärsverket Palmia att före 31.12.2014 organisera sin mattjänstverksamhet (frånsett personalmåltiderna) och sina funktioner med telefon- och välbefinnandetjänster så att de också i fortsättningen kan bedrivas i affärsverksform på ett sätt som uppfyller kraven i föreskrifterna om konkurrensneutralitet
- att uppmana stadskansliets avdelning rättstjänsten att i samarbete med affärsverket Palmia bilda ett aktiebolag som fortsätter affärsverket Palmias verksamhet med personalmåltids-, fastighets-, städ- och säkerhetstjänster och att underteckna de behövliga handlingarna om bolagsbildning och andra handlingar



i enlighet med de bifogade utkasten och att vid behov göra ändringar av teknisk karaktär eller andra smärre ändringar i dessa

- att godkänna att alla aktier i det bolag som bildas tecknas för stadens räkning och att uppmana stadskansliets ekonomi- och planeringsavdelning att betala teckningspriset på aktierna, 50 000 euro, från budgetmomentet 8 22 19, Värdepapper, till Stns disposition
- att godkänna att affärsverket Palmias funktioner med personalmåltids-, fastighets-, städ- och säkerhetstjänster och den därtill hörande egendomen överförs på servicebolaget före 31.12.2014 och att uppmana stadskansliets avdelning rättstjänsten att för stadens räkning underteckna det överlåtelsekontrakt som hänför sig till överföringen och att vid behov göra ändringar av teknisk karaktär eller andra smärre ändringar i detta
- att uppmana stadskansliet att i samarbete med affärsverket Palmia och det servicebolag som ska bildas före 31.12.2014 bestämma avtalshelheterna kring arrangemanget under övergångstiden i anslutning till att servicebolaget inleder sin verksamhet och att uppmana stadens förvaltningar att före 31.12.2014 ingå tidsbundna avtal med servicebolaget i enlighet med arrangemanget under övergångstiden om de tjänster som servicebolaget producerar och att konkurrensutsätta tjänsterna när de tidsbundna avtalen har utlöp
- att uppmana stadskansliet att i samarbete med affärsverket Palmia, fastighetskontorets lokalcentral, utbildningsverket, social- och hälsovårdsverket och barnomsorgsverket utreda det ändamålsenligaste sättet att tillhandahålla mattjänster som stadens egen verksamhet (mattjänstkonceptet), så att resultaten av utredningen finns att tillgå vid beredningen av stadens budget för år 2016 och ekonomiplan för åren 2016–2018 och att i utredningen speciellt beakta framtidens behov av mattjänster och de tillbudsstående produktions/tillredningssätten, stadsfullmäktiges riktlinjer för ökning av konkurrensutsättningen av mattjänsterna och ett effektivare utnyttjande av det befintliga köksnätet i syfte att minska investeringarna i anslutning till mattjänsterna
- att uppmana utbildningsverket, social- och hälsovårdsverket och barnomsorgsverket att i samarbete med stadskansliet, anskaffningscentralen och affärsverket Palmia före 31.12.2015



utarbete fleråriga och gradvis expanderande planer som hänförs till ökandet av konkurrensutsättningen av mattjänsterna under fem år i enlighet med stadsfullmäktiges riktlinjer och i vilka det bland annat anges vilka verksamhetsställen som ska konkurrensutsättas de enskilda åren under övergångstiden och att uppmana utbildningsverket, social- och hälsovårdsverket och barnomsorgsverket att genomföra den ökade konkurrensutsättningen i enlighet med planerna

- att uppmana stadskansliet att i samarbete med social- och hälsovårdsverket och servicebolaget före 31.5.2015 utreda en centralisering till servicebolaget eller affärsverket HNS-Desiko av de lokalvårdstjänster som verket producerar som egen verksamhet och en centralisering till servicebolaget av de vaktmästartjänster som verket producerar som egen verksamhet.
- att uppmana stadskansliet att i samarbete med servicebolaget och stadens övriga förvaltningar före 31.5.2015 utreda en centralisering till servicebolaget av de stödtjänster som staden producerar som egen verksamhet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Atte Malmström, chef för koncernstyrningen, telefon: 310 25472

atte.malmstrom(a)hel.fi

Matti Malinen, budgetchef, telefon: 310 36277

matti.malinen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Jatkovalmistelun loppuraportti
- 2 Sekretessbelagd (MyndOffL 24 § 1 mom. 17 p., MyndOffL 24 § 1 mom. 20 p.)
- 3 Perustamissopimusluonnos
- 4 Yhtiöjärjestysluonnos
- 5 Selvitystyöryhmän loppuraportti
- 6 Sekretessbelagd (MyndOffL 24 § 1 mom. 17 p.)
- 7 Catering-markkinoiden tarkastelu
- 8 Palmian edustajien eriävä mielipide_allekirjoittamaton
- 9 Eriävä mielipide loppuraporttiin_liite
- 10 Palmia-liikelaitoksen johtokunnan kannanotto hallintomalliasiaan
- 11 Palmia-liikelaitoksen henkilöstötoimikunnan lausunto 19.5.2014_allekirjoittamaton
- 12 JHL:n lausunto_allekirjoittamaton
- 13 JHL-Pääkaupunkiseudun maahanmuuttajaos KAMUT:n kannanotto
- 14 Soten henkilöstö JHL 015 ry kannanotto
- 15 Henkilöstötoimikunnan pöytäkirjanote 2014-6-10
- 16 Palmian eriävä mielipide liitteineen allekirjoittamaton versio 25.8.2014

Postadress

PB 10
00099 HELSINGFORS STAD
kaupunginkanslia@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Telefon

+358 9 310 1641

Telefax

+358 9 655 783

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

F10680001200062637

Moms nr

F102012566



17	Henkilöstötoimikunnan lausunto_allekirjoittamaton
18	Opetusviraston virastotoimikunnan pöytäkirja_allekirjoittamaton
19	Palmian henkilöstötoimikunnan muistio_allekirjoittamaton
20	Sosiaali- ja terveysviraston henkilöstötoimikunnan pöytäkirjanote_allekirjoittamaton
21	Sosiaali- ja terveysviraston järjestöneuvottelukunnan lausunto_allekirjoittamaton
22	Varhaiskasvatusviraston henkilöstötoimikunnan pöytäkirja_allekirjoitettu
23	Opetusviraston virastotoimikunnan kokous 22 9 2014_allekirjoitettu

Tiedoksi; Muutoksenhaku: kunnallisvalitus, valtuusto

Palmia
Kaupunginkanslia
Opetusvirasto
Sosiaali- ja terveysvirasto
Talpa
Varhaiskasvatusvirasto
Virastot ja laitokset

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 29.09.2014 § 983

HEL 2014-001702 T 00 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää

- hyväksyä Palmia-liikelaitoksen ruokahuoltopalvelutoiminnan (pois lukien henkilöstöruokailu) sekä puhelin- ja hyvinvointipalvelutoimintojen jatkamisen liikelaitosmuodossa kilpailuneutraliteettisäännösten edellytykset täyttävällä tavalla,
- hyväksyä Palmia-liikelaitoksen henkilöstöruokailu-, kiinteistö-, siivous- sekä turvapalvelutoimintoja välittömästi jatkavan osakeyhtiön (palveluyhtiö) perustamisen kaupungin omistukseen,
- hyväksyä Palmia-liikelaitoksen henkilöstöruokailu-, kiinteistö-, siivous- sekä turvapalvelutoimintojen siirtämisen palveluyhtiölle 31.12.2014 mennessä,
- hyväksyä palveluyhtiön toiminnan järjestämisen tämän päätöksen perusteluissa kuvatun siirtymäaikajärjestelyn



periaatteiden mukaisesti siten, että kaupunki alkaa siirtymäkauden aikana hallitusti ja vaihteittain kilpailuttaa tarvitsemansa palveluyhtiöön siirrettävät palvelut,

- hyväksyä palveluyhtiön perustamiseen ja toiminnan siirtoon liittyvät pääomajärjestelyt,
- kehottaa opetuslautakuntaa lisäämään kilpailuttamisen määrän viiden vuoden kuluessa suunnitellusti ja vaihteittain korkeintaan noin 30 prosenttiin opetusviraston tarvitsemista ruokahuoltopalveluista siten, että kilpailutettavat kohteet valitaan tasapuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti, ja kilpailuttamisen ehtoihin sisällytetään vaatimus siitä, että kilpailun voittanut palveluntuottaja on velvollinen ottamaan palvelukseensa liikkeenluovutuksen periaatteen mukaisesti kilpailun kohteessa mahdollisesti ilman työtä jäävän henkilöstön,
- kehottaa sosiaali- ja terveyslautakuntaa sekä varhaiskasvatuslautakuntaa lisäämään kilpailuttamisen määrän viiden vuoden kuluessa suunnitellusti ja vaihteittain korkeintaan noin 20 prosenttiin niiden alaisten virastojen tarvitsemista ruokahuoltopalveluista siten, että kilpailutettavat kohteet valitaan tasapuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti, ja kilpailuttamisen ehtoihin sisällytetään vaatimus siitä, että kilpailun voittanut palveluntuottaja on velvollinen ottamaan palvelukseensa liikkeenluovutuksen periaatteen mukaisesti kilpailun kohteessa mahdollisesti ilman työtä jäävän henkilöstön,
- kehottaa opetuslautakuntaa, sosiaali- ja terveyslautakuntaa sekä varhaiskasvatuslautakuntaa huolellisesti seuraamaan ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamisen lisäämisen vaikutuksia erityisesti palvelujen hintaan ja laatuun sekä henkilöstön asemaan ja tekemään saatavien kokemusten pohjalta tarvittaessa esityksiä kilpailuttamisessa tarvittaviksi muutoksiksi,
- hyväksyä kaupungin ruokahuoltopalvelukonseptia koskevan kokonaisselvityksen käynnistämisen ja toteuttamisen,
- oikeuttaa kaupunginhallituksen päättämään Palmia-liikelaitoksen toiminnan, omaisuuden ja henkilöstön siirtoon liittyvistä järjestelyistä, palveluyhtiön toimintaan sekä ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamisen lisäämiseen liittyvistä siirtymäaikajärjestelyistä sekä kaupungin ruokahuoltopalvelukonseptia koskevan kokonaisselvityksen reunaehdoista sekä,



08.10.2014

Kj/10

- että palveluyhtiön perustamisen yhteydessä ei muuteta henkilöstön työehtoja. Helsingin tahtotila on, että palveluyhtiön henkilöstön työehdot vastaavat kokonaisuutena tarkasteltuna vähintään Avaintyönantajien työehtosopimuksen ehtoja.

Käsittely

29.09.2014 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Esittelijä muutti esitystään siten, että yhtiöjärjestysluonnos-liitteeseen (liite 4) lisätään seuraava maininta tietojensaantioikeudesta (§ 11):

"Helsingin kaupungin luottamushenkilöillä on oikeus saada yhtiöltä tietoja ja nähtäväkseen asiakirjoja, joita he toimeensa pitävät tarpeellisina. Tietojensaantioikeus ei kuitenkaan koske sellaisia tietoja ja asiakirjoja, jotka viranomaisen asiakirjoina olisivat lain mukaan salassa pidettäviä."

Vastaehdotus:

Hannu Oskala:

Vastaesitys 1:

Muutetaan kuudetta ranskalaista viivaa seuraavasti:

Lisätään sana "korkeintaan" ja muutetaan prosenttiluku 32,5:stä 30:een.

"kehottaa opetuslautakuntaa lisäämään kilpailuttamisen määrän viiden vuoden kuluessa suunnitellusti ja vaiheittain _korkeintaan_ noin 30 prosenttiin [...]"

Vastaesitys 2:

Muutetaan seitsemättä ranskalaista viivaa seuraavasti:

Lisätään sana "korkeintaan".

"kehottaa sosiaali- ja terveyslautakuntaa sekä varhaiskasvatuslautakuntaa lisäämään kilpailuttamisen määrän viiden vuoden kuluessa suunnitellusti ja vaiheittain _korkeintaan_ noin 20 prosenttiin [...]"

Vastaesitys 3:

Poistetaan 10 ranskalainen viiva, joka kuuluu seuraavasti:

"hyväksyä opetusviraston omana toimintana tuottamien ruotsinkielisen päivähoiton siivouspalvelujen ja koulujen teknisentyön



08.10.2014

Kj/10

kalustonhoitopalvelujen sekä varhaiskasvatusviraston omana toimintana tuottamien puhtaus- /siivouspalvelujen siirtämisen, tehtäviä hoitava henkilöstö mukaan luettuna, perustettavan palveluyhtiön hoidettavaksi ennen kuin yhtiö lakkaa olemasta kaupungin laissa julkisista hankinnoista tarkoitettu sidosyksikkö sekä"

Vastaesitys 4:

Lisätään viimeiseksi ranskalaiseksi viivaksi:

"- palveluyhtiön perustamisen yhteydessä ei muuteta henkilöstön työehtoja. Helsingin tahtotila on, että palveluyhtiön henkilöstön työehdot vastaavat kokonaisuutena tarkasteltuna vähintään Avaintyöntekijien työehtosopimuksen ehtoja."

Kannattaja: Lasse Männistö

Hylkäysehdotus:

Kaarin Taipale: Kaupunginhallitus hylkää tehdyn päätösesityksen ja toteaa, että Palmian on edelleen perusteltua jatkaa toimintaansa kaupungin liikelaitoksena.

Samalla kaupunginhallitus kehottaa kaupunginkansliaa valmistelemaan vuoden 2014 aikana hyväksyttäväksi Palmian johtosääntöön muutoksen, jossa määritellään Palmian tuottavan toimialansa palveluita kaupunkikonsernin virastoille, laitoksille ja yhteisöille ja todetaan Palmian toimivan markkinoilla kuntalain mukaisesti vain vähäisessä määrin.

Kaupunginhallitus kehottaa kaupunginkansliaa valmistelemaan yhteistyössä opetuslautakunnan, sosiaali- ja terveyslautakunnan ja varhaiskasvatuslautakunnan alaisten virastojen kanssa suunnitelman ruokahuoltopalvelujen hankinnasta vuoden 2014 aikana.

Kilpailutuksen laajuudesta päätetään myöhemmin.

Kannattaja: Osku Pajamäki

1. äänestys:

Puheenjohtaja totesi, että jäsen Oskalan vastaehdotuksesta äänestetään yhtenä kokonaisuutena.

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan



El-ehdotus:

Vastaesitys 1 (ranskalainen viiva 6): Lisätään sana "korkeintaan" ja muutetaan prosenttiluku 32,5:stä 30:een. ("...viiden vuoden kuluessa suunnitellusti ja vaiheittain _korkeintaan_ noin 30 prosenttiin...")

Vastaesitys 2 (ranskalainen viiva 7): Lisätään sana "korkeintaan". ("...viiden vuoden kuluessa suunnitellusti ja vaiheittain _korkeintaan_ noin 20 prosenttiin...")

Vastaesitys 3 (ranskalainen viiva 10): Poistetaan 10 ranskalainen viiva.

Vastaesitys 4: Lisätään viimeiseksi ranskalaiseksi viivaksi: "- Palveluyhtiön perustamisen yhteydessä ei muuteta henkilöstön työehtoja. Helsingin tahtotila on, että palveluyhtiön henkilöstön työehdot vastaavat kokonaisuutena tarkasteltuna vähintään Avaintyönantajien työehtosopimuksen ehtoja."

Jaa-äännet: 1

Nina Huru

Ei-äännet: 10

Juha Hakola, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Tuuli Kousa, Lasse Männistö, Hannu Oskala, Erkki Perälä, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen

Tyhjä: 4

Osku Pajamäki, Sirpa Puhakka, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti

Poissa: 0

Äänin 1 - 10 (4 tyhjää) kaupunginhallitus hyväksyi jäsen Oskalan vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

2. äänestys:

JAA-ehdotus:

Vastaesitys 1 (ranskalainen viiva 6): Lisätään sana "korkeintaan" ja muutetaan prosenttiluku 32,5:stä 30:een. ("...viiden vuoden kuluessa suunnitellusti ja vaiheittain _korkeintaan_ noin 30 prosenttiin...")

Vastaesitys 2 (ranskalainen viiva 7): Lisätään sana "korkeintaan". ("...viiden vuoden kuluessa suunnitellusti ja vaiheittain _korkeintaan_ noin 20 prosenttiin...")

Vastaesitys 3 (ranskalainen viiva 10): Poistetaan 10 ranskalainen viiva.

Vastaesitys 4: Lisätään viimeiseksi ranskalaiseksi viivaksi: "- Palveluyhtiön perustamisen yhteydessä ei muuteta henkilöstön työehtoja. Helsingin tahtotila on, että palveluyhtiön henkilöstön työehdot vastaavat kokonaisuutena tarkasteltuna vähintään Avaintyönantajien työehtosopimuksen ehtoja."



08.10.2014

Kj/10

Ei-ehdotus: Kaupunginhallitus hylkää tehdyn päätösesityksen ja toteaa, että Palmian on edelleen perusteltua jatkaa toimintaansa kaupungin liikelaitoksena. Samalla kaupunginhallitus kehottaa kaupunginkansliaa valmistelemaan vuoden 2014 aikana hyväksyttäväksi Palmian johtosääntöön muutoksen, jossa määritellään Palmian tuottavan toimialansa palveluita kaupunkikonsernin virastoille, laitoksille ja yhteisöille ja todetaan Palmian toimivan markkinoilla kuntalain mukaisesti vain vähäisessä määrin. Kaupunginhallitus kehottaa kaupunginkansliaa valmistelemaan yhteistyössä opetuslautakunnan, sosiaali- ja terveyslautakunnan ja varhaiskasvatuslautakunnan alaisten virastojen kanssa suunnitelman ruokahuoltopalvelujen hankinnasta vuoden 2014 aikana.

Kilpailutuksen laajuudesta päätetään myöhemmin.

Jaa-äännet: 10

Juha Hakola, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Tuuli Koussa, Lasse Männistö, Hannu Oskala, Erkki Perälä, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen

Ei-äännet: 5

Nina Huru, Osku Pajamäki, Sirpa Puhakka, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Äänin 10 - 5 kaupunginhallitus hylkäsi jäsen Taipaleen hylkäysehdotuksen ja hyväksyi jäsen Oskalan vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

Kahden suoritettua äänestyksen perusteella kaupunginhallitus hyväksyi jäsen Oskalan vastaehdotuksen ja esittelijän muutetun esityksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

Kaupunginvaltuuston esityslistalta, kaupunginhallituksen esityksen perusteluihin liittyen, on poistettu kaupunginhallituksen päätöksen kanssa ristiriitainen esitysteksti. Esittelijän perusteluista päätöksen täytäntöönpanoa koskevasta kappaleesta on poistettu seuraavat kohdat (kpl 156):

- kehottamaan opetusvirastoa siirtämään omana toimintana tuottamansa ruotsinkielisen päivähoidon siivouspalvelut ja koulujen



teknisentyön kalustonhoitopalvelut, tehtäviä hoitava henkilöstö mukaan luettuna, perustettavaan palveluyhtiöön 31.5.2015 mennessä,

- kehittämään varhaiskasvatusvirastoa siirtämään omana toimintana tuottamansa puhtaus-/siivouspalvelut, tehtäviä hoitava henkilöstö mukaan luettuna, perustettavaan palveluyhtiöön 31.5.2015 mennessä,

Sirpa Puhakka jätti päätöksestä eriävän mielipiteen ja seuraavat perustelut:

ERIÄVÄ MIELIPIDE 29.9.2014

Palmia-liikelaitoksen yhtiöittämistä ei tule hyväksyä kaupunginhallituksen esittämällä tavalla, joka merkitsee nykyisen toiminnan pilkkomista osakeyhtiöön ja liikelaitokseen.

Osakeyhtiön hallinto on vähemmän avoin ja läpinäkyvä kuin liikelaitoksen. Kaupunginvaltuustolla olisi erittäin rajalliset mahdollisuudet saada tietoa ja vaikuttaa osakeyhtiön toimintaan.

Palmia-liikelaitoksen kilpailuneutraliteettilainsäädännön alainen toiminta on vähäistä eikä edellytä liikelaitoksen pilkkomista esitetyllä tavalla. Pilkkomisen seurauksena Palmia-liikelaitoksen kannattavuus on vaarassa.

Palmia-liikelaitoksen kilpailuneutraliteettilainsäädännön alainen toiminta on vähäistä, joten Palmia-liikelaitos voi joko luopua tästä toiminnasta tai yhtiöittää tämän toiminnan. Nämä vaihtoehdot tulee selvittää tavoitteena, että näiden toimintojen kannattavuus taataan ja vältetään työpaikkojen menetyksiltä.

Tässä yhteydessä ei ole tarvetta määritellä opetusviraston, sosiaali- ja terveysviraston taikka varhaiskasvatusviraston palvelujen kilpailuttamisesta. Virastojen tuottamien tukipalvelujen kilpailuttamista ei ole tarkoituksenmukaista kytkeä Palmia-ratkaisuun.

Palmia-ratkaisun yhteydessä voidaan hyväksyä ruokahuoltopalvelunkonseptin kokonaisselvityksen käynnistäminen ja toteuttaminen. Tässä yhteydessä tulee ottaa huomioon Palmia-liikelaitoksen toiminnan edellytykset kaupungin ruokahuollon toteuttamiseksi käyttäen hyväksi muun muassa jo olemassa olevaa eri toimipisteiden keittiöverkosta.

Eriävän mielipiteeseen yhtyivät Nina Huru, Kaarin Taipale, Osku Pajamäki ja Pilvi Torsti.



08.10.2014

Kj/10

22.09.2014 Pöydälle

15.09.2014 Pöydälle

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi
Matti Malinen, talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36277
matti.malinen(a)hel.fi

Kaupunginhallituksen konsernijaosto 08.09.2014 § 121

HEL 2014-001702 T 00 01 00

Esitys

Kaupunginhallituksen konsernijaosto esitti kaupunginhallitukselle seuraavaa:

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää

- hyväksyä Palmia-liikelaitoksen ruokahuolto- ja palvelutoiminnan (pois lukien henkilöstöruokailu) sekä puhelin- ja hyvinvointipalvelutoimintojen jatkamisen liikelaitosmuodossa kilpailuneutraalisääntöjen edellytykset täyttävällä tavalla,
- hyväksyä Palmia-liikelaitoksen henkilöstöruokailu-, kiinteistö-, siivous- sekä turvapalvelutoimintoja välittömästi jatkavan osakeyhtiön (palveluyhtiö) perustamisen kaupungin omistukseen,
- hyväksyä Palmia-liikelaitoksen henkilöstöruokailu-, kiinteistö-, siivous- sekä turvapalvelutoimintojen siirtämisen palveluyhtiölle 31.12.2014 mennessä,
- hyväksyä palveluyhtiön toiminnan järjestämisen tämän päätöksen perusteluissa kuvatun siirtymäaika- ja järjestelyjen periaatteiden mukaisesti siten, että kaupunki alkaa siirtymäkauden aikana hallitusti ja vaihteittain kilpailuttaa tarvitsemansa palveluyhtiöön siirrettävät palvelut,
- hyväksyä palveluyhtiön perustamiseen ja toiminnan siirtoon liittyvät pääomajärjestelyt,



- kehottaa opetuslautakuntaa lisäämään kilpailuttamisen määrän viiden vuoden kuluessa suunnitellusti ja vaiheittain noin 32,5 prosenttiin opetusviraston tarvitsemista ruokahuoltopalveluista siten, että kilpailutettavat kohteet valitaan tasapuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti, ja kilpailuttamisen ehtoihin sisällytetään vaatimus siitä, että kilpailun voittanut palveluntuottaja on velvollinen ottamaan palvelukseensa liikkeenluovutuksen periaatteen mukaisesti kilpailun kohteessa mahdollisesti ilman työtä jäävän henkilöstön,
- kehottaa sosiaali- ja terveyslautakuntaa sekä varhaiskasvatuslautakuntaa lisäämään kilpailuttamisen määrän viiden vuoden kuluessa suunnitellusti ja vaiheittain noin 20 prosenttiin niiden alaisten virastojen tarvitsemista ruokahuoltopalveluista siten, että kilpailutettavat kohteet valitaan tasapuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti, ja kilpailuttamisen ehtoihin sisällytetään vaatimus siitä, että kilpailun voittanut palveluntuottaja on velvollinen ottamaan palvelukseensa liikkeenluovutuksen periaatteen mukaisesti kilpailun kohteessa mahdollisesti ilman työtä jäävän henkilöstön,
- kehottaa opetuslautakuntaa, sosiaali- ja terveyslautakuntaa sekä varhaiskasvatuslautakuntaa huolellisesti seuraamaan ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamisen lisäämisen vaikutuksia erityisesti palvelujen hintaan ja laatuun sekä henkilöstön asemaan ja tekemään saatavien kokemusten pohjalta tarvittaessa esityksiä kilpailuttamisessa tarvittaviksi muutoksiksi,
- hyväksyä kaupungin ruokahuoltopalvelukonseptia koskevan kokonaisselvityksen käynnistämisen ja toteuttamisen,
- hyväksyä opetusviraston omana toimintana tuottamien ruotsinkielisen päivähoiton siivouspalvelujen ja koulujen teknisentyön kalustonhoitopalvelujen sekä varhaiskasvatusviraston omana toimintana tuottamien puhtaus-/siivouspalvelujen siirtämisen, tehtäviä hoitava henkilöstö mukaan luettuna, perustettavan palveluyhtiön hoidettavaksi ennen kuin yhtiö lakkaa olemasta kaupungin laissa julkisista hankinnoista tarkoitettu sidosyksikkö sekä
- oikeuttaa kaupunginhallituksen päättämään Palmia-liikelaitoksen toiminnan, omaisuuden ja henkilöstön siirtoon liittyvistä järjestelyistä, palveluyhtiön toimintaan sekä ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamisen lisäämiseen liittyvistä siirtymäaikajärjestelyistä sekä kaupungin ruoka-



08.10.2014

Kj/10

huoltopalvelukonseptia koskevan kokonaisselvityksen reunaehdoista.

Käsittely

08.09.2014 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Vastaehdotus:

Osku Pajamäki: Esitys kaupunginhallituksen konsernijaoston päätökseksi:

Kaupunginhallituksen konsernijaosto päättää merkitä selvitystyöryhmän loppuraportin, jatkovalmistelun loppuraportin ja Palmian toiminta- ja hallintomallien järjestämisestä annetut lausunnot tiedoksi.

Konsernijaosto toteaa, että Palmian on edelleen perusteltua jatkaa toimintaansa kaupungin liikelaitoksena ja samalla kehottaa kaupunginkansliaa valmistelemaan vuoden 2014 aikana hyväksyttäväksi Palmian johtosääntöön muutoksen, jossa määritellään Palmian tuottavan toimialansa palveluita kaupunkikonsernin virastoille, laitoksille ja yhteisöille ja todetaan Palmian toimivan markkinoilla kuntalain mukaisesti vain vähäisessä määrin.

Konsernijaosto kehottaa kaupunginkansliaa valmistelemaan yhteistyössä opetuslautakunnan, sosiaali- ja terveyslautakunnan ja varhaiskasvatuslautakunnan alaisten virastojen kanssa suunnitelman ruokahuoltopalvelujen hankinnasta konsernijaoston käsittelyyn vuoden 2014 aikana. Kilpailutuksen laajuudesta päätetään tarvittaessa myöhemmin.

Kannattajat: Pilvi Torsti

Vastaehdotus:

Tuuli Kousa: Muutetaan kuudennen ja seitsemännen ranskalaisten viivojen kehotukset lisätä kilpailuttamisen määrää muotoon "korkeintaan 30 prosenttiin" kohdassa opetusvirasto ja "korkeintaan 20 prosenttiin" kohdassa sote-virasto ja varhaiskasvatusvirasto.

Sekä lisätään samoihin kohtiin muotoilu: "kilpailutuksen laajuutta ja perusteita arvioidaan hallintokunnittain toiminnan järkevän järjestämisen kannalta."

Kannattajat: Tuomas Rantanen



Vastaehdotus:

Tuuli Kousa: Lisätään yhdeksännen ranskalaisen viivan kohtaan muotoilu: "konsernijaosto arvioi konseptin valmistumisen jälkeen uudelleen, mikä palvelujen kilpailutustaso on konseptin toteutumisen kannalta tarkoituksenmukainen"

Kannattajat: Tuomas Rantanen

Vastaehdotus:

Tuuli Kousa: Muutetaan kymmenennen ranskalaisen viivan muotoilu seuraavaksi: "Pyydetään lausunnot opetusvirastolta ja varhaiskasvatusvirastolta siitä, onko opetusviraston omana toimintana tuottamien ruotsinkielisen päivähoidon siivouspalvelujen ja koulujen teknisentyön kalustonhoitopalvelujen sekä varhaiskasvatusviraston omana toimintana tuottamien puhtaus-/siivouspalvelujen siirtäminen, tehtäviä hoitava henkilöstö mukaan luettuna, perustettavan palveluyhtiön hoidettavaksi toiminnallisesti tarkoituksenmukaista ennen kuin yhtiö lakkaa olemasta kaupungin laissa julkisista hankinnoista tarkoitettu sidosyksikkö."

Kannattajat: Tuomas Rantanen

1. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Esitys kaupunginhallituksen konsernijaoston päätökseksi: Kaupunginhallituksen konsernijaosto päättää merkitä selvitystyöryhmän loppuraportin, jatkovalmistelun loppuraportin ja Palmian toiminta- ja hallintomallien järjestämisestä annetut lausunnot tiedoksi. Konsernijaosto toteaa, että Palmian on edelleen perusteltua jatkaa toimintaansa kaupungin liikelaitoksena ja samalla kehottaa kaupunginkansliaa valmistelemaan vuoden 2014 aikana hyväksyttäväksi Palmian johtosääntöön muutoksen, jossa määritellään Palmian tuottavan toimialansa palveluita kaupunkikonsernin virastoille, laitoksille ja yhteisöille ja todetaan Palmian toimivan markkinoilla kuntalain mukaisesti vain vähäisessä määrin. Konsernijaosto kehottaa kaupunginkansliaa valmistelemaan yhteistyössä opetuslautakunnan, sosiaali- ja terveyslautakunnan ja varhaiskasvatuslautakunnan alaisten virastojen kanssa suunnitelman ruokahuoltopalvelujen hankinnasta konsernijaoston käsittelyyn vuoden 2014 aikana. Kilpailutuksen laajuudesta päätetään tarvittaessa myöhemmin.



08.10.2014

Kj/10

Jaa-äännet: 5

Tuuli Kousa, Lasse Männistö, Tuomas Rantanen, Laura Rissanen, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 4

Osku Pajamäki, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Pilvi Torsti

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Äänin 5 - 4 kaupunginhallituksen konsernijaosto hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

2. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Muutetaan kuudennen ja seitsemännen ranskalaisten viivojen kehotukset lisätä kilpailuttamisen määrää muotoon "korkeintaan 30 prosenttiin" kohdassa opetusvirasto ja "korkeintaan 20 prosenttiin" kohdassa sote-virasto ja varhaiskasvatusvirasto. Sekä lisätään samoihin kohtiin muotoilu: "kilpailutuksen laajuutta ja perusteita arvioidaan hallintokunnittain toiminnan järkevän järjestämisen kannalta."

Jaa-äännet: 4

Lasse Männistö, Mika Raatikainen, Laura Rissanen, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 2

Tuuli Kousa, Tuomas Rantanen

Tyhjä: 3

Osku Pajamäki, Sirpa Puhakka, Pilvi Torsti

Poissa: 0

Äänin 4 - 2 (3 tyhjää) kaupunginhallituksen konsernijaosto hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

3. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään yhdeksännen ranskalaisen viivan kohtaan



08.10.2014

Kj/10

muotoilu:"konsernijaosto arvioi konseptin valmistumisen jälkeen uudelleen, mikä palvelujen kilpailutustaso on konseptin toteutumisen kannalta tarkoituksenmukainen"

Jaa-äännet: 4

Lasse Männistö, Mika Raatikainen, Laura Rissanen, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 2

Tuuli Kousa, Tuomas Rantanen

Tyhjä: 3

Osku Pajamäki, Sirpa Puhakka, Pilvi Torsti

Poissa: 0

Äänin 4 - 2 (3 tyhjää) kaupunginhallituksen konsernijaosto hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

4. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Muutetaan kymmenennen ranskalaisen viivan muotoilu seuraavaksi: "Pyydetään lausunnot opetusvirastolta ja varhaiskasvatusvirastolta siitä, onko opetusviraston omana toimintana tuottamien ruotsinkielisen päivähoidon siivouspalvelujen ja koulujen teknisentyön kalustonhoitopalvelujen sekä varhaiskasvatusviraston omana toimintana tuottamien puhtaus-/siivouspalvelujen siirtäminen, tehtäviä hoitava henkilöstö mukaan luettuna, perustettavan palveluyhtiön hoidettavaksi toiminnallisesti tarkoituksenmukaista ennen kuin yhtiö lakkaa olemasta kaupungin laissa julkisista hankinnoista tarkoitettu sidosyksikkö."

Jaa-äännet: 3

Lasse Männistö, Laura Rissanen, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 2

Tuuli Kousa, Tuomas Rantanen

Tyhjä: 4

Osku Pajamäki, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Pilvi Torsti

Poissa: 0

Äänin 3 - 2 (4 tyhjää) kaupunginhallituksen konsernijaosto hyväksyi esittelijän ehdotuksen.



08.10.2014

Kj/10

Neljän suoritettua äänestyksen perusteella kaupunginhallituksen konsernijaosto hyväksyi esittelijän ehdotuksen mukaisen esityksen.

25.08.2014 Pöydälle

26.05.2014 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

19.05.2014 Pöydälle

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi
Matti Malinen, talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36277
matti.malinen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 17.06.2014 § 264

HEL 2014-001702 T 00 01 00

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallituksen konsernijaostolle seuraavan esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon kaupungin ruokahuoltokonseptin kokonaisselvityksen lähtökohdista, ruokahuoltopalvelujen kilpailutuksen laajuudesta sekä sosiaali- ja terveystoimintansa omana toimintana tuottamien laitoshuolto- ja vahtimestaripalvelujen keskittämisestä:

"Sosiaali- ja terveystoimintansa tuottamat ja hankkimat tukipalvelut

Sosiaali- ja terveystoimintansa tuottaa tällä hetkellä pääosin omana toimintanaan viraston tarvitsemat laitoshuolto- ja vahtimestaripalvelut. Molemmat palvelut on hallinnollisesti keskitetty viraston sisällä talous- ja tukipalvelut -osaston tukipalveluyksikköön. Laitoshuollossa on 670 vakanssia ja toimintakulut olivat vuonna 2013 noin 26,7 miljoonaa euroa. Palmialta virasto hankkii siivouspalvelua noin 1,7 miljoonalla eurolla vuodessa.

Vahtimestaripalveluissa on 97 vakanssia ja toimintakulut ovat noin 4 miljoonaa euroa vuodessa. Palveluja ostetaan lisäksi Palmian kiinteistöpalvelut ja turvapalvelut -yksiköltä sekä HUS-Servisiltä.



Virastolla ei ole omaa turvallisuuspalvelua, vaan palvelut (paikallisvartiointi, piirivartiointi, hälytysvartiointi ja henkilösuojaus) on hankittu pääasiassa kilpailuttamalla eri toimijoilta tai suoraan hankintana Palmialta. Palmialta hankitut turvallisuuspalvelut ovat pääasiassa piiri- ja hälytysvartiointia. Osa tästä palvelusta on vahtimestaripalveluksi luokiteltavaa aulapalvelua ja pieni osa paikallisvartiointia. Turvapalvelujen kustannukset ovat noin 5 miljoonaa euroa vuodessa, josta Palmialta hankittujen palvelujen osuus on alle 1 miljoonaa euroa.

Sosiaali- ja terveystieteiden virasto tilaa tällä hetkellä Palmia Catering-liikelaytoilta vuodessa noin 6,3 miljoonaa aterialaitoksiinsa ja noin 450 000 kotiateriaa kotihoidon asiakkaille. Kolmen palvelutalon ruokapalvelut on kilpailutettu. Ruokahuolto- ja palveluista yksityisten tuottajien osuus on noin 6 %. Virastolla on lisäksi omaa ruokapalvelutuotantoa (noin 560 000 aterialaitosta) lastenkodeissa ja Helsingin ulkopuolella sijaitsevilla toimipisteillä.

Palmia tuottaa sosiaali- ja terveystieteiden virastolle puhelinvaihte-, takaisinsoitto- ja turvapuhelinpalvelut sekä vammais- ja sosiaalihuoltolain, lastensuojelulain ja osittain terveydenhuoltolain nojalla järjestettävät matkojen välityspalvelut. Palmialta hankittujen näiden palvelujen kustannukset ovat yhteensä noin 5,8 miljoonaa euroa. Matkojen välityspalvelussa Palmia vastaa vuodessa sosiaali- ja terveystieteiden viraston budjettiin kuuluvasta noin 28 miljoonan euron kokonaisuudesta, joka sisältää matkojen välittämisen, liikennöinnin ohjauksen ja valvonnan.

Kaupungin ruokahuolto- ja palvelukonseptin kokonaisselvityksen lähtökohdat ja ruokahuolto- ja palvelujen kilpailutuksen laajuus

Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta kannattaa selvitystyöryhmän ehdotusta ruokahuolto- ja palvelutoiminnan jatkamisesta liikelaitosmuodossa ja kilpailutuksen lisäämistä asteittain. Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta toteaa, että kilpailutuksen vaikutuksia palvelun laatuun ja hintaan on seurattava.

Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta kannattaa selvitystyöryhmän ehdotusta ruokahuolto- ja palvelutoiminnan jatkamisesta pääasiassa liikelaitosmuodossa mutta pitää ehdotettua 30 %:n kilpailutettua osuutta liian korkeana.

1. Hallintokunnan ruokahuolto- ja palvelujen kysynnän kehitys asiakas-segmenteittäin

Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta toteaa, että viraston ruokahuolto- ja palvelujen kysyntä perustuu sairaansijojen ja asukaspaikkojen lukumäärään. Ateriat tilataan laitos- ja



asukaspaikkojen täyttöasteen mukaan päivittäin. Palvelurakennemuutoksesta johtuen laitospaikkojen määrä vähenee edelleen ja kotihoidon osuus lisääntyy. Tästä syystä ikääntymisen vaikutus ruokahuoltopalvelujen kysyntään jää väestön ikärakennemuutosta pienemmäksi. Kotiaterioiden määrä sen sijaan tulee kasvamaan.

2. Ruokahuoltopalvelujen haluttu tuotantotapa (hajautettu/keskitetty malli) tulevaisuudessa

Sosiaali- ja terveyslautakunnan näkemys on, että ruokahuoltopalvelujen tuotantotapojen tulee sopeutua tarvittaessa nopeasti viraston toiminnassa tapahtuviin muutoksiin ja vaatimuksiin. Tällä hetkellä ruoka tuotetaan viraston eri yksiköihin niiden tarpeen mukaan kuumana tai kylmänä sekä keskitetyllä tai hajautetulla mallilla. Keskitetyssä ruoanjakelussa ateriat annostellaan potilas- ja asukaskohtaisesti ravintokeskuksessa tarjottimille ja tarjottimet toimitetaan yksiköissä oleviin ruoan kuumennusvaunuihin. Tämä malli on käytössä pääasiassa sairaaloiden vuodeosastoilla. Hajautetussa mallissa ruoka lähetetään yksiköihin isoissa astioissa ja henkilökunta annostelee ruoan asukkaille. Tämä malli on käytössä pääosin palvelukeskuksissa ja palvelutaloissa. Ruokapalvelun tuottajan tulee pystyä toimittamaan ruokaa sekä hajautettuna että keskitettynä eri potilas- ja asukasryhmien tarpeen mukaan.

3. Ruokahuoltopalvelujen joustavuudelle asettavat vaatimukset (raaka-aineet, valmistus, jakelu)

Lautakunta toteaa, että ruokapalvelun tuottajan tulee sopeutua päivittäin viraston toiminnassa tapahtuviin muutoksiin. Osassa sosiaali- ja terveysviraston yksiköitä on kodinomainen ruokailu, johon kuuluu asukkaiden osallistuminen ruokailuun liittyviin tehtäviin, ravitsemuskasvatus ja ruokakulttuurin kehittäminen (esim. lastensuojelussa ja vammaispalveluissa).

Kilpailutuksessa on huolehdittava toimintavarmuudesta, jotta palvelu taataan kaikissa tilanteissa myös 24 tuntia vuorokaudessa toimiviin yksiköihin. Tuotantoketjun raaka-aineista valmistukseen ja jakeluun tulee toimia aukottomasti ja sovitulla tavalla kaikkiin viraston yksiköihin.

Palveluntuottajan tulee vastata asiakas- ja potilasryhmien ruoan tuotantoon liittyvien raaka-aineiden hankinnasta ja ruoan valmistuksesta eri asiakassegmenttien ravitsemussuosituksen mukaisesti.

4. Hallintokunnan ruokahuoltopalvelujen kilpailuttaminen



Lautakunnan näkemys on, että ruokahuoltopalveluita voidaan kilpailuttaa pienessä määrin vertailuhintatietojen saamiseksi ja oman toiminnan kehittämiseksi mutta kilpailutuksen osuuden tulisi olla maksimissaan 10 %.

Vertailuhintatiedon saamiseksi kilpailutukseen on perusteltua valita erityyppisiä kohteita: sairaala, monipuolinen palvelukeskus, palvelutaloja ja kotiaterioita. Kilpailutettavia kohteita voidaan lisätä asteittain vuosittain. Tällä hetkellä kilpailutuksessa on kolme palvelutaloa. Toteutus edellyttää tarkempaa yksityiskohtaista suunnittelua.

Sosiaali- ja terveystieteiden omana toimintana tuottamien tukipalvelujen keskittäminen

Esityksen mukaan Palmian kiinteistö-, siivous- ja turvapalvelutoiminta yhtiöitettäisiin. Sosiaali- ja terveystieteiden osastossa tämä koskisi laitoshuoltoa ja vahtimestaripalveluja. Mahdolliset keskittämiset tulisi toteuttaa ennen yhtiöittämistä siinä vaiheessa, kun Palmia harjoittaa kyseisiä toimintoja vielä liikelaitosmuodossa tai inhouseyhtiönä.

Laitoshuolto

Lautakunta toteaa, että sosiaali- ja terveystieteiden laitoshuoltopalvelut ovat selvityksessä mainittua siivoustoimintaa laajempi ja vaativampi kokonaisuus, johon sisältyy sairaaloiden ja muiden terveyden- ja sosiaalihuollon toimipaikkojen puhtaanapitotehtävien lisäksi vuodeosastoilla potilaiden ruokailun valmistelua, tarjoilua, ruokailussa avustamista ja erilaisia huoltotehtäviä sekä lasten- ja nuorisokodeissa lasten ja nuorten päivittäisessä toiminnassa avustamista. Laitoshuoltopalvelut ovat osa potilaan ja asukkaan hoitoon liittyvää toiminnan prosessia, mikä edellyttää jatkuvaa kiinteää yhteistyötä hoitoon osallistuvien tahojen kanssa.

Laitoshuollolla on keskeinen tehtävä sairaalainfektioiden leviämisen estämisessä ja potilasturvallisuuden ylläpidossa. Infektioiden ja antibioottiresistenttien bakteerien lisääntymisen ehkäisy vaatii hyvää osaamista, uusien toimintamenetelmien nopeaa käyttöönottoa ja nopeaa tilanteen mukaista toiminnan organisointia ja johtamista kiinteässä yhteistyössä sosiaali- ja terveydenhuollon muun henkilöstön ja asiantuntijoiden kanssa. Läheinen yhteistyö sosiaali- ja terveystieteiden infektiolääkärin, epidemiologisen yksikön ja hygieniatoimikunnan kanssa yhdistettynä oikeaan siivoukseen ja sen tehostamiseen on tuottanut hyviä tuloksia erilaisten sairaalabakteerien aiheuttamien epidemioiden rajaamisessa, ehkäisyssä ja torjunnassa. Potilasturvallisuuden lisäksi kyseessä on taloudellisesti merkittävä kustannuksiin vaikuttava toiminta.



Sosiaali- ja terveystieteiden omana toimintana tuotetussa laitoshoidossa henkilöstön saatavuus on ollut hyvä ja toiminta joustavaa. Laitoshuoltajan ammatti ja koulutus on ollut merkittävä maahanmuuttajien kotouttamisväylä. Toimintavarmuus omana toimintana toteutetussa laitoshuollossa on ollut erinomainen.

Lautakunta korostaa, että vaikka laitoshuollon palvelut eivät ole varsinaista hoidollista ydintoimintaa, niin sosiaali- ja terveydenhuollon laitospalvelujen tuottaminen vaatii sellaista erityisosaamista, mikä on Palmia selvityksessä mainittua siivousta laajempaa toimintaa, siksi kokonaisuutta on arvioitava myös tästä näkökulmasta. Sote-viraston oman laitoshuollon ohella HUS-Desiko liikelaitos tuottaa vastaavia palveluita HUSille. Lautakunta pitää erittäin tärkeänä, että ennen kuin viraston laitoshuollon tulevaisuudesta päätetään mitään, on katsottava valtakunnallisen sote-ratkaisun suuntaviivat. Sen pohjalta on arvioitava onko järkevää säilyttää laitoshuollon palvelut omassa toiminnassa vai voidaanko ne yhdistää HUS-Desikoon.

Keskittäminen HUS-Desikoon olisi luontevaa, koska virasto hankkii jo tällä hetkellä laboratoriopalvelut HUSLAB:ilta, kuvantamisen ja terveydenhuollon laitteiden rekisteri- ja huoltopalvelut HUS-kuvantamiselta, Haartmanin sairaalan vahtimestaripalvelut HUS-Servisiltä, sisäkuljetukset HUS-Logistiikalta sekä kiinteistön huolto- ja turvallisuuspalvelut HUS-kiinteistöt Oy:ltä. Liittämistä HUS-Desikoon puoltaa myös tulossa oleva Sote-uudistus.

Lisäksi sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta toteaa Palmia-selvitystyöryhmän esitykseen siivouspalvelujen yhtiöittämisestä, että mikäli sosiaali- ja terveystieteiden laitoshuoltopalvelut yhtiöitetään, sillä saattaa olla negatiivisia vaikutuksia potilasturvallisuuteen ja sairaalainfektioiden hallintaan. Viraston mahdollisuudet palvelujen sisällön johtamiseen heikkenevät nykyisestä. Lisäksi tukipalvelujen yhtiöittäminen tulee aiheuttamaan virastossa transaktiokustannusten kasvua, koska sosiaali- ja terveystieteiden viraston tulee varmistaa resurssit tilaajaosaamisen ja sopimusten toteutumisen seurantaan. Toistuvat kilpailutukset lisäävät hallinnollista työtä. Kilpailuttaminen tulee aiheuttamaan vaihtuvien palveluntuottajien perehdyttämisen, mikä lisää asiakaspalvelussa toimivan henkilökunnan työtä. Tuottajan vaihtuminen kilpailuttamisen myötä aiheuttaa kokemuksen mukaan palvelun siirtymäaikaan katkoksia ja usein myös laadun heikkenemistä.

Vahtimestaripalvelut

Vahtimestaripalvelut tulee säilyttää viraston omana toimintana jatkossakin. Vahtimestarit ovat osaltaan "viraston käyntikortteja", joiden sitouttaminen organisaatiokulttuuriin ja toiminnan päämääriin on



08.10.2014

Kj/10

tärkeätä. He joutuvat työssään opastamaan ja kuuntelemaan asiakkaita. Siksi on tärkeätä, että he kokevat kuuluvansa organisaatioon ja sen kulttuuriin Keskittäminen ja yhtiöittäminen tulevat vaatimaan lisää tilaajaresursseja palvelun ja sopimusten seurantaan, valvontaan ja kilpailuttamiseen.

Turvallisuuspalvelut

Sosiaali- ja terveyslautakunnan näkemyksen mukaan viraston turvallisuuspalvelujen hankkiminen jatkossakin kilpailutuksella on välttämätöntä. Näin turvataan viraston tarpeisiin nähden tarkoituksenmukaiset ja kustannustehokkaat turvallisuuspalvelut. Lautakunta pitää tärkeänä, että sosiaali- ja terveydenhuollossa palvelun tuottajan on referenssein osoitettava tuntevansa sosiaali- ja terveydenhuollon turvallisuuden erityistarpeet. Lautakunta ei kannata turvallisuuspalvelujen hankintaa suoraan Palmialta."

Käsittely

17.06.2014 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

1. Vastaehdotus:

Hannu Tuominen: Esitän kappaleen (7) muutettavaksi muotoon:

"Sosiaali- ja terveyslautakunta kannattaa selvitystyöryhmän ehdotusta ruokahuoltopalvelutoiminnan jatkamisesta liikelaitosmuodossa ja kilpailutuksen lisäämistä asteittain. Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että kilpailutuksen vaikutuksia palvelun laatuun ja hintaan on seurattava."

Kannattajat: Sami Heistaro, Tuomas Tuure

2. Vastaehdotus:

Hannu Tuominen: Esitän kappaleen (18) kolmannen lauseen muutettavaksi muotoon

"Kilpailutettavia kohteita voidaan lisätä asteittain vuosittain."

Kannattajat: Sami Heistaro, Tuomas Tuure

3. Vastaehdotus:

Tuomas Tuure: Lisätään kohtaan 11 lause "Pelkkään ruoantuotannon keskittämiseen liittyy merkittäviä riskejä, jotka tulee ottaa huomioon jatkovalmistelussa""

Kannattajat: Laura Nordström

4. Vastaehdotus:

Hannu Tuominen: Esitän kappaleen (17) muutettavaksi muotoon



"(17) Lautakunnan näkemys on, että ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamista tulee lisätä asteittain ja hallitusti vertailuhintatietojen saamiseksi ja joustavuuden lisäämiseksi palvelutuotannossa.

Kannattajat: Sami Heistaro, Tuomas Tuure

5. Vastaehdotus:

Anna Vuorjoki: Kappale 7 muutetaan kuulumaan muotoon "Sosiaali- ja terveyslautakunta kannattaa selvitystyöryhmän ehdotusta ruokahuoltopalvelutoiminnan jatkamisesta pääasiassa liikelaitosmuodossa mutta pitää ehdotettua 30 %:n kilpailutettua osuutta liian korkeana."

Kappale 17 muutetaan kuulumaan muotoon "Lautakunnan näkemys on, että ruokahuoltopalveluita voidaan kilpailuttaa pienessä määrin vertailuhintatietojen saamiseksi ja oman toiminnan kehittämiseksi mutta kilpailutuksen osuuden tulisi olla maksimissaan 10 %."

Poistetaan kappaleesta 18 virke "Kilpailutettavia kohteita voidaan lisätä asteittain vuosittain 30 prosenttiin viraston ruokahuoltopalvelujen kokonaisuudesta."

Kannattajat: Maija Anttila

6. Vastaehdotus:

Anna Vuorjoki: Muutetaan kappale 30 muotoon: "Sosiaali- ja terveyslautakunnan näkemyksen mukaan voi olla tarkoituksenmukaista selvittää mahdollisuutta siirtää turvallisuuspalveluita osittain tai kokonaan viraston omaksi toiminnaksi. Lautakunta pitää tärkeänä, että sosiaali- ja terveydenhuollossa palvelun tuottajan on referenssein osoitettava tuntevansa sosiaali- ja terveydenhuollon turvallisuuden erityistarpeet."

Kannattajat: Maija Anttila

7. Vastaehdotus:

Rene Hursti: Vastaehdotus;

Lautakunnan mielestä Palmian tulisi jatkaa Helsingin kaupungin omana liikelaitoksena ja hylätä laitoksen yhtiöittämistä koskevat suunnitelmat. Palmia on esimerkiksi erittäin merkittävä mm. vajaatyökykyisten ja maahanmuuttajien työllistäjä. Palmia on myös vuosien myötä saanut liiketoimintaideansa toimimaan ja löytänyt oman paikkansa Helsingin in housen toimijana. viime vuoden ylijäämä oli kolme milj.e, tätä asemaa ei pidä horjuttaa nyt yhtiöittämis päätöksellä.

Kannattajat: Maija Anttila



8. Vastaehdotus:

Maija Anttila: Muutetaan kappale 24 muotoon: "Lautakunta korostaa, että vaikka laitoshuollon palvelut eivät ole varsinaista hoidollista ydintoimintaa, niin sosiaali- ja terveydenhuollon laitospalvelujen tuottaminen vaatii sellaista erityisosaamista, mikä on Palmia selvityksessä mainittua siivousta laajempaa toimintaa, siksi kokonaisuutta on arvioitava myös tästä näkökulmasta. Sote-viraston oman laitoshuollon ohella HUS-Desiko liikelaitos tuottaa vastaavia palveluita HUSille. Lautakunta pitää erittäin tärkeänä, että ennenkuin viraston laitoshuollon tulevaisuudesta päätetään mitään, on katsottava valtakunnallisen sote-ratkaisun suuntaviivat. Sen pohjalta on arvioitava onko järkevää säilyttää laitoshuollon palvelut omassa toiminnassa vai voidaananko ne yhdistää HUS-Desikoon. Lisäksi kappaleen ensimmäinen lause tulisi poistaa.

Kannattajat: Anna Vuorjoki, Markku Vuorinen

9. Vastaehdotus:

Maija Anttila: Vahtimestaripalvelut tulee säilyttää viraston omana toimintana jatkossakin. Vahtimestarit ovat osaltaan "viraston käyntikortteja", joiden sitouttaminen organisaatiokulttuuriin ja toiminnan päämääriin on tärkeitä. He joutuvat työssään opastamaan ja kuuntelemaan asiakkaita. Siksi on tärkeitä, että he kokevat kuuluvansa organisaatioon ja sen kulttuuriin. Samalla kappaleesta 28 pitää poistaa ensimmäinen virke, missä omia palveluita ei pidetä välttämättöminä.

Kannattajat: Anna Vuorjoki, Markku Vuorinen

Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös syntyi seuraavien äänestysten tuloksena:

1. äänestys

JAA-ehdotus (= vastaehdotus 4): Esitän kappaleen (17) muutettavaksi muotoon "(17) Lautakunnan näkemys on, että ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamista tulee lisätä asteittain ja hallitusti vertailuhintatietojen saamiseksi ja joustavuuden lisäämiseksi palvelutuotannossa.

EI-ehdotus (= vastaehdotus 5): Kappale 7 muutetaan kuulumaan muotoon "Sosiaali- ja terveyslautakunta kannattaa selvitystyöryhmän ehdotusta ruokahuoltopalvelutoiminnan jatkamisesta pääasiassa liikelaitosmuodossa mutta pitää ehdotettua 30 %:n kilpailutettua osuutta liian korkeana." Kappale 17 muutetaan kuulumaan muotoon "Lautakunnan näkemys on, että ruokahuoltopalveluita voidaan kilpailuttaa pienessä määrin vertailuhintatietojen saamiseksi ja oman toiminnan kehittämiseksi mutta kilpailutuksen osuuden tulisi olla maksimissaan 10 %." Poistetaan kappaleesta 18 virke "Kilpailutettavia



08.10.2014

Kj/10

kohteita voidaan lisätä asteittain vuosittain
30 prosenttiin viraston ruokahuoltopalvelujen kokonaisuudesta."

Jaa-äännet: 6

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Laura Nordström, Tuomas
Nurmela, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure

Ei-äännet: 6

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Miina Kajos, Markku
Vuorinen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Jouko Malinen

Jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotus voitti jäsen Hannu Tuomisen
vastaehdotuksen äänin 6 - 6 (puheenjohtajan ääni ratkaisi).

2. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus (= vastaehdotus 5): Kappale 7 muutetaan kuulumaan
muotoon "Sosiaali- ja terveyslautakunta kannattaa selvitystyöryhmän
ehdotusta ruokahuoltopalvelutoiminnan jatkamisesta pääasiassa
liikelaitosmuodossa mutta pitää ehdotettua 30 %:n kilpailutettua
osuutta liian korkeana." Kappale 17 muutetaan kuulumaan muotoon
"Lautakunnan näkemys on, että ruokahuoltopalveluita voidaan
kilpailuttaa pienessä määrin vertailuhintatietojen saamiseksi ja oman
toiminnan kehittämiseksi mutta kilpailutuksen osuuden tulisi olla
maksimissaan 10 %." Poistetaan kappaleesta 18 virke "Kilpailutettavia
kohteita voidaan lisätä asteittain vuosittain
30 prosenttiin viraston ruokahuoltopalvelujen kokonaisuudesta."

Jaa-äännet: 4

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Tuomas Nurmela, Tuomas
Tuure

Ei-äännet: 8

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Miina Kajos, Laura
Nordström, Hannu Tuominen, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0



08.10.2014

Kj/10

Poissa: 1
Jouko Malinen

Jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotus voitti esittelijän ehdotuksen äänin 8 - 4.

3. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus (=vastaehdotus 3): Lisätään kohtaan 11 lause "Pelkkään ruoantuotannon keskittämiseen liittyy merkittäviä riskejä, jotka tulee ottaa huomioon jatkovalmistelussa""

Jaa-äännet: 5

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Tuomas Nurmela, Markku Vuorinen

Ei-äännet: 3

Laura Nordström, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure

Tyhjä: 4

Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Miina Kajos, Anna Vuorjoki

Poissa: 1

Jouko Malinen

Jäsen Tuomas Tuuren vastaehdotus hävisi esittelijän ehdotukselle äänin 5 - 3.

4. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus (=vastaehdotus 2): Esitän kappaleen (18) kolmannen lauseen muutettavaksi muotoon "Kilpailutettavia kohteita voidaan lisätä asteittain vuosittain."

Jaa-äännet: 3

Maija Anttila, Miina Kajos, Anna Vuorjoki

Ei-äännet: 7

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Laura Nordström, Tuomas Nurmela, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Markku Vuorinen

Tyhjä: 2

Gunvor Brettschneider, Rene Hursti



08.10.2014

Kj/10

Poissa: 1
Jouko Malinen

Jäsen Hannu Tuomisen vastaehdotus voitti esittelijän ehdotuksen äänin 7 - 3.

5. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus (=vastaehdotus 1): Esitän kappaleen (7) muutettavaksi muotoon "Sosiaali- ja terveyslautakunta kannattaa selvitystyöryhmän ehdotusta ruokahuolto- ja palvelutoiminnan jatkamisesta liikelaitosmuodossa ja kilpailutuksen lisäämistä asteittain. Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että kilpailutuksen vaikutuksia palvelun laatuun ja hintaan on seurattava."

Jaa-äännet: 2
Miina Kajos, Anna Vuorjoki

Ei-äännet: 10
Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Sami Heistaro, Rene Hursti, Laura Nordström, Tuomas Nurmela, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Markku Vuorinen

Tyhjä: 0

Poissa: 1
Jouko Malinen

Jäsen Hannu Tuomisen vastaehdotus voitti esittelijän ehdotuksen äänin 10 - 2.

6. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus (=vastaehdotus 8): Muutetaan kappale 24 muotoon: "Lautakunta korostaa, että vaikka laitoshuollon palvelut eivät ole varsinaista hoidollista ydintoimintaa, niin sosiaali- ja terveydenhuollon laitospalvelujen tuottaminen vaatii sellaista erityisosaamista, mikä on Palmia selvityksessä mainittua siivousta laajempaa toimintaa, siksi kokonaisuutta on arvioitava myös tästä näkökulmasta. Sote-viraston oman laitoshuollon ohella HUS-Desiko liikelaitos tuottaa vastaavia palveluita HUSille. Lautakunta pitää erittäin tärkeänä, että ennenkuin viraston laitoshuollon tulevaisuudesta päätetään mitään, on katsottava valtakunnallisen sote-ratkaisun suuntaviivat. Sen pohjalta on arvioitava



08.10.2014

Kj/10

onko järkevää säilyttää laitoshuollon palvelut omassa toiminnassa vai voidaanko ne yhdistää HUS-Desikoon. Lisäksi kappaleen ensimmäinen lause tulisi poistaa.

Jaa-äännet: 6

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Laura Nordström, Tuomas Nurmela, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure

Ei-äännet: 6

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Miina Kajos, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Jouko Malinen

Puheenjohtaja Maija Anttilan vastaehdotus voitti esittelijän ehdotuksen äänin 6 - 6 (puheenjohtajan ääni ratkaisi).

7. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus (=vastaehdotus 9): Vahtimestaripalvelut tulee säilyttää viraston omana toimintana jatkossakin. Vahtimestarit ovat osaltaan "viraston käyntikortteja", joiden sitouttaminen organisaatiokulttuuriin ja toiminnan päämääriin on tärkeitä. He joutuvat työssään opastamaan ja kuuntelemaan asiakkaita. Siksi on tärkeitä, että he kokevat kuuluvansa organisaatioon ja sen kulttuuriin. Samalla kappaleesta 28 pitää poistaa ensimmäinen virke, missä omia palveluita ei pidetä välttämättöminä.

Jaa-äännet: 5

Sami Heistaro, Laura Nordström, Tuomas Nurmela, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure

Ei-äännet: 6

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Miina Kajos, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 1

Sirpa Asko-Seljavaara

Poissa: 1

Jouko Malinen



Puheenjohtaja Maija Anttilan vastaehdotus voitti esittelijän ehdotuksen äänin 6 - 5.

8. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus (=vastaehdotus 6): Muutetaan kappale 30 muotoon: "Sosiaali- ja terveyslautakunnan näkemyksen mukaan voi olla tarkoituksenmukaista selvittää mahdollisuutta siirtää turvallisuuspalveluita osittain tai kokonaan viraston omaksi toiminnaksi. Lautakunta pitää tärkeänä, että sosiaali- ja terveydenhuollossa palvelun tuottajan on referenssein osoitettava tuntevansa sosiaali- ja terveydenhuollon turvallisuuden erityistarpeet."

Jaa-äännet: 7

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Laura Nordström, Tuomas Nurmela, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Markku Vuorinen

Ei-äännet: 5

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Miina Kajos, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Jouko Malinen

Jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotus hävisi esittelijän ehdotukselle äänin 7 - 5.

9. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus (=vastaehdotus 7): Vastaehdotus; Lautakunnan mielestä Palmian tulisi jatkaa Helsingin kaupungin omana liikelaitoksena ja hylätä laitoksen yhtiöittämistä koskevat suunnitelmat. Palmia on esimerkiksi erittäin merkittävä mm. vajaatyökykyisten ja maahanmuuttajien työllistäjä. Palmia on myös vuosien myötä saanut liiketoimintaideansa toimimaan ja löytänyt oman paikkansa Helsingin in housen toimijana. viime vuoden ylijäämä oli kolme milj.e, tätä asemaa ei pidä horjuttaa nyt yhtiöittämisspätöksellä.



Jaa-äännet: 6

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Laura Nordström, Tuomas Nurmela, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure

Ei-äännet: 4

Maija Anttila, Rene Hursti, Miina Kajos, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 2

Gunvor Brettschneider, Markku Vuorinen

Poissa: 1

Jouko Malinen

Jäsen Rene Hurstin vastaehdotus hävisi esittelijän ehdotukselle äänin 6 - 4.

Seuraava kohta on hallintolain 51 §:n perusteella korjattu lausuntoon ja tähän pöytäkirjaan 1.8.2014:

"Lautakunta korostaa, että vaikka laitoshuollon palvelut eivät ole varsinaista hoidollista ydintoimintaa, niin sosiaali- ja terveydenhuollon laitospalvelujen tuottaminen vaatii sellaista erityisosaamista, mikä on Palmia selvityksessä mainittua siivousta laajempaa toimintaa, siksi kokonaisuutta on arvioitava myös tästä näkökulmasta. Sote-viraston oman laitoshuollon ohella HUS-Desiko liikelaitos tuottaa vastaavia palveluita HUSille. Lautakunta pitää erittäin tärkeänä, että ennen kuin viraston laitoshuollon tulevaisuudesta päätetään mitään, on katsottava valtakunnallisen sote-ratkaisun suuntaviivat. Sen pohjalta on arvioitava onko järkevää säilyttää laitoshuollon palvelut omassa toiminnassa vai voidaanko ne yhdistää HUS-Desikoon."

Ao. kohta kuului aiemmin virheellisesti seuraavasti:

"Lautakunta toteaa, että laitoshuolto ei ole kuitenkaan sosiaali- ja terveydenhuollon ydintoimintaa ja pitää sen keskittämistä sinänsä järkevänä. Lautakunta painottaa, että sosiaali- ja terveydenhuollon laitoshuoltopalvelujen tuottaminen vaatii erityisosaamista ja on Palmia-selvityksessä mainittua siivousta laajempaa toimintaa. Sosiaali- ja terveystieteiden oman laitoshuollon lisäksi tämän alan osaaja pääkaupunkiseudulla on HUS-Desiko liikelaitos, joka tuottaa laitoshuoltopalvelut Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirille. Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta pitää tärkeänä, että ennen viraston laitoshuollon siirtämistä Palmiaan selvitetään mahdollisuudet yhdistää toiminta HUS-Desikoon."

Jäsen Rene Hursti: "Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunnan kokouksessa 17.6.5/sotep sosiaali- ja terveystieteiden lautakunnan ehdotukseen



08.10.2014

Kj/10

kaupunginhallituksen konsernijaostolle Palmia liikelaitoksen toimintatavan muuttamiseksi, esitin vastaehdotuksen, Palmian yhtiöittämistä vastaan. Lautakunta ei äänestänyt vastaesitukseni puolesta joten esitän Eriävän mielipiteen."

Asia on käsitelty henkilöstötoimikunnassa.

Kallion virastotalon vahtimestarien lausunto 16.6.2014 Palmiaan liittymisestä jaettiin kokouksessa sosiaali- ja terveyslautakunnan jäsenille.

03.06.2014 Pöydälle

Esittelijä

virastopäällikkö
Matti Toivola

Lisätiedot

Riitta Simoila, osastopäällikkö, puhelin: 310 42213
riitta.simoila(a)hel.fi
Ann-Marie Turtiainen, palvelupäällikkö, puhelin: 310 42692
ann-marie.turtiainen(a)hel.fi

Opetuslautakunta 17.06.2014 § 118

HEL 2014-001702 T 00 01 00

Lausunto

Opetuslautakunta antoi kaupunginhallituksen konsernijaostolle seuraavan lausunnon:

Ruokahuoltokonsepti ja ruokahuoltopalvelujen kysynnän kehitys asiakassegmenteittäin

Opetusviraston koulujen, toisen asteen oppilaitosten ja päiväkotien ruokapalveluita käyttää noin 48 000 koululaista, opiskelijaa ja päiväkotilasta. Lisäksi ruokapalveluita käyttävät koulujen, toisen asteen oppilaitosten ja päiväkotien henkilökunta.

Opetusviraston peruskoulujen, lukioiden, ammatillisten oppilaitosten ja päiväkotien opiskelijoiden ja lasten määrän ennustetaan olevan vuonna 2024 noin 58 600, josta peruskouluissa on arvioitu olevan 46 990, lukioissa 9 384, ammatillisessa koulutuksessa 9 900 ja päivähoidossa 2 224. Edellä esitetyt luvut pohjautuvat virallisiin väestöennusteisiin ja niitä käytetään myös arvioitaessa tilatarvetta.

Koulujen ja toisen asteen oppilaitosten keittiöistä noin 80 % on kuumennuskeittiöitä, 20 % on komponenttikeittiöitä (valmistavia)



keittiöitä). Opetusviraston päiväkotien keittiöistä noin 80 % on komponenttikeittiöitä, 20 % on kuumennuskeittiöitä. Helsingin kaupungin ruokapalveluista valmistui kustannusrakennetta koskeva selvitys vuonna 2010 (Ramboll). Selvityksessä todetaan muun muassa, että opetusviraston vähintään 500 ruokailijan komponenttikeittiöiden tuotantotapa on kustannustehokas. Kuumennuskeittiöiden ja komponenttikeittiöiden investointikustannukset on todettu käytännössä olevan yhtä suuret.

Komponenttikeittiöissä (valmistuskeittiöissä) ruokatuotteet valmistetaan esikäsitellyistä raaka-aineista. Peruskorjattujen kuumennuskeittiöiden laitteet ja tilat mahdollistavat myös ruokatuotteiden valmistusta esikäsitellyistä raaka-aineista. Opetusviraston koulujen ja toisen asteen oppilaitosta keittiöistä komponenttikeittiöitä on 48.

Opetusviraston hallinnoimien keittiöiden ja ravintolasalien taso on pääosin hyvä. Keittiöistä ja ravintolasaleista on vuodesta 2000 vuoteen 2018 mennessä peruskorjattu tai rakennettu uudiskohteisiin uudet keittiöt ja ravintolasalit noin sadassa kiinteistössä. Lisäksi on tehty tarvittavat laite- ja täydennys Hankinnat. Opetusviraston keittiöiden ja ravintolasalien korjaushankkeet ja uudiskohteet on sisällytetty kaupungin talonrakentamishankkeiden rakentamisohjelmaan.

Opetuslautakunta toteaa ruokahuoltokonseptin kokonaisselvityksen lautakunnan mielestä keskeisimmistä lähtökohdista seuraavaa:

- Ruokapalvelut tukevat koulujen, toisen asteen oppilaitosten ja päiväkotien opetus- ja kasvatustehtävää, ydintehtävää. Ruoan tuotanto- ja palveluprosessi muodostavat kokonaisuuden.

Ruokapalvelun tuote- ja palveluvalikoimat, ruoan valmistus- ja palveluprosessi toteutetaan tarvelähtöisesti, toimintavarmasti, asiakasta ja tilaajaa kuullen sekä käyttäjäasiakassegmentin ruokapalvelujen edellyttämällä tavalla.

- Nykyinen keittiöverkosto ja tilaajahallintokunnan aikaisemmat investoinnit on osa kokonaisratkaisua. Ruokahuoltokonseptin kokonaisselvityksestä ei saa aiheutua lisäinvestointitarvetta ja -kustannuksia asiakasvirastolle.

- Koulujen ja päiväkotien palveluverkko on tiheä, koulut ja päiväkodit sijaitsevat usein lähekkäin tai ovat samassa kiinteistössä, jolloin niiden ruokapalvelut tuotetaan samasta keittiöstä. Opetusviraston ja varhaiskasvatusviraston ruokahuoltopalvelujen osalta on tarkoituksenmukaista selvittää, miten niiden kummankin nykyistä keittiöverkkoa ja – kapasiteettia voidaan hyödyntää kaupungin ruokahuoltokonseptin toteuttamisessa.



08.10.2014

Kj/10

- 500 ja tai yli 500 ruokailijan koulujen ja oppilaitosten keittiöt varustetaan myös tulevaisuudessa komponenttikeittiöiksi ja kuumennuskeittiöiden laitteiden valmistuskapasiteettia käytetään ruokahuoltokonseptin tuottamisessa ja järjestämisessä.
- Opetustoimen kuumennuskeittiöiden tueksi tarvitaan keskitettyä ruoan valmistusta.
- Keskitetyn valmistusyksikön investointikustannuksia ei siirretä tilaajahallintokunnalle niin, että asiakasviraston ruokahuoltopalvelujen kokonaiskustannukset nousevat, eikä myöskään palveluntuottajan nykyisiä tehtäviä siirretä asiakkaalle tai tilaajalle.
- Keskitetty ruoanvalmistus ei korvaa tai vähennä tulevaisuudessakaan opetustoimen toimipaikkojen keittiöiden investointitarvetta ja – kustannuksia.
- Perusopetuksessa rakennetaan korttelikouluja, jolloin koulujen ja varhaiskasvatusviraston ruokahuoltopalvelut voidaan tuottaa samasta keittiöstä.
- Opetustoimen asiakasryhmien koko ruokapalveluprosessi toteutetaan vastuullisesti (ekologisuus, taloudellisuus ja sosiaalisuus) ja asiakasviraston/kaupungin arvojen mukaisesti.
- Ruoan tuotanto-, kuljetus- ja palveluprosessi on mahdollisimman lyhyt. Raaka-aineet ja niistä valmistetut ruoat ovat mahdollisimman vähän prosessoituja.
- Opetuksen, oppilashuollon ja päivähoidon omaan toimintaan tarvitsemia tiloja ei voida edellyttää annettavaksi ruokahuollon käyttöön, jos se ei ole kohteen olemassa olevista tilaratkaisuista tai tiloista johtuen mahdollista, vaikka ruokatuotteiden toimitustapamuutos tai toimituskertojen vähentäminen sitä edellyttäisivät. Tämä seikka otetaan huomioon realiteettina selvityksen yhteydessä tehtävissä kustannusvertailuissa.
- Selvitetään, mitä ruokalistojen ruokatuotteista ja/tai komponenteista ei ole Helsingissä tarkoituksenmukaista valmistaa itse kaupungin omana tuotantona.
- Ruokahuoltokonseptiratkaisu sopeutuu nopeasti toimintaympäristössä ja asiakassegmenteissä tapahtuviin ja ennalta arvaamattomiin muutostarpeisiin, jotka voivat olla myös globaaleja. Asiakassegmenttien sisällä on eroja toimipaikkojen asiakkaiden perus- ja erityistarpeissa. Myös palveluverkon kiinteistöt eroavat toisistaan.



Ruokahuoltopalvelujen on kyettävä joustamaan nopeasti ja ketterästi erilaisiin asiakkain ja toimipaikan tarpeisiin sekä tilanteisiin.

- Selvitetään keskitetyn ruokahuoltokonseptin vaikutuksia Helsingin ruokapalveluihin erilaisissa poikkeustilanteissa (esimerkiksi keskitetyn yksikön mahdolliset tuotannolliset häiriöt) asiakassegmenteittäin, alueellisesti ja kaupunkitasolla.

- Selvitetään keittiöitä ja ravintolasaleja koskeva työjako, ylläpito ja kustannusvastuut tiloihin, laitteisiin ja välineisiin liittyvissä kysymyksissä.

- Keittiöverkoston ja ruokahuoltokonseptin kokonais selvitysvastuu on kaupungin ulkopuolisella toimijalla ja selvitys teetetään keskushallinnon toimeksiantona sekä ohjaamana.

Ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamisen laajuus ja aikataulu

Kaupunginvaltuusto päätti 25.5.2005 oikeuttaa opetuslautakunnan kilpailuttamaan siivous- ja ruokapalvelut noin kahdeksasosassa (12.5 %) kouluista ja toisen asteen oppilaitoksista. Opetuslautakunta päätti 30.8.2005 ruoka- ja siivouspalvelujen kilpailutettavista kohteista, yhteensä 17 kohdetta sivupisteineen.

Opetuslautakunnan päätöksen mukaisesti kilpailutukseen valitut eri kouluasteet, yhteistoimitilat (koulu ja sen yhteydessä oleva päiväkot), koulu- ja kieliryhmät edustivat niiden suhteellista osuutta Helsingin kaupungin kouluverkosta ja ne olivat erilaisia niin koon, oppilasmäärän, tilaratkaisujen kuin kiinteistön iän suhteen.

Kaupunginvaltuuston päätösten mukaisesti opetusvirasto on seurannut kilpailutuksen vaikutuksia erityisesti palvelujen laatuun ja hintaan sekä antanut niitä koskevat lausunnot opetuslautakunnalle ja kaupunginhallitukselle.

Opetusvirasto on huolehtinut palvelusopimuksen mukaisesti kaksi kertaa lukukaudessa laadun seurantakerroksista. Palveluntuottajat ovat toteuttaneet laadun seuraamiseksi kerran vuodessa oman asiakastyytyväisyyskyselyn ja raportoineet niiden tuloksista opetusvirastoa. Palvelusopimusten ja palvelukuvausten mukaisen laadun varmistamiseksi opetusviraston hankintapalvelut on panostanut toiminnan käynnistämismuotoihin ja järjestänyt kohteiden vastaanottotilaisuudet palveluntuottajan, asiakkaan ja tilaajan edustajien kanssa. Näin on varmistettu muun muassa se, että palvelusopimuksen osapuolilla on yhteneväinen näkemys palvelun laatu-, sisältö- ja määrätavoitteista.



Opetuslautakunnan kaupunginhallitukselle antamissa aikaisemmissa selvityksissä, on kilpailutuksen laatuvaikutusten arvioinneissa todettu muun muassa, että palvelujen toiminnallinen ja tekninen laatu ovat kehittyneet ja parantuneet (esimerkiksi ateriavaihtoehdot), kilpailuttaminen on kehittänyt kunnan omaa palvelutuotantoa ja että kilpailuttaminen on alentanut merkittävästi palvelumaksuja siivous- ja ruokapalveluissa.

Opetuslautakunta toteaa, että opetusvirastolla on hyvät valmiudet ruoka- ja siivouspalvelujen kilpailuttamisen laajentamiselle ja sillä on käytössään laaja-alaista kilpailuttamisosaamista, ruoka- ja siivouspalvelujen asiantuntijoita, henkilöstön osaamista on tuettu ja varmistettu kouluttamalla henkilöstöä. Opetusvirastolla on hyvät ja vakiintuneet yhteistyömenettelyt Helsingin kaupungin oikeuspalvelujen kanssa.

Opetusvirasto on kilpailuttanut vuodesta 2006 kilpailutettujen koulujen yhteydessä olevien päiväkotien tai niiden ryhmien ruokapalvelut ja osittain myös niiden siivouspalvelut yhteistyössä varhaiskasvatusviraston kanssa. Opetusvirastolla ja varhaiskasvatusvirastolla on eri organisaatiotasoilla toimivat yhteistyörakenteet ja -käytänteet. Yhteistyö on ollut myös kilpailuttamisessa tuloksellista, jota olemassa olevat yhteistyömenettelyt ja -käytänteet ovat tukeneet.

Opetusvirasto ja varhaiskasvatusvirasto ovat tuoteistaneet ja kuvanneet tilaamansa ruoka- ja siivouspalvelut yksityiskohtaisesti. Opetusvirastossa on käytössä tukipalveluissa tilaaja-tuottaja-toimintatapa, jossa tilaajan ja palveluntuottajan roolit on eriytetty. Ostettavista palveluista on tehty sopimukset ja palvelun sisältöä, määrää ja laatua määrittävät yksityiskohtaiset palvelukuvaukset laatukriteereineen.

Opetuslautakunta on esittänyt 7.4.2009 kaupunginhallitukselle, että kaupunginvaltuuston päätöksen 25.5.2005 perusteella kilpailulle avattujen ruoka- ja siivouspalvelujen kilpailutusta laajennettaisiin aiemmin kilpailutettujen kohteiden (12,5 %) lisäksi 20 prosentilla siten, että kilpailutettu osuus olisi 32,5 % opetusviraston koulujen ja toisen asteen oppilaitosten ruoka- ja siivouspalveluista. Lisäksi on todettu että laajentaminen tapahtuisi hallitusti ja asteittain.

Helsingin kaupungin koululaisten ja toisen asteen oppilaitosten opiskelijoiden määrä on 48 000 vuonna 2014. Volyymi on noin 1,82 kertaa suurempi kuin Vantaan kaupungin ja yli 2,18 kertaa suurempi kuin Tampereen kaupungin koulujen ja toisen asteen oppilaitosten ruokailijamäärä. Luvut sisältävät vain koululaiset ja toisen asteen oppilaitosten opiskelijat.



Sisäisen ruokapalveluntuottajan koulu- ja opiskeljaruokapalvelujen volyymi on hyvin suuri verrattuna esimerkiksi Vantaan tai Tampereen kaupungin vastaavaan volyymiin. Jos opetusviraston koulu- ja opiskeljaruokapalveluista olisi nykyistä suurempi osa avattu kilpailutukselle (esimerkiksi yhteensä 32,5 %, nykyisen 12,5 % sijaan), jäisi sisäiselle palvelun tuottajalle edelleen merkittävän suuri osuus opetusviraston koulu- ja opiskeljaruokapalveluista (noin 32 400 ruokailijaa, Tampereella on yhteensä noin 22 000 ruokailijaa ja Vantaalla yhteensä noin 26 400 ruokailijaa). Sisäisen palveluntuottajan osuus olisi tässäkin tilanteessa 1,23 kertaa suurempi kuin Vantaan kaupungin ja noin 1,47 kertaa suurempi kuin Tampereen kaupungin koulujen ja toisen asteen oppilaitosten ruokailijamäärä. Helsingissä on yhteensä noin 23 000 päiväkotilasta, mikä on 1,15 kertaa enemmän kuin päiväkotilapsia on yhteensä Vantaalla ja Tampereella.

Ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamisen laajuudesta opetuslautakunta toteaa seuraavaa:

- Opetustoimen ruokapalvelujen kilpailutusta avataan vähitellen ja hallitusti siten, että opetusviraston ruokapalveluista avataan kilpailutukselle vähintään 32,5 % (yhteensä noin 60 kohdetta) nykyisen 12,5 % sijaan.
- Tilaajahallintokunnalla on strategisesti merkittävässä ja hallintokunnan omaa ydintoimintaa tukevissa tehtävissä käytössään tilaajaosaaminen palvelujen sisällön, laadun ja määrän kuvaamiseen, laadunseurantaan ja palvelujen kilpailuttamiseen.
- Opetusviraston osalta kilpailutuksen laajentaminen tehdään omana työnä ja olemassa olevilla resursseilla.
- Kilpailutusyhteistyötä syvennetään opetusviraston ja varhaiskasvatusviraston kanssa, jolloin niiden palveluverkkoa voidaan hyödyntää kokonaisuutena kilpailutuksessa ja kohteiden valinnassa.
- Kilpailutusyhteistyön avulla voidaan yhdistää kahden hallintokunnan asiantuntijaresursseja ja jakaa osaamista hallintokuntien välillä. Yhteistyötä voidaan hyödyntää myös laadunseurannassa ja asiakas-, tilaaja- sekä toimittajayhteistyössä. Tilaajahallintokuntien välinen yhteistyö tehostaa resurssien käyttöä myös kaupunkitasolla.
- Opetusviraston kilpailutusten yhteydessä jatketaan nykyisen käytännön mukaisesti ja yhteistyössä varhaiskasvatusviraston kanssa koulujen yhteydessä olevien päiväkotien ruokapalvelujen kilpailuttamista.



- Osa opetustoimen kilpailutettavista kohteista valitaan siten, että niissä on komponenttikeittiöt, niitä täydennetään läheisyydessä olevilla opetustoimen kohteilla, joissa on kuumennuskeittiöt sekä näiden keittiöiden läheisyydessä olevilla erikseen valituilla päiväkodeilla.
- Kilpailutettavista kohteista voidaan muodostaa useamman kilpailutettavan kohteen osakokonaisuuksia (ryppäitä).
- Kohteiden valinnassa pyritään otantaan, joka kuvaa koulu-, oppilaitos- ja päiväkotiverkkoa pienoiskoossa.
- Komponenttikeittiöiden ja ryppäiden kilpailutus mahdollistaa myös pienempien toimijoiden osallistumisen opetusviraston kilpailutuksiin.
- Komponenttikeittiöiden kilpailuttaminen ei aiheuttaisi myöskään ylimääräisiä investointikustannuksia. Investoinnit on mahdollista tehdä tarvittavilta osin nykyisen palveluverkon sisällä ja toteuttaa investointiohjelman mukaisesti kohteiden perus-parannusten yhteydessä.
- Kilpailutuksen laajentamisen käynnistäminen jaksotetaan esimerkiksi kahteen osaan viiden (5) vuoden ajalle. Jaksotuksessa otetaan huomioon varhaiskasvatusviraston kohteiden kilpailutuksen jaksotus ja samaan aikaan kilpailutettavien kohteiden kokonaismäärä sekä mahdollisesti samaan aikaan pääkaupunkiseudulla tapahtuvat naapurikaupunkien kilpailutusajankohdat.

Vastaavasti siivouspalvelujen kilpailutusta laajennetaan vähitellen siten, että opetustoimen siivouspalveluista olisi kilpailutettu vähintään 32,5 %.

Hallintokuntien omana toimintana tuottamien tukipalvelujen keskittämisestä opetuslautakunta toteaa seuraavaa:

Opetusviraston tukipalveluissa omana työnä tuottamia työtehtäviä ovat ruotsinkielisten päiväkotien päiväkotiapulaisten työtehtävät ja koulujen teknisentyön kalustonhoidon palvelutehtävät.

Päivähoidon päiväkotiapulaiset suorittavat pääosin päiväkotien siivouspalvelutehtäviä tai niihin läheisesti liittyviä muita tehtäviä sekä avustavat tarvittaessa hoitohenkilökuntaa. Opetuslautakunta puoltaa ruotsinkielisen päivähoidon omana toimintana tuottamien siivouspalvelujen keskittämistä tilaaja-tuottaja-toimintatavan mukaisesti siten, että tilaaja ja palveluntuottaja ovat eri organisaatioissa.

Teknisentyön kalustonhoidon palvelutehtäviin kuuluu muun muassa:



08.10.2014

Kj/10

- Tarkistaa ja pitää kunnossa kaikki teknisentyön tilojen kone- ja henkilökohtaiset turva- ja suojalaitteet.
- Suorittaa metalli- ja puuntyöstökoneiden sekä laitteiden määräaikaishuollot.
- Ilmoittaa koneissa, laitteissa ja työkaluissa havaitsemansa viat ja puutteet sekä suorittaa niiden korjaukset.
- Osallistuu peruskorjattavien ja uusien kohteiden työmaakokouksiin ja avustaa teknisentyön laitteiden ja koneiden sekä tarvittavien turva- ja suojalaitteiden asentamiseen ja niiden käyttökuntoon saattamiseen sekä teknisentyön tilojen koneiden, laitteiden ja välineiden muuttoon.
- Suorittaa teknisentyön tilojen koneiden/laitteiden, varusteiden ja työkalujen perushuollot

Opetuslautakunnan näkemys on, että omana toimintana tuotettujen kalustonhoitopalvelujen keskittäminen voidaan toteuttaa Helsingin kaupungin strategiaohjelman mukaisesti.

Teknisentyön kalustonhoidon palvelutehtävissä on erityisesti varmistettava, että tilaajaorganisaatiossa on ostettavan palvelun tilaajaosaamista teknisentyön kalustonhoidon palvelun määrän, sisällön ja laadun kuvaamiseen sekä laadunseurantaan.

Mahdollisen teknisentyön kalustonhoidon palvelutehtävän keskittämisen yhteydessä on lisäksi selvitettävä, missä kaupunkiorganisaatiossa teknisentyön kalustonhoitopalvelun edellyttämät kunnossapito- ja huoltomäärärahat ovat sekä, miten niihin liittyvät kilpailuttamis- ja tilaamistoiminnot järjestetään.

Jos teknisentyön kalustonhoitopalvelut keskitetään, on varmistuttava, että työn tuottavassa organisaatiossa on käytettävissä riittävät resurssit työtehtävien suorittamiseksi, jotta voidaan varmistua teknisentyön edellyttämästä työturvallisuudesta.

Käsittely

17.06.2014 Ehdotuksen mukaan

Keskustelu.

Jäsen Jalovaara ehdotti, että lausuntoehdotuksen viimeisen kappaleen jälkeen lisätään seuraavaa: "Kuntalain kuntien liikelaitosten toimintaa kilpailutilanteessa markkinoilla rajaavat muutokset ja kilpailuneutraliteetti säädökset eivät anna perusteita Palmia -liikelaitoksen tuottamista palveluista luopumiseen ja niiden



08.10.2014

Kj/10

kilpailutukseen opetus- ja varhaiskasvatusvirastossa. Palmia on tuottanut toimialaansa kuuluvia palveluita kustannustehokkaasti ja luotettavasti. Palmian on edelleenkin mahdollista tuottaa koulujen ja päiväkotien ruoka-, siivous- ja kiinteistöpalvelut kunnallisena liikelaitoksena ja nykyisen laajuisena toimintana edellyttäen, että Palmia -liikelaitos toimii markkinoilla vain vähäisessä määrin ja satunnaisesti."

Kannattaja jäsen Razmyar

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Jäsen Jalovaaran vastaehdotus

Jaa-äännet: 8

jäsenet Ahva, Korolainen, Nordman, Palm, Raittinen, Rydman, Ørsted, puheenjohtaja Krohn

Ei-äännet: 3

jäsenet Jalovaara, Leoni, Razmyar

Hyväksyttiin esittelijän ehdotus äänin 8-3.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Rauno Jarnila

Lisätiedot

Airi Rintamäki, ruokapalvelupäällikkö, puhelin: 310 86307
airi.rintamaki(a)hel.fi

Susanna Sarvanto-Hohtari, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 86860
susanna.sarvanto-hohtari(a)hel.fi

Varhaiskasvatuslautakunta 17.06.2014 § 144

HEL 2014-001702 T 00 01 00

Lausunto

Varhaiskasvatuslautakunta päätti antaa kaupunginhallituksen konsernijaostolle ruokahuolto palvelukonseptin kokonaisselvityksen lähtökohdista, ruokahuolto palveluiden kilpailutuksen laajuudesta sekä varhaiskasvatusviraston omana toimintana tuottamien tukipalvelujen keskittämisestä seuraavan lausunnon:

Ruokahuolto palvelukonseptin kokonaisselvityksen lähtökohdat



Päivähoidon ruokapalvelujen järjestämistä ohjaa varhaiskasvatusviraston ja Palmian välinen sopimus, joka on voimassa toistaiseksi. Opetusviraston kilpailuttamissa kohteissa on mukana neljä päiväkotia, joilla on yhteiset keittiöt koulujen kanssa.

Varhaiskasvatusviraston ruokahuollon hankinnan arvo on 26 milj. euroa. Päivähoitossa ruokailee päivittäin noin 21 000 lasta, ja ruokailevan henkilökunnan määrä on noin 5 000. Ruokapalvelua tarjotaan 322 eri osoitteessa. Lisäksi Palmia toimittaa ruoan 63 ryhmäperhepäiväkotiin sekä välipalat sekä kesäruoan 65 leikkipuistoon. Kehitysvammaisten ja autististen lasten iltapäivätoimintaa on 23 toimipisteessä.

Päivähoidon palveluverkko laajenee alle kouluikäisten väestönkasvun myötä. Vuosina 2015–2023 lasten määrän arvioidaan kasvavan noin 5 500 lapsella, mikä tarkoittaa 37 uutta noin 150 lapsen päiväkotia.

Päivähoitossa ja kotona nautitut ateriat ja välipalat muodostavat yhdessä lapsen ruokavalion kokonaisuuden. Päivähoidon ateriat kattavat 2/3 lapsen ravinnontarpeesta ja kotiin jää vain 1/3 ravinnontarpeesta. Ruoan ravitsemuksellinen laatu on lasten hyvinvoinnin kannalta ensiarvoisen tärkeää. Päivähoitossa ruokailu on osa lapsen varhaiskasvatusta. Lapsena opitut ruokailutottumukset ja -tavat ohjaavat myöhempää syömistä ja niillä on kauaskantoisia vaikutuksia lasten terveyteen ja kasvatukseen. Päivähoitossa lasta kannustetaan tutustumaan uusiin raaka-aineisiin ja maistamaan erilaisia ruokia. Tarkemmat tavoitteet ja suositukset on määritellyt Sosiaali- ja terveysministeriön laatimassa ravitsemussuosituksessa vuodelta 2004 ”Lapsi, perhe ja ruoka”. Ruokalista ja tuotevalikoimia suunnitellaan ja kehitetään asiakasta kuullen.

Varhaiskasvatuslautakunta ei pidä järkevänä ruokahuollon toimintamallin muuttamista hajautetusta kokonaan keskitettyyn, koska kaupunki on investoinut laajaan päiväkotien keittiöverkostoon. Keittiöt ovat hyväkuntoisia ja suurin osa tiloista mahdollistaa ruoan valmistamisen kokonaan tai osittain. Kuumennuskeittiöiden toimintaa tukemaan tarvitaan valmiin kylmän ruoan toimituksia ja jakelukeittiöiden osalta valmiin kuumen ruoan toimituksia. Elintarvikelaki (23/2006) edellyttää mm. että elintarvikehuoneiston sekä siellä harjoitettavan toiminnan tulee täyttää niille elintarvikemääräyksissä asetetut vaatimukset.

Ruokahuolto on kokonaispalvelu, josta vastaa palveluntuottajan henkilökunta päiväkodin tarpeen mukaan. Ruokahuoltoon liittyviä työtehtäviä ei voida siirtää hoito- ja kasvatushenkilökunnalle, eikä pelkkää ruoan tuotantoa voida eriyttää muusta ruokahuollosta.



Ruokahuollosta noin 80 % tuotetaan hajautetun mallin mukaisesti ja 20 % keskitettynä.

Ruokahuollon toimintamallista riippumatta palveluntuottaja tarvitsee aina kohteeseen keittiötilat, vaikka ruoka toimitettaisiinkin keskuskeittiöstä. Tuotantoprosessin on oltava lähellä ja tuotevalikoiman oltava mahdollisimman luonnonmukaista tuoretta ruokaa. Palveluntuottajan on järjestettävä toiminta käytössä olevien tilojen mukaan, sillä lisäinvestoinnit eivät ole mahdollisia.

Ruokahuoltopalvelujen kilpailutuksen laajuus

Selvitystyöryhmän loppuraportissa on lähdetty opetusviraston, sosiaali- ja terveystieteiden sekä varhaiskasvatusviraston näkemyksiin perustuen siitä laskennallisesta oletuksesta, että kilpailutuksen määrä kaupungin ruokahuoltopalveluissa tulisi olemaan noin 30 %.

Varhaiskasvatuslautakunta pitää ehdotettua 30 %:n kilpailutettua osuutta varhaiskasvatusviraston osalta liian korkeana.

Ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamisen laajentaminen noin 30 %:iin merkitsisi varhaiskasvatusviraston osalta yli 80 päiväkodin ruokapalvelun kilpailuttamista. Käytännössä näin laaja kilpailuttaminen ei ole lyhyellä aikavälillä mahdollista. Päivähoitossa ruokahuoltopalvelun on oltava joustavaa, luotettavaa ja ydintoimintaa tukevaa. Ruokahuoltotoiminnan on oltava resurssit huomioiden kestävä ja vastuullista toimintaa ja sen kilpailuttamista tulee harkita kohdekohtaisesti.

Laadukkaan palvelun saatavuuden takaamiseksi kaupungin on katsottava ruokahuollon kilpailuttamista yhtenä kokonaisuutena.

Tällä hetkellä koulujen yhteydessä kilpailutetut päivähoitoyksiköt ovat edullisempia. Edulliseen hintaan vaikuttavat kilpailutuksessa mukana oleva koulu- ja päiväkotikokonaisuus. Yhteistyö opetusviraston kanssa on luontevin tapa lisätä asteittaista alueellista kilpailutusta seuraavan viiden vuoden aikana. Varhaiskasvatusvirasto ja opetusvirasto toimivat usein samassa kiinteistössä ja palvelut tuotetaan samassa keittiössä. Koulut ja päiväkodit sijaitsevat lähekkäin. Kilpailuttamista voidaan lisätä nykyisen käytännön mukaisesti yhteistyössä opetusviraston kanssa.

Kohteet valitaan siten, että koululla on komponenttikeittiö ja kokonaisuutta täydennetään läheisyydessä olevilla koulu- ja erikseen valituilla päiväkotikohteilla, joissa on kuumennus- tai jakelukeittiöt. Kilpailutettavista kohteista voitaisiin muodostaa useamman kilpailutettavan kohteen osakokonaisuuksia ns. koulu- ja päiväkotiryppäitä. Kilpailutettavia ryppäitä voisi olla esim. 8–10



kappaletta. Jokaisessa ryppäässä olisi arviolta mukana päiväkotikohde tai -kohteita 1–5 kappaletta keittiön ruoanvalmistuskapasiteetista riippuen. Rypäsmallin mukaan toteutettu kilpailutus tarkoittaa vähintään 10 päiväkotia ja enintään 50 päiväkotia. Tarkempi laajuus voidaan määritellä vasta virastojen yhteisen suunnitelman pohjalta.

Varhaiskasvatustoimen talonrakentamishankkeiden rakentamishankkeiden suunnitelmassa vuosille 2015–2024 on useita yhteisiä hankkeita opetusviraston kanssa. Tiheän palveluverkon hyödyntämien on järkevää kilpailutukseen liittyvää kokonaisuutta pohdittaessa. Hallittua kilpailuttamista voidaan harkita myös tulevien monihallintokunnallisten kohteiden ja uusien yli 200 lapsen päiväkotien osalta.

Varhaiskasvatusvirastossa ei ole riittävästi ruokapalvelun kilpailuttamiseen tarvittavaa henkilöresurssia. Kilpailuttamisen lisääntyessä on hyödynnettävä entistä enemmän hankintakeskuksen asiantuntijaresurssia. Kilpailuttamisen toteuttaminen edellyttää siirtymäaikaa.

Varhaiskasvatusviraston olemassa oleva yhden henkilön ruokapalvelun asiantuntijaresurssi tarvitaan jatkossakin viraston omaan päivittäisen palvelun tukemiseen, sisällön tuottamiseen ja laadun valvontaan sekä virastojen väliseen yhteistyöhön.

Puhtauspalvelujen keskittäminen

Puhtauspalveluita järjestetään sekä viraston omana toimintana että ostopalveluna. Varhaiskasvatusviraston puhtauspalvelujen kokonaiskustannukset ovat noin 12 milj. euroa vuodessa, josta oman tuotannon osuus on 8 milj. euroa (noin 67 %). Varhaiskasvatusvirasto hankkii puhtauspalveluja noin 4 milj. eurolla vuodessa.

Osa varhaiskasvatusviraston puhtauspalvelujen hankinnasta on jo keskitetty Palmia-liikelaitokseen. Hankinnan arvo on noin 3,2 milj. euroa (80 % hankinnoista).

Palmia-liikelaitoksen Catering Koulu- ja päiväkotiyksikön kanssa solmitun Siivous- ja ruokapalvelusopimuksen arvo on noin 2,8 milj. euroa vuodessa ja se koskee noin 130 toimipistettä, joissa ruoka- ja ylläpitosiivouspalvelutyöt sekä tekstiilihuolto on yhdistetty yhdelle henkilölle. Tämä ratkaisu on tehty ruokapalvelun siirron yhteydessä 1.8.2010 kokonaispalvelun takaamiseksi pienissä yksiköissä.

Palmia-liikelaitoksen Siivouspalveluyksiköltä hankitaan palvelua noin 0,4 milj. eurolla.



Näiden sopimusten lisäksi virastolle ostetaan puhtauspalveluja 0,8 milj. eurolla yksityisiltä sopimus- ja puitesopimuskumppaneilta. Määräaikaisen ja tilapäisen ylläpitosiivouksen puitesopimus päättyy 30.4.2016. Lattioiden perussiivouksen puitesopimuksen optiovuosi päättyy 28.2.2015. Näissä sopimuksissa ei ole sitouduttu vähimmäisostomääriin. Lisäksi ikkunoiden pesuista on sopimus, joka päättyy 30.11.2014. Keskitettäessä puhtauspalvelut Palmiaan edellytetään, että myös nämä sopimukset siirtyvät keskittämisen yhteydessä palvelun tuottajalle. Tekstiilihuoltoon palvelua ostetaan erityistilanteissa.

Varhaiskasvatuslautakunta puoltaa varhaiskasvatusviraston omana toimintana tuotettujen puhtauspalveluiden keskittämistä Palmiaan. Toimipisteiden määrän kasvaessa ja palveluverkon tihetessä on tilaajalla ja palveluntuottajalla paremmat mahdollisuudet kehittää palvelua yhtenä selkeänä kokonaisuutena taloudellisempaan suuntaan. Puhtauspalveluiden keskittäminen yhdelle palveluntuottajalle selkeyttäisi kokonaisuutta sekä tilaajan ja tuottajan rooleja.

Keskittäminen tulisi koskemaan noin 280 päiväkotijä leikkipuistoapulaisen vakanssia, joista tällä hetkellä on noin 250 täytettynä. Päivähoitoa, leikkipuisto- ja kerhotoimintaa on likimain 460 osoitteessa, joissa siivottavaa pinta-alaa on yhteensä noin 180 000 m².

Kokemukset Siivous- ja ruokapalvelusopimuksen mukaisista yhdistelmävakansseista ovat olleet hyviä ja ne tulee säilyttää jatkossakin niin, että tilaaja voi hankkia palvelut päivähoidon tarpeen mukaan Cateringin puolelta.

Siivous on tukipalveluna keskeinen mm. infektioiden ehkäisemisessä ja siivoushenkilökunta on kiinteästi osa päiväkotien henkilökuntaa. Jos siivous päätetään keskittää Palmiaan, on varhaiskasvatuslautakunnan mielestä varmistettava, että siivous pysyy saumattomana osana päiväkotien toimintaa, henkilökunta on mahdollisimman pysyvää ja kiinteä osa päiväkodin työyhteisöä. Keskittäminen ei myöskään saa johtaa tilanteeseen, jossa tilaajan-tuottajan roolit rajaavat turhaan toimenkuvia eikä mielekäs yhteistyö toteudu.

Palmiaan keskitettäviin puhtauspalveluihin tulee sisältyä ylläpitosiivouksen (päivittäin tai harvemmin tehtävä säännöllisen, puhtautta ylläpitävän siivouksen) lisäksi myös perussiivoukset (ikkunoiden pesu, pinttyneen, kiinnittyneen lian ja vahan poistaminen lattioilta ja muilta pinnoilta ja tarvittaessa lattian vahaaminen), jotka varhaiskasvatusvirasto ostaa tällä hetkellä kaupungin ulkopuolisilta puitesopimuskumppaneilta.



Palveluverkko muuttuu jatkuvasti ja palvelun tarve kasvaa. Jatkossakin on taattava varhaiskasvatusviraston puhtauspalvelujen asiantuntijaresurssin riittävyys. Varhaiskasvatusviraston suunnittelija mitoittaa keskittämisen jälkeenkin tarvittavan palvelun määrän, toimii viraston puhtauspalvelun asiantuntijana ja yksiköiden esimiesten tukena laadun tarkkailussa sekä sopimuksen noudattamisessa.

Sosiaali- ja terveysministeriön opas 2005:28 "Infektioriskin vähentäminen päivähoitossa" ohjaa päiväkotikäisten lasten tilojen puhtaanapitoa. Infektioriskistä johtuen siivouksessa ja tekstiilihuollossa tulee erityisesti muistaa aseptiikka ja muut hyvään hygieniaan vaikuttavat seikat.

Koska päiväkotien siivous- ja ruokapalvelut ovat keskeinen tukipalvelu, tulisi asia tuoda lautakuntaan uudelleen lausunnolle ennen valtuustokäsittelyä, kun Palmian hallintomalli on päätetty kaupunginhallituksen konsernijaostossa.

Henkilöstötoimikunta on käsitellyt lausuntoa kokouksessaan 10.6.2014. Ote kokouksen pöytäkirjasta on liitteenä.

Käsittely

17.06.2014 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Sanna Vesikansa: Lisätään kappaleen, joka alkaa sanoilla "Kokemukset Siivous- ja ruokapalvelusopimuksen mukaisista yhdistelmävakansseista" jälkeen uusi kappale: "Siivous on tukipalveluna keskeinen mm. infektioiden ehkäisemisessä ja siivoushenkilökunta on kiinteästi osa päiväkotien henkilökuntaa. Jos siivous päätetään keskittää Palmiaan, on varhaiskasvatuslautakunnan mielestä varmistettava, että siivous pysyy saumattomana osana päiväkotien toimintaa, henkilökunta on mahdollisimman pysyvää ja kiinteä osa päiväkodin työyhteisöä. Keskittäminen ei myöskään saa johtaa tilanteeseen, jossa tilaajan-tuottajan roolit rajaavat turhaan toimenkuvia eikä mielekäs yhteistyö toteudu".

Kannattajat: Tuomas Tiihonen

Vastaehdotus:

Sanna Vesikansa: Lisätään kappaleen, joka alkaa sanoilla "Sosiaali- ja terveysministeriön opas 2005:28" jälkeen uusi kappale: Koska päiväkotien siivous- ja ruokapalvelut ovat keskeinen tukipalvelu, tulisi asia tuoda lautakuntaan uudelleen lausunnolle ennen valtuustokäsittelyä, kun Palmian hallintomalli on päätetty kaupunginhallituksen konsernijaostossa.



08.10.2014

Kj/10

Kannattajat: Tuomas Tiihonen

Vastaehdotus:

Veronika Honkasalo: Lisätään kappaleen, joka alkaa sanoilla "Selvitystyöryhmän loppuraportissa on lähdetty" jälkeen:
"Varhaiskasvatuslautakunta pitää ehdotettua 30 %:n kilpailutettua osuutta varhaiskasvatusviraston osalta liian korkeana".

Kannattajat: Terhi Mäki

Vastaehdotus:

Veronika Honkasalo: Poistetaan kappaleen, joka alkaa sanoilla "Tällä hetkellä koulujen yhteydessä kilpailutetut päivähoitoyksiköt" viimeinen lause "Kilpailuttamista voidaan lisätä nykyisen käytännön mukaisesti yhteistyössä opetusviraston kanssa."

Kannattajat: Terhi Mäki

Vastaehdotus:

Veronika Honkasalo: Lisätään kappaleen, joka alkaa sanoilla "Keskittäminen tulisi koskemaan noin 280 päiväkotijäsenleikkipuistoapulaisen vakanssia", jälkeen omaksi kappaleeksi seuraava teksti:
"Varhaiskasvatuslautakunta ei näe Palmian yhtiöittämistä kilpailuneutraliteettiperiaatteen toteuttamisen tai oman toimintansa kannalta perusteltuna. Mikäli yhtiöittämiseen päädytään, mahdolliset keskittämiset tulisi toteuttaa ennen yhtiöittämistä siinä vaiheessa, kun Palmia harjoittaa kyseisiä toimintoja vielä liikelaitosmuodossa tai inhouseyhtiönä."

Kannattajat: Terhi Mäki

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Lisätään kappaleen, joka alkaa sanoilla "Kokemukset Siivous- ja ruokapalvelusopimuksen mukaisista yhdistelmävakansseista" jälkeen uusi kappale: "Siivous on tukipalveluna keskeinen mm. infektioiden ehkäisemisessä ja siivoushenkilökunta on kiinteästi osa päiväkotien henkilökuntaa. Jos siivous päätetään keskittää Palmiaan, on varhaiskasvatuslautakunnan mielestä varmistettava, että siivous pysyy saumattomana osana päiväkotien toimintaa, henkilökunta on mahdollisimman pysyvää ja kiinteä osa päiväkodin työyhteisöä. Keskittäminen ei myöskään saa johtaa tilanteeseen, jossa tilaajan-tuottajan roolit rajaavat turhaan toimenkuvia eikä mielekäs yhteistyö toteudu".



08.10.2014

Kj/10

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 9

Mukhtar Abib, Mika Ebeling, Veronika Honkasalo, Jani Moliis, Terhi Mäki, Alekski Niskanen, Laura Nurminen, Tuomas Tiihonen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Suoritetussa äänestyksessä Sanna Vesikansan vastaehdotus voitti esittelijän ehdotuksen yksimielisesti.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään kappaleen, joka alkaa sanoilla "Sosiaali- ja terveysministeriön opas 2005:28" jälkeen uusi kappale: Koska päiväkotien siivous- ja ruokapalvelut ovat keskeinen tukipalvelu, tulisi asia tuoda lautakuntaan uudelleen lausunnonle ennen valtuustokäsittelyä, kun Palmian hallintomalli on päätetty kaupunginhallituksen konsernijaostossa.

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 9

Mukhtar Abib, Mika Ebeling, Veronika Honkasalo, Jani Moliis, Terhi Mäki, Alekski Niskanen, Laura Nurminen, Tuomas Tiihonen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Suoritetussa äänestyksessä Sanna Vesikansan vastaehdotus voitti esittelijän ehdotuksen yksimielisesti.

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään kappaleen, joka alkaa sanoilla "Selvitystyöryhmän loppuraportissa on lähdeetty" jälkeen: "Varhaiskasvatuslautakunta pitää ehdotettua 30 %:n kilpailutettua osuutta varhaiskasvatusviraston osalta liian korkeana".

Jaa-äännet: 3

Mukhtar Abib, Laura Nurminen, Tuomas Tiihonen



08.10.2014

Kj/10

Ei-äännet: 6

Mika Ebeling, Veronika Honkasalo, Jani Moliis, Terhi Mäki, Aleks
Niskanen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Suoritettussa äänestyksessä Veronika Honkasalon vastaehdotus voitti
esittelijän ehdotuksen äänin 6–3.

4 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Poistetaan kappaleen, joka alkaa sanoilla "Tällä hetkellä
koulujen yhteydessä kilpailutetut päivähoitoyksiköt" viimeinen lause
"Kilpailuttamista voidaan lisätä nykyisen käytännön mukaisesti
yhteistyössä opetusviraston kanssa."

Jaa-äännet: 5

Mukhtar Abib, Mika Ebeling, Jani Moliis, Laura Nurminen, Tuomas
Tiihonen

Ei-äännet: 4

Veronika Honkasalo, Terhi Mäki, Aleks Niskanen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Suoritettussa äänestyksessä esittelijän ehdotus voitti Veronika
Honkasalon vastaehdotuksen äänin 5–4.

5 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Lisätään kappaleen, joka alkaa sanoilla "Keskittäminen
tulisi koskemaan noin 280 päiväkotijä ja leikkipuistoapulaisen
vakanssia", jälkeen omaksi kappaleeksi seuraava teksti:
"Varhaiskasvatustalokunta ei näe Palmian yhtiöittämistä
kilpailuneutraliteettiperiaatteen toteuttamisen tai oman toimintansa
kannalta perusteltuna. Mikäli yhtiöittämiseen päädytään, mahdolliset
keskittämiset tulisi toteuttaa ennen yhtiöittämistä siinä vaiheessa, kun
Palmia harjoittaa kyseisiä toimintoja vielä liikelaitosmuodossa tai
inhouseyhtiönä."

Jaa-äännet: 5

Mukhtar Abib, Mika Ebeling, Jani Moliis, Laura Nurminen, Tuomas
Tiihonen



08.10.2014

Kj/10

Ei-äännet: 3

Veronika Honkasalo, Terhi Mäki, Alekski Niskanen

Tyhjä: 1

Sanna Vesikansa

Poissa: 0

Suoritettussa äänestyksessä esittelijän ehdotus voitti Veronika Honkasalon vastaehdotuksen äänin 5–3. Tyhjää äänesti 1.

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Armi Vaden, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 43346
armi.vaden(a)hel.fi

Paula Tellervo Merikallio, suunnittelija (siivoustyö), puhelin: 310 43509
paula.t.merikallio(a)hel.fi

Erja Suokas, ruokapalveluvastaava, puhelin: 310 43246
erja.suokas(a)hel.fi

Palmia-liikelaitoksen jk 05.06.2014 § 32

HEL 2014-001702 T 00 01 00

Lausunto

Palmia-liikelaitoksen johtokunta antoi seuraavan lausunnon:

Palmia-liikelaitoksen hallinto- ja toimintamallia käsitelleen selvitystyöryhmän esityksestä ja kaupunginhallituksen konsernijaoston asian jatkovalmistelun päätöksestä Palmian johtokunta antaa seuraavan lausunnon:

Kuntien liikelaitosten toimintaa kilpailutilanteessa markkinoilla rajaavan, kuntalain muutoksen tultua voimaan syksyllä 2013, Palmian toiminnan laajuutta ja hallintomallia on selvittänyt kaupunginkanslian ja Palmian edustajista muodostettu selvitystyöryhmä. Selvitystyöryhmän esityksen mukaan, kaupunginhallituksen konsernijaosto on päättänyt esittää äänestyspäätöksellä Palmian ruokahuoltotoiminnan (pois lukien henkilöstöruokailu) säilyttämistä liikelaitoksena ja muiden Palmian toimintojen osalta kehottaa kaupunginkansliaa valmistelemaan ehdotus toimintojen yhtiöittämisestä. Selvitysryhmän raportin mukaan yhtiöitettävissä toiminnoissa kaupungin tulisi avata palveluhankinnat kilpailulle siirtymäkauden jälkeen.



Palmian johtokunta katsoo, että Palmian hallintomalleja selvittäneen selvitystyöryhmän raportti ei anna perusteita luopua hyvin toimivasta liikelaitosmallista. Palmian tuottamat palvelut ovat tärkeä osa kaupungin asukkaille tarjoamia opetus-, varhaiskasvatus-, sosiaali- ja terveys- ja joukkoliikennepalveluita. On tärkeää, että mm. koulujen, päiväkotien ja hoitolaitoksien tarvitsemat ateria-, kiinteistöhuolto- ja siivouspalvelut ovat laadukkaita ja palvelujen toimitusvarmuus on korkealla tasolla. Palmia on liikelaitoksena tuottanut toimialansa palvelut laadukkaasti, tehokkaasti ja luotettavasti.

Palmia voi jatkaa toimintaansa liikelaitoksena, jos markkinoille tarjotaan palveluita vain satunnaisesti. Palmian toiminnan taloudelliset edellytykset voidaan varmistaa hyväksymällä kaupungin palvelujen hankintastrategia, jossa määritellään merkittävä osa kaupungin virastojen ja laitosten palvelujen hankinnoista tehtäväksi suorina kaupungin sisäisinä hankintoina Palmialta.

Palmian johtokunta toteaa kantanaan kaupunginhallituksen konsernijaostolle, että Palmian on perusteltua jatkaa toimintaansa nykyisen laajuisena liikelaitoksena. Johtokuntaa esittää, että kaupunginkansliaa kehoitetaan valmistelemaan vuoden 2014 aikana hyväksyttäväksi Palmian johtosääntöön muutos, jossa määritellään Palmian tuottavan toimialansa palveluita kaupunkikonsernin virastoille, laitoksille ja yhteisöille ja jossa todetaan Palmian toimivan markkinoilla kuntalain mukaisesti vain vähäisessä määrässä.

Käsittely

05.06.2014 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Karita Toijonen: PUHEENJOHTAJAN ESITYS JOHTOKUNNAN LAUSUNNOKSI PALMIAN HALLINTOMALLISTA

Palmia – liikelaitoksen hallinto- ja toimintamallia käsitelleen selvitystyöryhmän esityksestä ja Kaupunginhallituksen konsernijaoston asian jatkovalmistelun päätöksestä Palmian johtokunta antaa seuraavan lausunnon:

Kuntien liikelaitosten toimintaa kilpailutilanteessa markkinoilla rajaavan, kuntalain muutoksen tultua voimaan syksyllä 2013, Palmian toiminnan laajuutta ja hallintomallia on selvittänyt kaupunginkanslian ja Palmian edustajista muodostettu selvitystyöryhmä. Selvitystyöryhmän esityksen mukaan, kaupunginhallituksen konsernijaosto on päättänyt esittää äänestyspäätöksellä Palmian ruokahuoltotoiminnan (pois lukien henkilöstöruokailu) säilyttämistä liikelaitoksena ja muiden Palmian toimintojen osalta kehottaa kaupunginkansliaa valmistelemaan ehdotus



toimintojen yhtiöittämisestä. Selvitysryhmän raportin mukaan yhtiötettävissä toiminnoissa kaupungin tulisi avata palveluhankinnat kilpailulle siirtymäkauden jälkeen.

Palmian johtokunta katsoo, että Palmian hallintomalleja selvittäneen selvitystyöryhmän raportti ei anna perusteita luopua hyvin toimivasta liikelaitosmallista. Palmian tuottamat palvelut ovat tärkeä osa kaupungin asukkaille tarjoamia opetus-, varhaiskasvatus-, sosiaali- ja terveys- ja joukkoliikennepalveluita. On tärkeää, että mm. koulujen, päiväkotien ja hoitolaitoksien tarvitsemat ateria-, kiinteistöhuolto- ja siivouspalvelut ovat laadukkaita ja palvelujen toimitusvarmuus on korkealla tasolla. Palmia on liikelaitoksena tuottanut toimialansa palvelut laadukkaasti, tehokkaasti ja luotettavasti.

Palmia voi jatkaa toimintaansa liikelaitoksena, jos markkinoille tarjotaan palveluita vain satunnaisesti. Palmian toiminnan taloudelliset edellytykset voidaan varmistaa hyväksymällä kaupungin palvelujen hankintastrategia, jossa määritellään merkittävä osa kaupungin virastojen ja laitosten palvelujen hankinnoista tehtäväksi suorina kaupungin sisäisinä hankintoina Palmialta.

Palmian johtokunta toteaa kantanaan kaupunginhallituksen konsernijaostolle, että Palmian on perusteltua jatkaa toimintaansa nykyisen laajuusena liikelaitoksena. Johtokuntaa esittää, että kaupunginkansliaa kehoitetaan valmistelemaan vuoden 2014 aikana hyväksyttäväksi Palmian johtosääntöön muutos, jossa määritellään Palmian tuottavan toimialansa palveluita kaupunkikonsernin virastoille, laitoksille ja yhteisöille ja jossa todetaan Palmian toimivan markkinoilla kuntalain mukaisesti vain vähäisessä määrässä.

Kannattajat: Anu Suoranta

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: PUHEENJOHTAJAN ESITYS JOHTOKUNNAN LAUSUNNOKSI PALMIAN HALLINTOMALLISTA

Palmia – liikelaitoksen hallinto- ja toimintamallia käsitelleen selvitystyöryhmän esityksestä ja Kaupunginhallituksen konsernijaoston asian jatkovalmistelun päätöksestä Palmian johtokunta antaa seuraavan lausunnon: Kuntien liikelaitosten toimintaa kilpailutilanteessa markkinoilla rajaavan, kuntalain muutoksen tultua voimaan syksyllä 2013, Palmian toiminnan laajuutta ja hallintomallia on selvittänyt kaupunginkanslian ja Palmian edustajista muodostettu selvitystyöryhmä. Selvitystyöryhmän esityksen mukaan,



kaupunginhallituksen konsernijaosto on päättänyt esittää äänestyspäätöksellä Palmian ruokahuoltotoiminnan (pois lukien henkilöstöruokailu) säilyttämistä liikelaitoksena ja muiden Palmian toimintojen osalta kehottaa kaupunginkansliaa valmistelemaan ehdotus toimintojen yhtiöittämisestä. Selvitysryhmän raportin mukaan yhtiöitettävissä toiminnoissa kaupungin tulisi avata palveluhankinnat kilpailulle siirtymäkauden jälkeen. Palmian johtokunta katsoo, että Palmian hallintomalleja selvittäneen selvitystyöryhmän raportti ei anna perusteita luopua hyvin toimivasta liikelaitosmallista. Palmian tuottamat palvelut ovat tärkeä osa kaupungin asukkaille tarjoamia opetus-, varhaiskasvatus-, sosiaali- ja terveys- ja joukkoliikennepalveluita. On tärkeää, että mm. koulujen, päiväkotien ja hoitolaitoksien tarvitsemat ateria-, kiinteistöhuolto- ja siivouspalvelut ovat laadukkaita ja palvelujen toimitusvarmuus on korkealla tasolla. Palmia on liikelaitoksena tuottanut toimialansa palvelut laadukkaasti, tehokkaasti ja luotettavasti. Palmia voi jatkaa toimintaansa liikelaitoksena, jos markkinoille tarjotaan palveluita vain satunnaisesti. Palmian toiminnan taloudelliset edellytykset voidaan varmistaa hyväksymällä kaupungin palvelujen hankintastrategia, jossa määritellään merkittävä osa kaupungin virastojen ja laitosten palvelujen hankinnoista tehtäväksi suorina kaupungin sisäisinä hankintoina Palmialta. Palmian johtokunta toteaa kantanaan kaupunginhallituksen konsernijaostolle, että Palmian on perusteltua jatkaa toimintaansa nykyisen laajuisena liikelaitoksena. Johtokuntaa esittää, että kaupunginkansliaa kehoitetaan valmistelemaan vuoden 2014 aikana hyväksyttäväksi Palmian johtosääntöön muutos, jossa määritellään Palmian tuottavan toimialansa palveluita kaupunkikonsernin virastoille, laitoksille ja yhteisöille ja jossa todetaan Palmian toimivan markkinoilla kuntalain mukaisesti vain vähäisessä määrässä.

Jaa-äännet: 2

Jukka Mattila, Nina Sillantaka

Ei-äännet: 6

Cecilia Ehrnrooth, Annikki Finnig, Janne Länsipuro, Anu Suoranta, Karita Toijonen, Samuli Vapaasalo

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Pauliina Posti

Antti Värtelä: Esittelijä ilmoitti päätökseen eriyvän mielipiteensä.



08.10.2014

Kj/10

Lisäksi johtokunta merkitsi tiedoksi, että hallintomalliasiaa ja johtokunnan nyt käsiteltyä esitystä on käsitelty Palmia-liikelaitoksen henkilöstötoimikunnan 4.6.2014 pidetyssä kokouksessa.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Antti Värtelä

Lisätiedot

Raimo Niippa, hallintopäällikkö, puhelin: 310 27609
raimo.niippa(a)palmia.fi